Druk nr 209

Sprawozdanie z realizacji
w 2024 r.
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025

Wołomin 2025 r.

Spis treści

I. WSTĘP 4

II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO 5

CELE PRIORYTETOWE 5

CELE DŁUGOFALOWE 6

III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2024 ROKU 7

A. ZATRUDNIENIE 7

1. Cel 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie. 7

2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy. 14

3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów. 17

4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną). 18

5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną). 20

6. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy 21

B. FUNKCJONOWANIE RODZIN 24

1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego 24

2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji 35

3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży. 38

4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci. 39

5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie. 40

6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu. 42

C. ZDROWOTNE 57

1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji. 57

2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego 60

3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin. 62

4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej. 72

D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY 84

1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów szkół średnich oraz młodszych dzieci. 84

E. STAROŚĆ 87

1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w DPS, szczególnie w gmiach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin......87

2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej......92

F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK 92

1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych 92

2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej 97

IV. PODSUMOWANIE.....101

I. WSTĘP

Uchwałą NR XXVI - 264/2016 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 listopada 2016 r. została przyjęta do realizacji Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025.
Strategia wyznacza kierunki działań mających na celu przeciwdziałanie szeroko rozumianym problemom społecznym występującym na terenie powiatu wołomińskiego. Okres realizacji celów strategicznych zawartych w ww. dokumencie przewidziany został na 10 lat. Zgodnie z założeniami poszczególne zadania mają być realizowane adekwatnie do możliwości finansowych jednostek samorządowych w danym roku budżetowym i w miarę pozyskiwanych środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem wszystkich sił społecznych.

Monitoring i ewaluację, w ramach realizacji Strategii 2025, zgodnie z zapisami art. 19 pkt 1 oraz art. 112 ust. 1 i 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024, poz. 1283), prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, jest w ścisłej współpracy ze specjalistami z różnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Wołominie oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej powiatu i gmin. PCPR raportuje okresowo, do dnia 30 czerwca każdego roku, poziom realizacji działań w ramach przyjętych celów strategicznych dla poszczególnych obszarów społecznych, ujętych w harmonogramie. Monitorowanie Strategii 2025 i jej aktualizacja konieczne są dla adekwatnego programowania działań w danym roku uwzględniając aktualną sytuację społeczną, ekonomiczną i zmieniające się wymogi prawne. Sprawozdanie jest przedstawiane Zarządowi Powiatu, a następnie Radzie Powiatu Wołomińskiego.

Monitoring realizacji Strategii 2025 prowadzony jest w odniesieniu do wskaźników osiągania celu, które zostały opisane w dokumencie oraz w oparciu o harmonogram realizacji celów, stanowiący Załącznik nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025.
Informacja z realizacji Strategii 2025 sporządzona została w oparciu o sprawozdania przysłane przez:

- ośrodki pomocy społecznej z 12 gmin powiatu wołomińskiego;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Wołominie, Tłuszczu, Zielonce;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie
- Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie;
- Wydział Edukacji i Sportu Starostwa Powiatowego w Wołominie;
- Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie.

II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO

Główne priorytety Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do 2025 wytyczone zostały w oparciu o diagnozę i ocenę zasobów gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, rynku pracy oraz niektórych powiatowych jednostek organizacyjnych oświaty.

Po określeniu problemów społecznych występujących w powiecie wołomińskim wyznaczono cele strategiczne dla rozwiązywania problemów na rzecz społeczności powiatu. Dokonano jednocześnie opracowania działań prowadzących do realizacji celów oraz wskazania podmiotów i koordynatorów współrealizujących poszczególne zadania, źródła finansowania oraz ogólnego harmonogramu tych działań. Obszary realizacji Strategii 2025, cele strategiczne wraz z proponowanymi działaniami w ramach przyjętych wcześniej obszarów kwestii społecznych przedstawiono poniżej.

CELE PRIORYTETOWE

ZATRUDNIENIE

1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.
2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.
3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.
4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.

FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo--wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.
2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.
3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
5. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

ZDROWOTNE

1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.
2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego.
3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

CELE DŁUGOFALOWE

W Strategii założono poza celami priorytetowymi również cele długofalowe.
Cele długofalowe są równie ważne, mimo że zostały sklasyfikowane w dalszej kolejności.

ŚRODOWISKO

1. Rozwój sieci dróg i komunikacji na terenie powiatu ułatwiający dostęp do usług społecznych.
2. Rozwój infrastruktury agroturystycznej

SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów szkół średnich oraz młodszych dzieci.

STAROŚĆ

1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych, uniwersytetów trzeciego wieku, usług opiekuńczych, pobytu w DPS, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.
2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych.
2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

DEMOGRAFICZNE

1. Zwiększenie zakresu działań w gminach Jadów i Strachówka w rozwiązywaniu problemu demograficznego, jakim jest starzejąca się i zmniejszająca się liczebnie społeczność.

Strategia 2025 stanowi podstawę lokalnej polityki społecznej, której zadaniem jest zbudowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu ochrony bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu wołomińskiego tak, aby dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań.

III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2024 ROKU

A. ZATRUDNIENIE

1. Cel 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.

Działania:

1) *Wspieranie inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych.*
2) *Wzrost liczby ofert zatrudnienia, przekwalifikowania i szkoleń zgodnych z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*
3) *Uczestnictwo mieszkańców w Programach dających możliwości zatrudnienia również w formie prowadzenia działalności gospodarczej.*

Koordynator - PUP;
Współrealizatorzy - Forum Gospodarcze Powiatu Wołomińskiego; lokalne kluby biznesu; samorządy gmin i powiatu, LGD RW, podmioty gospodarcze w ramach programów regionalnych, ośrodki szkolenia i kształcenia zawodowego
Realizacja: 2017-2025

Na koniec 2024 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 4 504 osoby. Liczba osób z prawem do zasiłku według stanu na 31.12.2024 r. wynosiła 656 osób. Liczba długotrwale bezrobotnych wyniosła 2 057 osób.

Wykres 1: Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2020-2024.

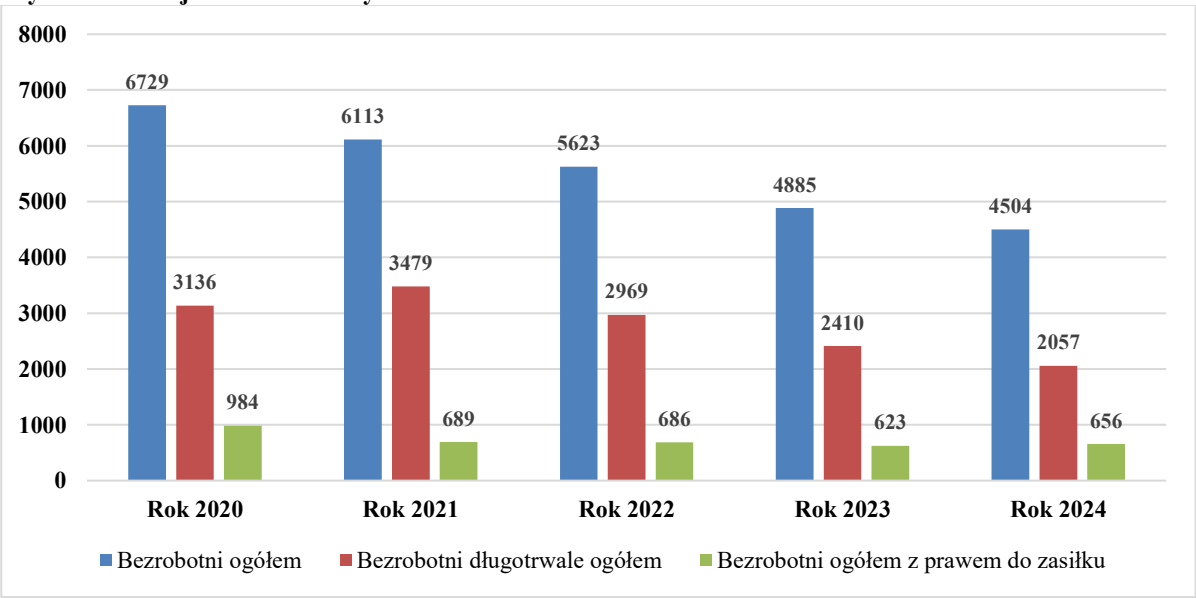

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2020-2024.

Od 2021 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy maleje, co można uznać za początek trendu spadkowego bezrobocia na terenie powiatu wołomińskiego.
Liczba osób bezrobotnych znajduje swoje odzwierciedlenie również w wysokości stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia w powiecie wołomińskim na koniec grudnia 2024 r. wyniosła 5,3 % i w stosunku do grudnia 2023 r. i zmniejszyła się o 0,4 punktu procentowego.

Niepokojącym faktem jest to, że spośród wszystkich osób pozostających bez pracy **2 057** osób było osobami bezrobotnymi długotrwale **(50,74% ogółu bezrobotnych)**, czyli nie posiadały prawa do zasiłku i pozostawały bez zatrudnienia przez ponad 12 miesięcy.

Tabela 1. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach.

Gmina	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w okresie 2018-2024							w tym z prawem do zasiłku						
	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r.	31.12. 2022r.	31.12. 2023r.	31.12. 2024r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r.	31.12. 2022r.	31.12. 2023r.	31.12. 2024r.
Wołomin	1471	1299	1563	1413	1204	947	786	183	185	203	147	136	126	144
Zielonka	384	348	430	413	321	299	251	58	49	66	47	42	38	35
Ząbki	549	438	623	581	535	435	418	88	75	116	67	70	75	86
Marki	624	561	825	697	704	668	694	107	99	128	82	92	97	86
Radzymin	698	570	790	732	727	640	616	115	103	140	100	93	79	78
Dąbrówka	196	152	191	165	178	172	184	32	34	36	20	22	22	21
Kobyłka	605	500	641	555	476	373	361	79	67	80	61	44	56	55
Poświętne	162	142	176	176	177	133	90	31	24	21	20	31	13	16
Tluszcz	607	602	710	679	643	586	526	95	79	109	69	87	58	71
Klembów	273	265	336	308	297	266	255	36	30	45	42	33	30	36
Jadów	302	304	363	311	293	274	239	34	26	26	25	29	22	20
Strachówka	80	66	81	83	68	92	84	14	10	11	9	7	7	8
RAZEM	**5951**	**5247**	**6729**	**6113**	**5623**	**4885**	**4504**	**872**	**781**	**981**	**689**	**686**	**623**	**656**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

Na koniec grudnia 2024 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 4 504 osób (w tym kobiet 2 056). Szczegółową strukturę osób bezrobotnych przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2. Struktura osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim.

Osoby	Stan bezrobocia na koniec danego roku							%(ogółu bezrobotnych)						
	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r	31.12. 2022r.	31.12. 2023r.	31.12. 2024r.	31.12. 2018r.	31.12. 2019r.	31.12. 2020r.	31.12. 2021r	31.12. 2022r.	31.12. 2023r.	31.12. 2024r.
z prawem do zasiłku	872	780	984	689	686	623	656	14,7%	14,9%	14,6%	11,3%	12,20%	12,75%	14,56%
bez prawa do zasiłku	5079	4467	5745	5424	4937	4262	3848	85,4%	85,1%	85,4%	88,7%	87,80%	87,25%	85,44%
poprzednio pracujące	5043	4449	5753	5278	4826	4211	3917	84,7%	84,8%	85,5%	86,3%	85,83%	86,20%	86,97%
dotychczas niepracujące	908	798	976	835	797	674	587	15,3%	15,2%	14,5%	13,7%	14,17%	13,80%	13,03%
zamieszkałe w mieście	3773	3259	4247	3822	3430	2978	2803	63,4%	62,1%	63,1%	62,5%	61%	60,96%	62,23%
zamieszkałe na wsi	2178	1988	2482	2291	2193	1907	1701	36 %	37,9%	36,9%	37,5%	39%	39,04%	37,77%
cudzoziemcy	40	45	66	61	121	132	96	0,7%	0,9%	0,9%	1%	2,15%	2,7%	2,13%
osoby z niepełnosprawnościami	175	155	173	215	218	207	165	2,9%	3,0%	2,6%	3,5%	3,88%	4,24%	3,66%
będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	4824	4238	5293	5085	4635	3912	3569	81,1%	80,8%	78,7%	83,2%	82,43%	80,08	79,24%
Razem	**5951**	**5247**	**6729**	**6113**	**5623**	**4885**	**4504**	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

Na poziom bezrobocia w poszczególnych okresach mają wpływ dwie wielkości: liczba osób rejestrujących się w danym okresie „napływ" i liczba osób wyłączonych z ewidencji z różnych powodów „odpływ". Z danych dotyczących „napływu" bezrobotnych wynika, że w ciągu 12 miesięcy 2024 r. 4 590 osób powróciło do ewidencji po raz kolejny, a 1 983 osób zarejestrowało się po raz pierwszy. W 2024 r. zarejestrowało się 44 osoby, które powróciły do kraju po pracy z zagranicy. „Odpływ" bezrobotnych na rynku pracy jest jednym z elementów charakteryzujących działalność Powiatowego Urzędu Pracy. W ciągu 2024 r. z ewidencji Urzędu wyłączono ogółem 6 954 osoby. Przyczyny wyłączeń zostały przedstawione w tabeli nr 3.

Tabela 3. Przyczyny „odpływu "osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy.

Przyczyny	Rok						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podjęcie pracy	3924	3783	3509	4229	3564	3423	3234
Rozpoczęcie szkolenia	81	49	32	58	63	55	55
Rozpoczęcie stażu	476	182	237	277	325	279	275
Odmowa przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	435	377	93	45	84	134	222
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	2758	2714	886	1 256	1844	2179	2119
Rezygnacja ze statusu osoby bezrobotnej	431	389	184	162	264	402	355
Prace społecznie użyteczne	150	120	84	82	69	49	43
Inne przyczyny	969	675	556	658	720	814	651
Razem	**9224**	**8289**	**5584**	**6767**	**6933**	**7335**	**6954**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

Najważniejszym i najczęstszym czynnikiem odpływu bezrobotnych z ewidencji Urzędu w 2024 r. było podjęcie pracy i dotyczyło to 3 234 osób, co stanowiło 46,51% ogółu osób wyłączonych. Równie częstą przyczyną wyrejestrowania był brak gotowości do pracy i z tego tytułu status osoby bezrobotnej utraciło 2 119 osób, co stanowi 30,47% ogółu osób wyłączonych. Bilans „napływ" / „odpływ" w 2024 r. zamknął się nadwyżką odpływu w liczbie 337 osób.

W 2024 r. Powiatowy Urząd Pracy podjął działania aktywizacyjne, w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspierania inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych. Zrealizowano następujące formy wsparcia: szkolenia, studia podyplomowe, nostryfikacje, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych, środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony zasiedleniowe, refundacja świadczeń integracyjnych, zwrot opłacanych składek ZUS dla spółdzielni socjalnych, zwrot kosztów opieki nad dzieckiem, inne wydatki. Łącznie na ww. formy aktywizacji przeznaczono kwotę **10 959 656,78 zł**.

Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2024 roku w podziale na poszczególne gminy.

Nazwa formy wsparcia	Ogółem	Wołomin	Kobyłka	Zielonka	Ząbki	Poświętne	Tłuszcz	Klembów	Jadów	Strachówka	Marki	Radzymin	Dąbrówka
Prace interwencyjne	206	56	12	15	8	10	16	14	13	3	16	31	12
Roboty publiczne	38	2	0	0	1	1	15	3	5	3	4	2	2
Staż	206	74	30	13	14	10	44	18	16	8	16	21	10
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	94	15	12	4	15	4	7	5	5	1	11	15	0
Wyposażenie i doposażenia stanowiska pracy	68	12	4	7	8	2	6	2	0	1	4	16	6
Prace społecznie użyteczne	41	18	6	6	0	0	5	0	5	1	0	0	0
Szkolenia	54	9	6	7	9	3	7	2	2	1	5	3	0
Studia podyplomowe	12	0	2	3	0	0	1	0	0	0	4	2	0
Bon na zasiedlenie	8	3	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	1
Nostryfikacja	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem	2	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2024 rok.

Pośrednictwo pracy jest jedną z podstawowych usług rynku pracy. Polega ono w szczególności na pozyskaniu ofert pracy i udzieleniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.

Celem poprawy sytuacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie organizuje giełdy pracy i targi pracy.

Giełdy pracy organizowane są w sytuacjach, gdy istnieje potrzeba skontaktowania pracodawcy z większą liczbą bezrobotnych zainteresowanych zatrudnieniem, a tym samym umożliwiają bezpośredni kontakt pracownika z pracodawcą. W roku 2024 zorganizowano 12 giełd pracy, na które zaproszono 308

osób bezrobotnych. Zorganizowano giełdy w następujących zawodach: kierowca autobusu, kierowca stale prowadzący samochody powyżej 3,5 tony, magazynier/pracownik pomocniczy, operator maszyny, pracownik ds. obsługi klientów masowych, pracownik ds. opracowania ładunków, pracownik ds. opracowania przesyłek, pracownik przygotowujący posiłki typu fast food, producent radiowy, sprzedawca. W 2024 r. do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęły oferty na 1 559 miejsc pracy, z czego 893 zrealizowano (nastąpiło obsadzenie wolnego miejsca pracy). Pośrednicy pracy wydali 2 206 skierowań, z tego 1 665 do pracy, 52 do wykonywania prac społecznie użytecznych oraz 489 do odbycia stażu.

Tabela 5. Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność.

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Liczba pracodawców zgłaszających oferty pracy	2443	1741	1277	1049	1921	794	b.d.
2.	Liczba wizyt u pracodawców	322	295	120	154	131	120	b.d
3.	Liczba pozyskanych miejsc pracy ogółem	6940	5042	4616	5571	4440	3376	1 559
3.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	4917	3889	3826	4513	3226	2463	1482
4.	Liczba zrealizowanych miejsc pracy	4897	3786	3866	4440	3820	2538	893
4.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	4087	3221	2927	3857	3395	1463	825
5.	Liczba anulowanych miejsc pracy	31	58	134	349	617	0	58
6.	**Efektywność wykorzystania pozyskanych miejsc pracy**	**68,8%**	**72,5%**	**84,00%**	**85%**	**89%**	**75%**	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie w 2024 roku zorganizował dwie edycje Targów pracy, w tym Targi Pracy i Edukacji dla osób z niepełnosprawnościami.

Targi Pracy mają na celu promocję aktywności zawodowej oraz rozpowszechnienie ofert pracy zarówno wśród obywateli naszego kraju, jak i obywateli Ukrainy, którzy zamieszkują na terenie powiatu wołomińskiego. Targi pracy i edukacji dla osób z niepełnosprawnościami dostarczyły informacji na temat dostępnego wsparcia, programów rehabilitacyjnych, specjalistycznych usług i narzędzi, które mogą ułatwić osobom z niepełnosprawnościami znalezienie pracy i efektywnie funkcjonować w środowisku zawodowym. Podczas wydarzenia odbył się panel dyskusyjny na temat poprawy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz cyfryzacji i zaawansowanych technologii w odniesieniu do zdobywania nowych umiejętności.

Pracodawcy poszukiwali m.in.: sprzedawców, kasjerów, pracowników sklepu, pracowników ochrony, handlowców, pracowników produkcji, operatorów maszyn, pracowników administracji publicznej i wielu innych.

W 2024 roku w ramach sieci EURES złożono 309 oferty pracy na 1 192 miejsca pracy. Wśród krajów EOG najliczniejsze oferty pochodziły z: Niemiec i Norwegii oraz Holandii. Najczęściej poszukiwane zawody to: pracownik produkcyjny - przetwórstwo łososi, opiekun medyczny, pracownik do zbioru warzyw, owoców i kwiatów, spawacz, kierowca kat. C+E, elektryk. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie zainteresowanie ofertami zgłoszonymi przez pracodawców w 2024 r. z obszaru Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego było niewielkie.

W celu wydania informacji Starosty dotyczącej sytuacji na lokalnym rynku pracy i możliwości zatrudnienia na te stanowiska cudzoziemców - w 2020 roku pracodawcy zgłosili 608 ofert na 2 730 stanowisk pracy. Z kolei W 2021 roku wpłynęło 799 ofert na 3293 stanowiska pracy, w 2022 roku wpłynęły 474 oferty na 2542 stanowiska pracy, a w 2023 r. wpłynęło 374 ofert na 2293 stanowisk pracy. Natomiast w 2024 roku wpłynęły 406 ofert na 2988 stanowisk pracy w celu uzyskania informacji starosty; wydano 302 informacje starosty na 2339 stanowisk pracy. Bez rozpatrzenia pozostało 104 oferty pracy z uwagi na nieuzupełnienie braków formalnych.

Wykres 2: Oferty pracy złożone w celu uzyskania informacji starosty w latach 2020-2024.

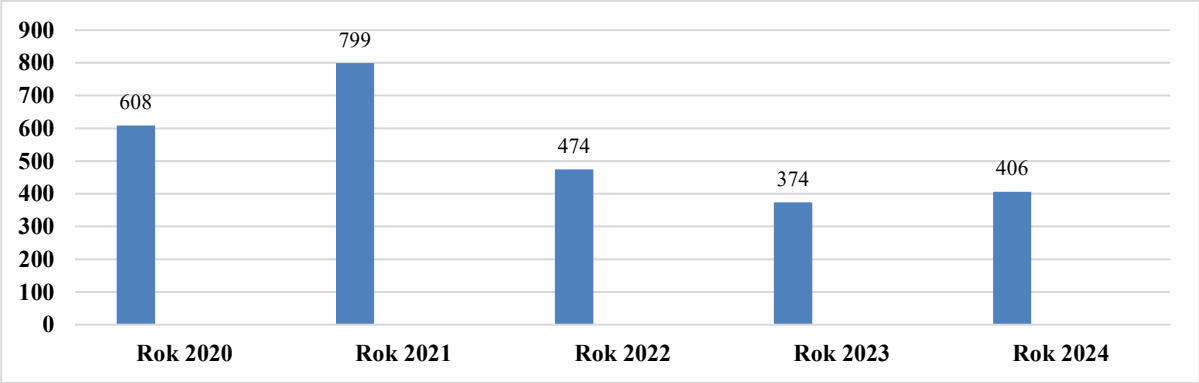

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2020-2024.

Wykres 3: Liczba wolnych stanowisk pracy zgłoszonych przez pracodawców w latach 2020-2024.

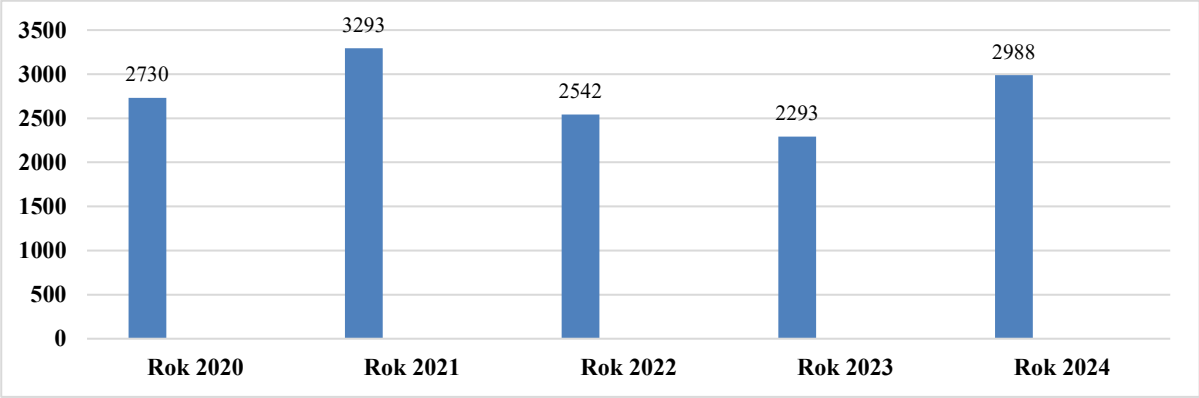

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2020-2024.

Wykres 4: Liczba wydanych informacji starosty w latach 2020-2024.

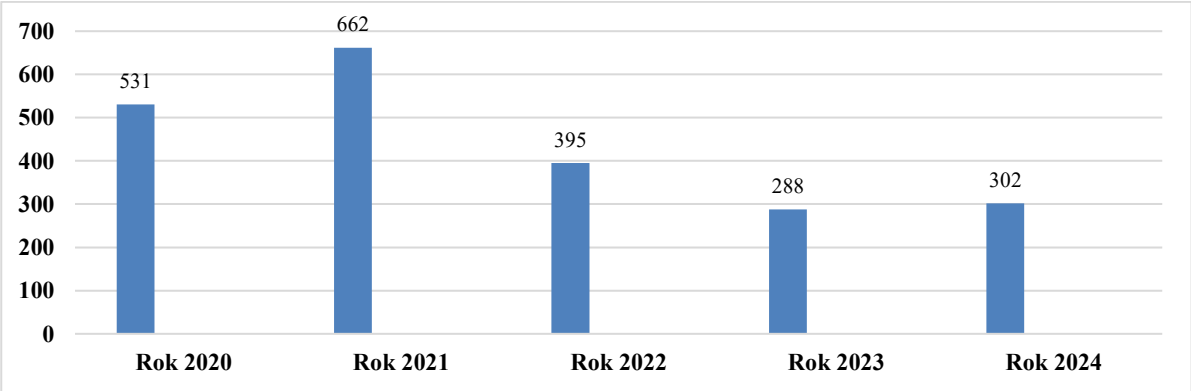

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2020-2024.

Najwięcej miejsc pracy zgłoszono w zawodach:

- taksówkarz – 181 stanowisk (17 ofert)
- pracownik produkcji – 233 stanowisk (7 oferty),
- robotnik magazynowy – 463 stanowisk (17 ofert),
- operator maszyn czyszczących – 100 stanowisk (10 ofert),
- pakowacz ręczny – 216 stanowisk (19 oferty)
- kucharz, pozostali kucharze – 42 miejsca pracy (22 ofert),
- pomoc kuchenna – 63 stanowiska (27 ofert).

W Powiatowym Urzędzie Pracy w ramach usług poradnictwa zawodowego prowadzono porady indywidualne przeznaczone dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Podczas spotkań badano cechy przedsiębiorcze osób ubiegających się o dofinansowanie na otwarcie własnej działalności gospodarczej. W tym celu doradcy zawodowi wykonali łącznie 100 badań testowych przy pomocy testów diagnostycznych.

W 2024 r. do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęło 101 wniosków o przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, z czego: 92 osoby otrzymały dofinansowanie z Funduszu Pracy; 2 osoby skorzystały ze wsparcia w ramach projektu Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim (I) współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021 – 2027 oraz 3 osoby otrzymały środki z PFRON.

Wzorem lat ubiegłych najbardziej popularnym profilem podejmowanej działalności były usługi (89 dotacji), nieliczne firmy utworzyły w ramach dofinansowania działalności związane z produkcją (4 dotacje) i handlem (1 dotacja). Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności przedstawiona została w tabeli nr 6.

Tabela 6. Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności.

Lp.	Gmina	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Wołomin	29	25	19	39	30	29	15
2	Zielonka	7	8	4	11	11	11	4
3	Ząbki	15	13	19	22	13	19	15
4	Marki	22	11	20	28	33	18	11
5	Radzymin	21	18	18	34	23	16	15
6	Dąbrówka	5	5	4	4	3	3	0
7	Kobyłka	18	12	12	12	19	21	12
8	Poświętne	5	0	4	3	8	4	4
9	Tłuszcz	17	12	11	18	11	15	7
10	Klembów	7	8	3	7	7	4	5
11	Jadów	8	4	1	6	5	3	5
12	Strachówka	4	2	1	1	1	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

Dofinansowanie do otwarcia własnej działalności gospodarczej budzi duże zainteresowanie wśród osób bezrobotnych - zarówno osób młodych dopiero rozpoczynających drogę zawodową, jak również osób, które już posiadają doświadczenie zawodowe. Poniższa tabela przedstawia podział osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej ze względu na wiek oraz płeć.

Tabela 7. Podział osób, które otrzymały dotację w 2024 r. według wieku i płci.

WIEK	**do 24 lat**	10 osób
	25 – 29 lat	22 osoby
	30 – 49 lat	59 osób
	50 lat i powyżej	3 osoby
PŁEĆ	**kobiety**	49 osób
	mężczyźni	45 osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2024 r.

2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.

Działania

1) *Diagnoza sytuacji i zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.*
2) *Analiza stanu obecnego, planowanie działań zgodnie z występującym zapotrzebowaniem.*
3) *Organizacja szkoleń i innych form kształcenia i przekwalifikowania zawodowego np. warsztaty szkoleniowe, kształcenie ustawiczne w zakresie zgodnym z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*

Koordynator - PUP;
Współrealizatorzy - Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy w Warszawie, WED, ośrodki szkolenia i kształcenia
Realizacja: 2017-2025

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Barometr jest badaniem jakościowym. Powstaje osobno dla każdego powiatu w Polsce. Opiera się na opinii ekspertów, którzy na przełomie III i IV kwartału spotykają się i wspólnie analizują sytuację w poszczególnych zawodach.

DUŻY DEFICYT POSZUKUJĄCYCH PRACY		
• Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	• Pedagodzy	• Pracownicy socjalni
DEFICYT POSZUKUJĄCYCH PRACY		
• Asystenci w edukacji • Betoniarze i zbrojarze • Blacharze i lakiernicy samochodowi • Cieśle i stolarze budowlani • Cukiernicy • Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy • Fizjoterapeuci i masażyści • Fryzjerzy • Kierowcy autobusów • Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych • Lekarze • Logopedzi i audiofonolodzy • Magazynierzy • Mechanicy pojazdów samochodowych	• Mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń • Monterzy instalacji budowlanych • Nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego • Nauczyciele praktycznej nauki zawodu • Nauczyciele przedmiotów zawodowych • Nauczyciele przedszkoli • Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych • Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych • Opiekunki dziecięce • Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej	• Piekarze • Pielęgniarki i położne • Pomoce kuchenne • Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości • Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych • Pracownicy służb mundurowych • Przetwórcy mięsa i ryb • Psycholodzy i psychoterapeuci • Robotnicy budowlani • Spawacze • Spedytorzy i logistycy • Sprzedawcy i kasjerzy • Ślusarze
RÓWNOWAGA POPYTU I PODAŻY		
• Administratorzy stron internetowych • Agenci ubezpieczeniowi • Akustycy i realizatorzy dźwięku • Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych • Animatorzy kultury i organizatorzy imprez • Architekci i urbaniści • Architekci krajobrazu • Archiwiści i muzealnicy • Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej • Biolodzy i biotechnolodzy • Brukarze • Dekarze i blacharze budowlani • Dentyści • Diagności laboratoryjni medyczni • Diagności samochodowi • Dziennikarze i redaktorzy • Ekonomiści • Farmaceuci • Filolodzy i tłumacze • Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy	• Kucharze • Lakiernicy • Listonosze i kurierzy • Meteorolodzy, geolodzy, geografowie • Monterzy elektronicy • Monterzy konstrukcji metalowych • Monterzy okien i szklarze • Murarze i tynkarze • Obuwnicy • Ogrodnicy i sadownicy • Operatorzy aparatury medycznej • Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru • Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych • Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych • Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych • Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych • Operatorzy maszyn włókienniczych • Operatorzy obrabiarek skrawających	• Optycy i pracownicy wytwarzający protezy • Personel sprzątający • Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków • Pomoce w gospodarstwie domowym • Pozostali specjaliści edukacji • Pracownicy administracyjni i biurowi • Pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej • Pracownicy ds. BHP • Pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego • Pracownicy ds. jakości • Pracownicy ds. ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju • Pracownicy ds. techniki dentystycznej • Pracownicy myjni, pralni i prasowalni • Pracownicy obsługi ruchu szynowego • Pracownicy ochrony fizycznej • Pracownicy poczty • Pracownicy poligraficzni • Pracownicy przetwórstwa metali

• Floryści • Fotografowie • Geodeci i kartografowie • Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorcy • Graficy komputerowi • Inspektorzy nadzoru budowlanego • Instruktorzy nauki jazdy • Instruktorzy rekreacji i sportu • Inżynierowie budownictwa • Inżynierowie chemicy i chemicy • Inżynierowie elektrycy i energetycy • Inżynierowie inżynierii środowiska • Inżynierowie mechanicy • Kamieniarze • Kelnerzy i barmani • Kierowcy samochodów osobowych • Kierownicy budowy • Kierownicy ds. logistyki • Kierownicy ds. produkcji • Kierownicy ds. usług • Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu • Kierownicy sprzedaży • Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury • Kosmetyczki • Krawcy i pracownicy produkcji odzieży	• Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych • Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie • Pracownicy sprzedaży internetowej • Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy • Pracownicy usług pogrzebowych • Pracownicy zajmujący się zwierzętami • Prawnicy • Projektanci i administratorzy baz danych, programiści • Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD • Przedstawiciele handlowi • Ratownicy medyczni • Recepcjoniści i rejestratorzy • Robotnicy leśni • Robotnicy obróbki drewna i stolarze • Robotnicy obróbki skóry • Rolnicy i hodowcy • Rybacy • Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych • Samodzielni księgowi • Sekretarki i asystenci • Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych • Specjaliści ds. administracji	• Pracownicy przetwórstwa spożywczego • Specjaliści ds. finansowych • Specjaliści ds. organizacji produkcji • Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży • Specjaliści ds. projektowania, wdrażania i doskonalenia produktów i usług cyfrowych • Specjaliści ds. rynku nieruchomości • Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji • Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki • Specjaliści rolnictwa i leśnictwa • Specjaliści technologii żywności i żywienia • Specjaliści telekomunikacji • Szefowie kuchni • Tapicerzy • Technicy budownictwa • Technicy informatycy • Technicy mechanicy • Weterynarze • Windykatorzy • Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych • Zaopatrzeniowcy i dostawcy

Zachodzące zmiany na rynku pracy, bezrobocie oraz rosnące zainteresowanie nowymi zawodami pojawiającymi się na rynku pracy powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi poradnictwa zawodowego. W 2024 roku do doradców zawodowych zatrudnionych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie oraz filiach w Tłuszczu i Radzyminie zgłosiło się łącznie 1515 osób. Z porad indywidualnych skorzystało 358 osób, w tym 353 osoby bezrobotne; z informacji zawodowej indywidualnej 585 osób. Grupowa informacja zawodowa została zrealizowana w 36 grupach, łącznie uczestniczyło 336 osób. Grupowa porada zawodowa została zrealizowana w 39 grupach, łącznie uczestniczyło 236 osób.

Tabela 8. Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2018-2024.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego	1103	753	724	880	951	866	1515
Osoby korzystające z porad indywidulanych i informacji zawodowej indywidualnej	852	678	662	801	831	573	943
Osoby korzystające z porad grupowych i informacji zawodowej grupowej	151	75	62	79	120	293	572

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

W 2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie kontynuowano realizację badania kompetencji cyfrowych, którym zgodnie z zapisami „Gwarancji dla młodzieży w Polsce Aktualizacja 2022" objęte osoby bezrobotne do 30 roku życia. Ocena kompetencji cyfrowych dotyczyła również osób bezrobotnych korzystających z instrumentów rynku pracy. Łącznie przeprowadzono badanie kompetencji cyfrowych u 808 osób bezrobotnych.

Ponadto przeprowadzono zajęcia z zakresu preorientacji zawodowej, poradnictwa zawodowego oraz zawodoznawstwa dla uczniów z Zespołu Szkół im. Ignacego Mościckiego w Zielonce, uczniów z Zespołu Szkół Specjalnych im . Marii Grzegorzewskiej w Ostrówku oraz uczniów z Zespołu Szkół Nr 2 w Kobyłce.

W celu uzyskania, uzupełnienia lub doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych, potrzebnych do wykonywania pracy, osoby bezrobotne mogły skorzystać z kursów i szkoleń oraz studiów podyplomowych dofinansowywanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

W roku sprawozdawczym szkolenia realizowane były w trybie szkoleń indywidualnych. Szkolenie indywidualne organizowane jest na wniosek osoby bezrobotnej po przedstawieniu oświadczenia przyszłego pracodawcy o zamiarze zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu szkolenia bądź oświadczenia o zamiarze podjęcia działalności gospodarczej. W 2024 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie skierował na szkolenia indywidualne **54 osoby bezrobotne**. Wszystkie osoby ukończyły szkolenie i podjęły zatrudnienie lub rozpoczęły działalność gospodarczą.
Szkolenia sfinansowane zostały z następujących źródeł:

- Fundusz Pracy – 47 osób,
- środki Unii Europejskiej w ramach w Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu EFS + „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim (I)" - 6 osób,
- środki Unii Europejskiej w ramach w Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu EFS + Gwarancja dla młodzieży „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim (I)" - 1 osoba.

Najczęściej finansowane były następujące szkolenia:

- Kurs kwalifikacji wstępnej;
- Prawo jazdy kat. C, C+E oraz prawo jazdy kat. D;
- Kursy kosmetyczne (m.in. ze stylizacji paznokci, z zakresu fryzjerstwa - barbering, masaży oraz wykonywania zabiegów kosmetycznych).

Studia podyplomowe skierowane są do osób bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie, które mają problemy w podjęciu pracy. W 2024 roku PUP w Wołominie sfinansował studia podyplomowe **12 osobom**. W trakcie odbywania studiów 7 osób podjęło zatrudnienie.
Wybrane kierunki studiów podyplomowych w 2024 r.:

- Poradnictwo Psychologiczne i Interwencja Kryzysowa,
- Zarządzanie projektami,
- Terapia rodzin i par,
- Przygotowanie Pedagogiczne dla nauczycieli przedmiotów lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu z elementami Edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną (Oligofrenopedagogiki),
- Psychologia pozytywna w praktyce: trener umiejętności psychospołecznych,
- Diagnoza i terapia pedagogiczna,
- Administracja Publiczna,
- Business Inteligence - Systemy Wspomagania Decyzji Biznesowych,
- Przygotowanie Pedagogiczne,
- Pedagogika specjalna - Edukacja, terapia i wspomaganie osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu,
- Testowanie bezpieczeństwa systemów IT,
- Przygotowanie Pedagogiczne dla Nauczycieli.

W 2024 r. dużym zainteresowaniem cieszyły się kierunki pedagogiczne, które są wśród zawodów deficytowych badania „Barometr zawodów" powiatu wołomińskiego.

3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.

Działania

1) Podjęcie pracy, zmiana pracy, przekwalifikowania zawodowe, uzupełnianie kwalifikacji.
Koordynator - PUP;
Współrealizatorzy - PCPR, pracodawcy, ośrodki szkolenia i kształcenia, OPS-y, CIS, KIS
Realizacja: 2017-2025

Dużym zainteresowaniem, wśród pracodawców cieszył się Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), który jest rozwiązaniem systemowym, adresowanym do pracodawców, wspomagających przekwalifikowanie lub aktualizację wiedzy i umiejętności osób pracujących. Celem KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu nieadekwatnych kompetencji do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki.

W 2024 r. pracodawcy mogli ubiegać się o kształcenie ustawiczne zgodnie z:

- Priorytetami Ministra Rodziny i Polityki Społecznej:
  - Priorytet 1 - Wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych procesów, technologii i narzędzi pracy;
  - Priorytet 2 – Wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
  - Priorytet 3 – Wsparcie kształcenia ustawicznego osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem oraz osób będących członkami rodzin wielodzietnych;
  - Priorytet 4 – Wsparcie kształcenia ustawicznego w zakresie umiejętności cyfrowych;
  - Priorytet 5 – Wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących w branży motoryzacyjnej;
  - Priorytet 6 – Wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia;
  - Priorytet 7 – Wsparcie kształcenia ustawicznego skierowane do pracodawców zatrudniających cudzoziemców;
  - Priorytet 8 – Wsparcie kształcenia ustawicznego w zakresie zarządzania finansami i zapobieganie sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwach.
- Priorytetami Rady Rynku Pracy:
  - Priorytet A – Wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych oraz pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego wskazanych na liście/rejestrze przedsiębiorstw społecznych prowadzonym przez MRPiPS.
  - Priorytet B - Wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Priorytet C – Wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat praz w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej.
  - Priorytet D – Wsparcie kształcenia ustawicznego w obszarach/branżach kluczowych dla rozwoju powiatu/województwa wskazanych w dokumentach strategicznych/planach rozwoju.

W 2024 roku PUP w Wołominie przeznaczył środki z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w ramach przyznanego limitu 622 884,62 zł na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców. Z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w roku 2024 wydatkowano **622 133,34 zł**.
Z kształcenia ustawicznego skorzystało **250 osób**, z tego:

- 208 osób uczestniczyło w szkoleniach,
- 11 osób rozpoczęło studia podyplomowe.

Szkolenia realizowane były w zakresie:

- Kadry i płace w praktyce.
- Zapobieganie sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwach – zarządzanie finansami.
- Zaawansowane technologie w obsłudze i zarządzaniu sprzętem biurowym.
- Kurs operatora koparki jednonaczyniowej.
- Tworzenie skutecznych warsztatów terapii zajęciowej w relacji terapeuta uczestnik – praca z osobami z zaburzeniami psychicznymi.
- Wprowadzenie do Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF).
- Kurs języka angielskiego.
- Zarządzanie stresem i wzmocnienie odporności.
- Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
- Wzmacnianie kompetencji z zakresu Pracy Socjalnej.
- Kurs dla fizjoterapeutów – rehabilitacja kardiologiczna.

Szkolenia umożliwiły podwyższenie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych czy uprawnień niezbędnych do wykonywania danego zawodu.

Studia podyplomowe realizowane były między innymi na kierunkach:

- Negocjacje, mediacje i inne alternatywne metody rozwiązywania sporów i konfliktów.
- Nauczanie biologii i przyrody.
- Diagnoza, rewalidacja i terapia pedagogiczna.
- Executive MBA.
- Specjalista ds. kard i płac.
- Nowoczesne doradztwo zawodowe i coaching kariery.

Studia podyplomowe podwyższyły poziom wykształcenia.

4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim pod kątem niepełnosprawności w zakresie niezdolności do pracy z jednoczesnym wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej*
2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
3) *Wskazanie lokalizacji i profilu WTZ, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z PFRON.*

Koordynator: *PCPR*
Współrealizator: *WOZ*
Realizacja: *2017 - 2025*

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje (od 1992 r.) Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób doświadczających choroby psychicznej, który jest prowadzony od 2011 r. przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia".

Warsztat jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Posiada 6 pracowni terapeutycznych: krawiecką,

artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową. W miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia sportowe w okresie wiosenno – letnim. Każdy uczestnik WTZ jest zobowiązany do realizacji indywidualnego programu rehabilitacji i terapii, którego celem jest nauka samodzielnego i niezależnego funkcjonowania społecznego i przygotowanie do podjęcia aktywności zawodowej. Realizowane w WTZ programy rehabilitacji bazują na treningach umiejętności społecznych: treningu w zakresie higieny i wyglądu zewnętrznego, treningu budżetowego i kulinarnego, umiejętności praktycznych, społecznych, psychoedukacyjnych i treningu lekowego, prowadzenia rozmowy, rozwiązywania sytuacji trudnych, radzenia sobie ze stresem, aktywnego poszukiwania pracy. W 2024 roku każdorazowo w zajęciach klubowych brało udział od 8 do 12 osób (Klub przeznaczony jest dla 12 osób). Łącznie w 2024 r. w zajęciach WTZ brały udział 24 osoby. Zajęcia odbywały się 1-2 razy w miesiącu. W programie zajęć były zajęcia integracyjne, wspierające, wspólny udział w zajęciach kulturalnych, turystycznych. W programie WTZ oprócz zadań związanych z działalnością w poszczególnych pracowniach organizowane były wspólne wyjścia na imprezy kulturalne, wycieczki, spotkania integracyjne.
W 2024 r. odbył się kolejny Turnus Rehabilitacyjny zorganizowany w Świnoujściu dla 12 uczestników WTZ i Klubu WTZ.

Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10 % pochodzi ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2024 r. koszt utrzymania i prowadzenia placówki wyniósł **831 471,29 zł** (53 464,38 zł – środki powiatu, 778 006,91 zł – środki PFRON).

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizowało Program „Zajęcia Klubowe w WTZ" adresowane do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej. Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W imieniu powiatu wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie podpisało w dniu 08.02.2024 r. Umowę Nr Nr KLU/000069/07/D (na podstawie wydanego upoważnienia) z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na realizację w/w zadania otrzymano kwotę ogółem **81 180,00 zł**, w tym 79 200,00 zł na prowadzenie zajęć klubowych oraz 1 980,00 zł na obsługę programu. W ramach realizowanego zadania wydatkowano ogółem **79 923,15 zł**, z czego wykorzystano 77 943,15 zł na prowadzenie zajęć klubowych, a 1 980,00 zł na obsługę programu.

Posiadane przez powiat zasoby instytucjonalne w postaci jednego WTZ, są niewystarczające. Potrzebę utworzenia, kolejnego warsztatu terapii zajęciowej zgłaszają środowiska osób niepełnosprawnych, m.in. osoby niedowidzące, którzy z powodu zamknięcia zakładów pracy chronionej utracili możliwość zatrudnienia wspomaganego.

Działania zmierzające do utworzenia kolejnego WTZ były podjęte w latach ubiegłych, ale nie zostały sfinalizowane. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na skuteczność działań jest posiadanie bazy lokalowej oraz podmiotu, który prowadziłby tego typu placówkę. Zarówno w zasobach lokalowych powiatu, jak i gmin nie ma obecnie możliwości na utworzenie kolejnego warsztatu. W pierwszej kolejności należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenie działalności już istniejącego WTZ.

5. **Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).**

Działania

1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności intelektualnej w powiecie wołomińskim*
2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
3) *Podjęcie współpracy z podmiotem realizującym zadanie, wskazanie lokalizacji ŚDS typu B, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z WPS UW.*

Koordynator: *PCPR*
Współrealizator: *WOZ*
Realizacja: *2017 - 2025*

Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego prowadzi *Wykaz Środowiskowych Domów Samopomocy w województwie mazowieckim*, zgodnie z zawartymi w nim danymi na terenie województwa prowadzonych jest 81 środowiskowych domów samopomocy dysponujących 2 960 miejscami (stan na dzień 01.04.2025 r.).

Na terenie powiatu wołomińskiego prowadzonych jest **pięć środowiskowych domów samopomocy dla 153 osób**. Cztery z nich prowadzone są przez lub na zlecenie Powiatu Wołomińskiego (113 miejsc), jeden dom prowadzony jest na zlecenie Gminy Wołomin (40 miejsc).

Powiat Wołomiński prowadzi lub zleca prowadzenie czterech środowiskowych domów samopomocy:

- 3 domy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
- 1 dom typu A dla osób doświadczających choroby psychicznej

są to następujące placówki:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, który ma swoją siedzibę w Radzyminie ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 1 – dla 25 uczestników;
2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez Powiat Wołomiński, który ma swoją siedzibę w Tłuszczu, ul. Szkolna 4 – dla 23 uczestników;
3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez TPD Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Ząbkach ul. 3- go Maja 14 – dla 25 uczestników;
4. Środowiskowy Dom Samopomocy typu A dla osób doznających choroby psychicznej, prowadzony przez Powiat Wołomiński, który ma swoją siedzibę w Kobyłce przy ul. Poprzecznej 18A – dla 40 uczestników.
5. Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej na zlecenie Gminy Wołomin, który ma swoją siedzibę w Wołominie przy ul. Mieszka I 1 – dla 40 uczestników.

Środowiskowe Domy Samopomocy prowadzone na zlecenie Powiatu Wołomińskiego dysponują łącznie **113 miejscami**. W 2024 roku liczba uczestników wyniosła **122** osoby. Roczny koszt prowadzenia placówek osiągnął kwotę **3 652 786,97 zł** w ramach przekazanej dotacji od Wojewody Mazowieckiego.

Środowiskowe Domy Samopomocy w Radzyminie i Ząbkach prowadzone są przez organizacje pozarządowe na zlecenie powiatu. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej na: „Prowadzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy dla 25 osób z niepełnosprawnością intelektualną na terenie miasta/gminy Radzymin oraz miasta/gminy Ząbki" podpisano umowę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie

na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Radzyminie oraz z Kołem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Ząbkach na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Ząbkach. W 2024 roku na prowadzenie placówki ŚDS w Radzyminie przeznaczono kwotę **813 662,93** zł, zaś TPD otrzymało na prowadzenie ŚDS w Ząbkach kwotę **813 630,82** zł.

Biorąc pod uwagę zachodzące procesy starzenia się społeczeństwa i zmniejszającą się liczbę członków rodzin skłonnych do ciągłej opieki nad osobami doświadczającymi choroby psychicznej lub osobami z niepełnosprawnością intelektualną, należy spodziewać się, że zapotrzebowanie na usługi świadczone przez ŚDS będzie rosło. Dlatego konieczna jest bieżąca, systematyczna analiza potrzeb mieszkańców powiatu na usługi świadczone przez ŚDS-y, przeprowadzana w oparciu o dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz m.in. ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Systematyczny okresowy przegląd i aktualizacja posiadanych danych będzie miała kluczowe znaczenie we właściwym reagowaniu na zmieniającą się sytuację.

6. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy

Działania

1) *Szkolenia i spotkania informacyjne dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowego urzędu pracy.*
2) *Tworzenie i realizacja wspólnych Programów aktywizacji i ograniczania bezrobocia.*

Koordynator: *PUP*
Współrealizator: *WOZ,* PCPR, OPS-y
Realizacja: *2017 - 2025*

Roboty publiczne polegają na zatrudnieniu bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe, które statutowo zajmują się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowywane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Wykres 5: Liczba osób skierowanych na roboty publiczne w latach 2018-2024.

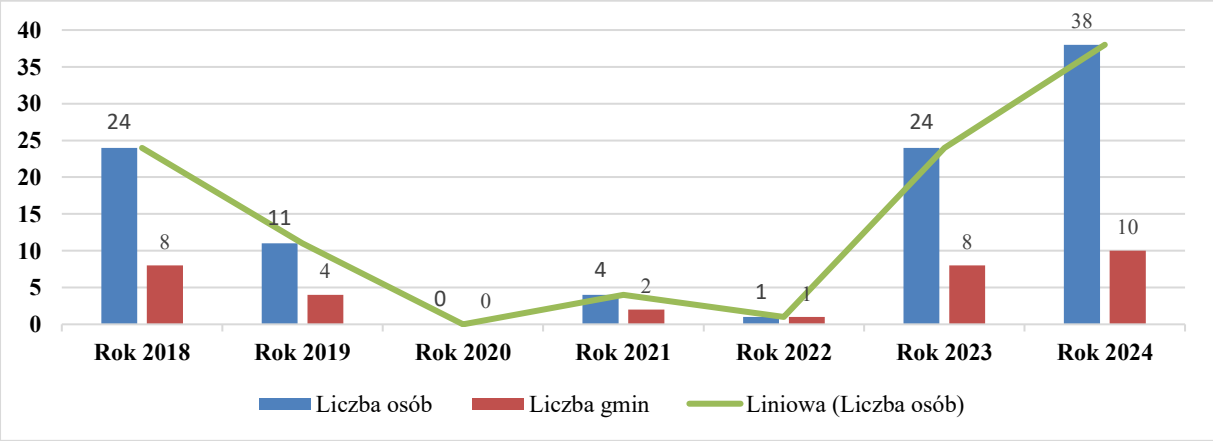

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

W 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie złożono 33 wnioski o zorganizowanie robót publicznych, które zostały rozpatrzone pozytywnie. W ramach robót publicznych zatrudniono 38 osób. Roboty publiczne finansowane są ze środków Funduszu Pracy.

Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych skierowanych, w latach 2018-2024, do pracy w ramach robót publicznych w podziale na poszczególne gminy wg miejsca zamieszkania.

Lp.	Gmina	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	Razem
1	Wołomin	6	0	0	0	0	3	**2**	**11**
2	Zielonka	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
3	Ząbki	2	3	0	0	0	0	**1**	**6**
4	Marki	4	2	0	0	0	4	**4**	**14**
5	Radzymin	0	0	0	1	0	4	**2**	**7**
6	Dąbrówka	2	0	0	0	0	0	**2**	**4**
7	Kobyłka	0	0	0	0	1	1	**0**	**2**
8	Poświętne	0	0	0	0	0	3	**1**	**4**
9	Tłuszcz	5	4	0	3	0	1	**15**	**28**
10	Klembów	3	0	0	0	0	3	**3**	**9**
11	Jadów	1	0	0	0	0	0	**5**	**6**
12	Strachówka	1	2	0	0	0	5	**3**	**11**
Liczba osób		**24**	**11**	**0**	**4**	**1**	**24**	**38**	**102**
Liczba gmin		**8**	**4**	**0**	**2**	**1**	**8**	**10**	**X**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

W latach 2018-2024, roboty publiczne wykonywane były we wszystkich gminach powiatu wołomińskiego, oprócz gminy Zielonka: Jadów (6 osób), Tłuszcz (28 osób), Wołomin (11 osób), Strachówka (11 osób), Marki (14 osób), Radzymin (7 osób), Ząbki (6 osób), Klembów (9 osób), Dąbrówka (4 osoby), Kobyłka (2 osób), Poświętne (4 osób).

W roku 2024 roboty publiczne wykonywane były w 10 gminach powiatu wołomińskiego: Dąbrówka (2 os.), Jadów (5 os.), Klembów (3 os.), Marki (4 os.), Poświętne (1 os.), Radzymin (2 os.), Strachówka (3 os.), Tłuszcz (15 os.), Wołomin (2 os.), Ząbki (1 os.).

Prace społecznie użyteczne - to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej lub osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego (jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach na podstawie skierowania z PUP). Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych, w organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej.
Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między Starostą a daną gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy Urząd Pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej oraz do 100% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej, skierowanej do wykonania prac związanych z realizacją codziennych obowiązków domowych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych. Na wniosek gminy, PUP może skierować osoby uprawnione do wykonywania prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu w wymiarze 40 godzin miesięcznie i 10 godzin tygodniowo.

Powiatowy Urząd Pracy w 2024 r. zawarł porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych z 6 gminami. Wykonywanie ww. prac rozpoczęło 41 osób.

Wykres 6: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych.

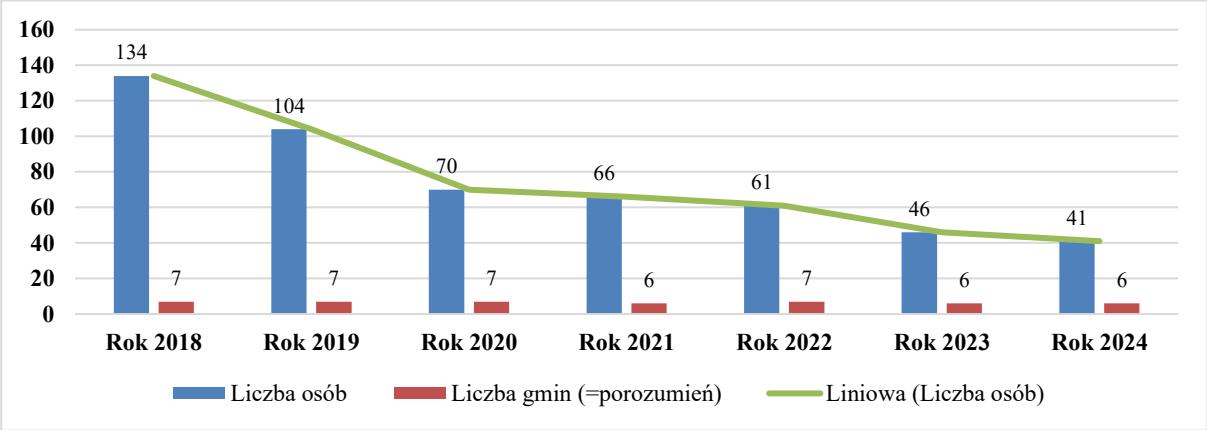

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

W roku 2024 prace społecznie użyteczne wykonywane były w 6 gminach powiatu wołomińskiego: Jadów (5 os.), Kobyłka (6 os.), Strachówka (1 os.), Tłuszcz (5 os.), Wołomin (18 os.), Zielonka (6 os.).

Tabela 10. Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w latach 2018-2024 w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego.

Lp.	Gmina	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	Razem
1	Wołomin	68	48	29	33	26	20	18	**242**
2	Zielonka	21	18	8	0	4	7	6	**64**
3	Ząbki	0	0	0	0	0	0	0	**0**
4	Marki	0	0	0	0	0	0	0	**0**
5	Radzymin	0	0	0	0	0	0	0	**0**
6	Dąbrówka	0	0	0	0	0	0	0	**0**
7	Kobyłka	7	7	6	7	9	7	6	**49**
8	Poświętne	0	0	0	0	0	0	0	**0**
9	Tłuszcz	13	11	11	11	10	5	5	**66**
10	Klembów	12	10	6	7	5	0	0	**40**
11	Jadów	8	7	6	5	5	4	5	**40**
12	Strachówka	5	3	4	3	2	3	1	**21**
Liczba osób		**134**	**104**	**70**	**66**	**61**	**46**	**41**	**522**
Liczba gmin		**7**	**7**	**7**	**6**	**7**	**6**	**6**	**x**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2018-2024.

W latach 2018-2024 z ww. wsparcia skorzystało 522 osób, w tym z Wołomina – 242 osoby, Zielonki – 64 osoby, Kobyłki – 49 osób, Tłuszcza – 66 osób, Klembowa – 40 osób, Jadowa - 40 osób, Strachówki – 21 osób. Grupą osób najczęściej kierowaną do wykonywania prac społecznie użytecznych były osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne.

B. FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego

Działania:

1) *Zaprojektowanie i zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.*
2) *Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.*
3) *Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie oraz rozwijanie współpracy z rodziną biologiczną.*
4) *Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.*

Koordynator: *PCPR*
Współrealizator: DDz, RDDz, organizacje pozarządowe, OPS-y
Realizacja: *2017 – 2025*

Piecza zastępcza to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Piecza zastępcza jako forma sprawowania opieki i wychowania dziecka występuje co do zasady w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców umieszcza się je w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka, a także w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.

Umieszczenie dziecka w placówce powinno jednak nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia mu pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej. Sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. ***Szczególny akcent położony jest na pracę z rodziną w jej środowisku zamieszkania.***

Uchwałą Nr L-466/2022 Rady Powiatu Wołomińskiego z 29 września 2022 r. przyjęto Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024, w którym określono cele i kierunki działań. Dokonana analiza SWOT pozwoliła na wskazanie najważniejszych dla mieszkańców powiatu wołomińskiego problemów, podkreśla zarówno mocne jak i słabe strony funkcjonowania pieczy zastępczej, działalności jednostek pomagających rodzinie, jak również szanse i zagrożenia, które mogą wystąpić w obszarze działania.

Tabela 11. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1) zaplecze w postaci jednostek pomocy społecznej i pieczy zastępczej (PCPR, w tym zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, OPS); 2) funkcjonowanie Rodzinnego Domu Dziecka; 3) funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego; 4) organizowanie szkoleń doskonalących dla rodzin zastępczych i szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze; 5) wykwalifikowana i doświadczona kadra realizująca zadania polityki społecznej; 6) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego; 7) udzielenie wsparcia i pomocy samodzielnym wychowankom pieczy zastępczej, włączanie ich do udziału w programach unijnych doskonalących umiejętności zawodowe i społeczne; 8) zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej 9) stała, efektywna współpraca z sądami, policją, OPS i ośrodkami adopcyjnymi; 10) znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomoc społecznej; 11) udział w cyklicznych szkoleniach dla pracowników pieczy zastępczej organizowanych przez firmy zewnętrzne; 12) wsparcie psychologiczne i prawne dla mieszkańców powiatu; 13) mieszkanie chronione dla wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczej.	1) zbyt mała liczba funkcjonujących rodzin pieczy zastępczej; 2) zbyt mała liczba rodzinnych domów dziecka; 3) brak rodzin pomocowych; 4) brak wystarczającej liczby mieszkań socjalnych dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej; 5) brak propozycji pracy dla młodzieży usamodzielniającej się; 6) niewielka liczba wolontariuszy do pracy w pieczy rodzinnej; 7) występowanie patologii społecznej (alkoholizmu, przestępczości, syndromu wyuczonej bezradności, bierności); 8) zbyt mała liczba specjalistów psychiatrii dzieci i młodzieży w publicznych placówkach zdrowia; 9) długotrwałe uzależnienie rodzin od świadczeń pomocy społecznej; 10) brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
1) działania promujące rodzinną pieczę zastępczą, pozyskiwanie kandydatów na rodzinę zastępczą; 2) pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego; 3) dostęp do środków unijnych; 4) dodatek wychowawczy dla dzieci w pieczy zastępczej; 5) udział w programach i projektach organizowanych przez MRPiPS; 6) współpraca z ośrodkiem adopcyjnym; 7) praca z rodziną biologiczną podejmowana we współpracy z instytucjami i urzędami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.	1) małe zainteresowanie kandydatów do utworzenia rodziny zastępczej szczególnie rodziny zastępczej zawodowej; 2) problemy wychowawcze w pieczy zastępczej; 3) wypalenie zawodowe rodzin zastępczych; 4) ograniczone środki finansowe na realizację zadań w obszarach pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia; 5) brak współpracy ze strony rodziców biologicznych w celu powrotu dziecka do rodziny; 6) powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do patologicznego środowiska rodzinnego, brak odpowiednich wzorców wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska.

Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024.

Główny cel Programu został określony jako: **Rozbudowywanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej**. Jego osiągnięcie nastąpi poprzez realizację celów szczegółowych.

Tabela 12. Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Cel szczegółowy	Zadania
Rozwój i upowszechnianie rodzinnych form pieczy zastępczej	– Prowadzenie kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej; – Realizacja inicjatyw służących integracji rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej; – Prowadzenie naboru i szkolenie kandydatów na sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziny pomocowe; – Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze; – Zwiększenie liczby rodzin zastępczych w szczególności o charakterze pogotowia rodzinnego; – Prowadzenie rejestru osób zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodziny niezawodowej, zawodowej i prowadzących rodzinne domy dziecka; – Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego; – Współpraca z sądem w zakresie rodzicielstwa zastępczego.
Wspieranie osób sprawujących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	– Organizowanie szkoleń podnoszących jakość sprawowanej opieki przez rodziny zastępcze; – Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: prawnego, rodzinnego i psychologicznego dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinny dom dziecka i umieszczonych w tych rodzinach dzieci; – Udzielanie wsparcia specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego; – Wspieranie rodzin zastępczych w formie wolontariatu; – Organizowanie wsparcia wolontariuszy dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej mających trudności w nauce; – Wspieranie rodzin zastępczych przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej; – Wsparcie rodzin zastępczych poprzez organizację grup wsparcia oraz cyklu warsztatów, których celem jest podnoszenie kompetencji wychowawczych i zapewnienie wsparcia rodzicom zastępczym w wypełnianiu ich zadań; – Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu koordynatorów oraz pracowników rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej; – Szkolenia dla pracowników PCPR podnoszące kwalifikacje z zakresu pieczy zastępczej; – Zapewnienie świadczeń wynikających z przepisów prawa rodzinom pełniącym funkcję rodziny zastępczej; − Ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych.
Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	– Tworzenie i realizacja programów usamodzielniania; – Wspieranie pełnoletnich wychowanków z terenu powiatu; – Nadzorowanie mieszkania chronionego dla usamodzielniających się wychowanków lub pomoc w pozyskiwaniu mieszkania z zasobów gminy; – Pomoc w poszukiwaniu pracy; – Wsparcie finansowe i rzeczowe; – Motywowanie i wspieranie w uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych.
Prowadzenie instytucjonalnej pieczy zastępczej	– Nadzór nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi; – Prowadzenie działań zmierzających do przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej; – Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w procesie usamodzielnienia
Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego	– Wspieranie rodziców biologicznych za pomocą oferowanego wsparcia w postaci: indywidualnych konsultacji, poradnictwa specjalistycznego; – Współpraca z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; – Praca nad rozwojem bądź pogłębieniem więzi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z ich rodzicami biologicznymi; – Pomoc w umożliwieniu kontaktów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi

Źródło: Powiatowy Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. W oparciu o analizę danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych potrzeb i zagrożeń w środowiskach rodzin naturalnych, uwzględniając możliwości finansowe powiatu, ustalono następujący limit rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka).

Tabela 13. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2022-2024.

Rok	Liczba rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka)
2022	12
2023	12
2024	13

Źródło: Powiatowy Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024.

W 2024 r. na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonowało pięć podmiotów instytucjonalnej pieczy zastępczej (domy dziecka), w tym: dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego (28 miejsc) i trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego (28 miejsc).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówce opiekuńczo--wychowawczej typu socjalizacyjnego w jednym czasie może przebywać nie więcej niż 14 dzieci. Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze, typu socjalizacyjnego: Dom Dziecka w Równem "Jaś" oraz Dom Dziecka w Równem "Małgosia". Obie przystosowane do zamieszkania po 14 wychowanków, w wieku od 10-tego do 18-tego roku życia. Ze względu na aktualną sytuację w umieszczeniach dzieci w pieczy zastępczej, ww. limity aktualnie są przekraczane.

W domach dziecka funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2024 r. wynosił:

- Dom Dziecka w Równem „Jaś", gm. Strachówka – **7 974,70 zł**;
- Dom Dziecka w Równem „Małgosia", gm. Strachówka – **7 006,46 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 1 w Wołominie – **5 552,57 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 2 w Nowych Załubicach gm. Radzymin – **5 489,25 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 3 w Wołominie – **5 764,29 zł;**
- Rodzinny Dom Dziecka nr 4 w Duczkach gm. Wołomin – **6 480,55 zł**.

Tabela 14. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018-2024.

Forma instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków						
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	34	42	38	35	27	28	34
placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	29	28	27	32	28	28	29
RAZEM	**63**	**70**	**65**	**67**	**55**	**56**	**63**

Źródło: Sprawozdania z działalności PCPR w Wołominie za lata 2018-2024 r oraz dane Domu Dziecka w Równem.

W 2024 r. skierowano 16 dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie naszego powiatu, w tym 11 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, 5 dzieci skierowano placówek opiekuńczo wychowawczych typu rodzinnego.

Tabela 15. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2018-2024.

Rodzinne formy pieczy zastępczej	Liczba rodzin						
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	138	134	134	135	134	131	131
Rodziny zastępcze niezawodowe	83	88	95	92	91	91	82
Rodziny zastępcze zawodowe	3	4	4	3	3	3	4
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	1	1	2	2	1	1	1
Rodzinne domy dziecka	**4**	**6**	**6**	**7**	**8**	**8**	**9**
RAZEM	**229**	**233**	**241**	**239**	**237**	**234**	**227**

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za lata 2018 – 2024.

W ciągu 2024 r. na terenie powiatu funkcjonowało łącznie 227 formy rodzinnej pieczy zastępczej: 131 rodzin zastępczych spokrewnionych, 82 rodzin zastępczych niezawodowych, 4 rodzin zawodowych, 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, 9 rodzinnych domów dziecka.

Tabela 16. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2024.

Rodzinne formy pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków						
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	174	170	173	176	185	187	184
Rodziny zastępcze niezawodowe	112	112	123	119	123	125	114
Rodziny zastępcze zawodowe	11	10	12	8	11	13	15
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	13	20	12	14	14	20	11
Rodzinne domy dziecka	39	45	43	60	59	67	73
RAZEM	**349**	**357**	**363**	**377**	**392**	**412**	**397**

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za lata 2018 – 2024.

W 2024 r. poszczególne formy rodzinnej pieczy zastępczej objęły swoją opieką 397 dzieci, w tym: 184 dzieci przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 114 dzieci przebywało w niezawodowych rodzinach zastępczych, 15 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych, 11 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 73 dzieci w rodzinnych domach dziecka.

W okresie sprawozdawczym powstało 21 rodzin zastępczych spokrewnionych, 14 rodzin zastępczych niezawodowych. Zawarta została 1 umowa na rodzinę zastępczą zawodową (przekształcenie rodziny zastępczej niezawodowej) oraz powstał 1 rodzinny dom dziecka (przekształcenie rodziny zastępczej niezawodowej). W rodzinach zastępczych spokrewnionych zostało umieszczonych 31 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych 25 dzieci, w rodzinach zastępczych zawodowych 4 dzieci, w pogotowiu rodzinnym 4 dzieci, w rodzinnych domach dziecka 5 dzieci.

Rozwiązanych lub zakończonych w okresie sprawozdawczym zostało 25 rodzin zastępczych. 16 rodzin zastępczych spokrewnionych, 9 rodzin zastępczych niezawodowych.

Największa liczba rodzin zastępczych funkcjonuje na terenie gminy Wołomin 51 rodzin, 37 rodzin zastępczych na terenie gminy Ząbki, 36 na terenie gminy Marek, 33 na terenie gminy Radzymin, 20 na terenie gminy Kobyłka i 19 rodzin zastępczych w gminie Klembów.

Gminami w których funkcjonuje najmniej rodzin zastępczych są Strachówka 3 rodziny zastępcze, 7 w gminie Poświętne, 10 rodzin w gminie Jadów, po 11 w gminach Dąbrówka i Zielonka oraz 16 rodzin w gminie Tłuszcz.

Tabela 17. Łączna liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w roku 2024 w podziale na gminy.

Lp	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	**Dąbrówka**	11	26	spokrewniona	8	11
				niezawodowa	2	4
				rodzinny dom dziecka	1	11
2	**Jadów**	10	16	spokrewniona	6	8
				niezawodowa	4	8
3	**Klembów**	19	37	spokrewniona	7	8
				niezawodowa	10	12
				rodzinny dom dziecka	1	13
				zawodowa	1	4
4	**Kobyłka**	20	38	spokrewniona	10	16
				niezawodowa	8	8
				rodzinny dom dziecka	2	14

5	**Marki**	36	52	spokrewniona	25	34
				niezawodowa	11	18
6	**Poświętne**	7	19	spokrewniona	3	4
				niezawodowa	3	3
				rodzinny dom dziecka	1	12
7	**Radzymin**	33	59	pogotowie	1	13
				spokrewniona	17	25
				niezawodowa	15	21
8	**Strachówka**	3	4	spokrewniona	2	1
				niezawodowa	1	1
9	**Tłuszcz**	16	28	spokrewniona	11	21
				niezawodowa	5	7
10	**Wołomin**	51	104	spokrewniona	34	47
				niezawodowa	11	15
				rodzinny dom dziecka	4	36
				zawodowa	2	6
11	**Ząbki**	37	57	spokrewniona	19	26
				niezawodowa	17	26
				zawodowa	1	5
12	**Zielonka**	11	16	spokrewniona	5	7
				niezawodowa	6	9
Ogółem		**254**	**456**	**ogółem**	**254**	**456**

Źródło: Dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Zgodnie z ustawą z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2024 r., poz. 177 t. j.) powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo--wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym.

Powiat Wołomiński zwraca koszty utrzymania dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu, umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Analogicznie inne powiaty zobowiązane są do zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego.

Zwrot kosztów odbywa się na podstawie porozumień zawieranych między powiatami.

Tabela 18. Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów.

Typ porozumienia	Liczba dzieci						
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
placówki opiekuńczo -wychowawcze - wydatki	6	7	5	3	2	8	8
zakład opiekuńczo - leczniczy - wydatki	2	1	1	2	1	0	0
interwencyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza - wydatki	0	0	0	0	0	0	0
rodziny zastępcze -wydatki	30	37	34	49	51	41	63

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie za lata 2018 – 2024.

W 2024 roku na podstawie zawartych porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania za 8 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się na terenie innych powiatów. Natomiast inne powiaty na mocy zawartych porozumień zwracały koszty utrzymania za 9 dzieci, które przebywały w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wołomińskiego.

Tabela 19. Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego.

Typ porozumienia	Liczba dzieci						
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
placówki opiekuńczo--wychowawcze-dochody	16	15	15	11	10	9	9
rodziny zastępcze - dochody	60	76	70	69	66	88	90

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie za lata 2018 – 2024.

W roku sprawozdawczym na terenie innych powiatów przebywało w rodzinach zastępczych 63 dzieci z powiatu wołomińskiego, za które na podstawie porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania dzieci. Natomiast na terenie powiatu wołomińskiego w rodzinach zastępczych przebywało 90 dzieci z innych powiatów, za które na mocy zawartych porumień powiaty zwracały koszty utrzymania dzieci.

Podsumowując w 2024 r. w pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego przebywało 555 dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziców, w tym 456 w pieczy rodzinnej oraz 99 w pieczy instytucjonalnej. Oznacza to, iż blisko 18% wychowanków pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego przebywało w placówkach.

W porównaniu z 2023 r. liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (ogółem) zwiększyła się ok. 4%. W stosunku do 2023 r. zwiększyła się zarówno liczba dzieci przebywających w ciągu roku w instytucjonalnej (o 2,06%) oraz w rodzinnej (o 10,68%) pieczy zastępczej.

Na podstawie powyżej przedstawionych danych można zauważyć, iż niezmiennie największą grupę opiekunów zastępczych na terenie powiatu wołomińskiego stanowią rodziny spokrewnione – od 55% do 60% w badanych latach, następnie rodziny zastępcze niezawodowe – od 32 do 39% w poszczególnych latach, rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka – stanowią 3,49% w 2018 r., i ok. 5% w latach 2019-2024.

W 2024 r. relacja ta kształtowała się w następujący sposób: rodziny zastępcze spokrewnione stanowiły 57,87%, niezawodowe 36,62%, zawodowe 1,58%, zawodowe pełniące funkcję pogotowia 0,39%, rodzinne domy dziecka 3,54%. Rodziny zastępcze spokrewnione sprawowały pieczę nad 46,05% dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego, niezawodowe nad 28,95% dzieci, zawodowe nad 3,29% dzieci, pogotowie nad 2,85%, rodzinne domy dziecka nad 18,86%.

W 2024 r. w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało 71 dzieci pochodzących z terenu powiatu w wołomińskiego, w tym 63 w pieczy rodzinnej oraz 8 w pieczy instytucjonalnej. W porównaniu z 2023 r. liczba dzieci z trenu powiatu wołomińskiego przebywających w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów zwiększyła się o 0,45%. Natomiast w 2024 r., w pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego przebywało 99 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, w tym 90 w pieczy rodzinnej oraz 9 w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W porównaniu z 2023 r. liczba dzieci z trenu innych powiatów przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu wołomińskiego zwiększyła się o 0,02%.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin oraz zaspokojenia potrzeb dzieci, niezbędne jest funkcjonowanie systemu

, który będzie udzielał wszechstronnego wsparcia zarówno podopiecznym, jak i osobom sprawującym pieczę zastępczą.

Opis podejmowanych w 2024 r. działań w celu udzielenia rodzinom zastępczym wsparcia, obrazuje poniższa tabela.

Tabela 20. Wsparcie dla rodzin zastępczych.

Forma wsparcia	2024 r.
Wsparcie koordynatorów i pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	16 pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczy objęło wsparciem 254 rodzin, w tym 13 koordynatorów pracowało z 231 rodzinami
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i terapii	W ramach Specjalistycznej Poradni Rodzinnej odbyło się **7 459 spotkań** psychologów z osobami korzystającymi z różnych form pomocy oferowanych przez Poradnię. Dostępność Poradni w okresie sprawozdawczym szacowana jest na **8 476 godzin** pracy różnych form działalności, zarówno psychologicznej, jak i prawniczej (psychologowie - 8 356 godzin, prawnik - 120 godzin). W roku sprawozdawczym z konsultacji psychologicznych skorzystało 612 osób podczas 2 216 spotkań. Ponadto z pomocy psychologicznej (psychoterapii oraz wsparcia psychologicznego) skorzystało 161 osób podczas 3 989 spotkań. Procesem diagnostycznym rodzin zastępczych, który polega na przeprowadzeniu badań na posiadanie motywacji i predyspozycji do zostania rodziną zastępczą, objęto 84 rodziny (94 osoby).
Szkolenia dla rodzinnych form pieczy zastępczej	Przeprowadzono 42 diagnozy psychofizyczne dzieci przebywających w różnych formach pieczy zastępczej. Diagnostyka rodzin zastępczych w tym diagnozy psychofizycznej stanowi liczbę 612 spotkań.
Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Odbyło się 1 szkolenie (grupa XXXIV), w którym uczestniczyło 10 osób (2 osoby samotne oraz 4 małżeństwa). Szkolenie zawierało cykl 12 spotkań (1 raz w tygodniu) i trwało od 23.09.2024 r. do 09.12.2024 r.
Szkolenia/warsztaty/konferencje dla rodzin zastępczych i wychowanków	W roku 2024 w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych na realizacje zadań publicznych, zostały przeprowadzone specjalistyczne szkolenia dla pieczy zastępczej: - w zakresie przemocy rówieśniczej – **11** rodzin (14 osób), - w zakresie FAS Spektrum Poalkoholowych Zaburzeń Rozwojowych – **13** rodzin (16 osób), - w zakresie zagrożeń w cyberprzestrzeni - **13** rodzin (14 osób), - w zakresie pracy nad relacjami z dzieckiem o zaburzonych więziach – **18** rodzin (18 osób). Łącznie w **4** szkoleniach uczestniczyło **55** rodzin zastępczych. Szkolenia dla wychowanków pieczy zastępczej: - zajęcia rehabilitacyjne dla wychowanków z zaburzeniami neurorozwojowymi - **9** wychowanków - szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i zagrożeń w cyberprzestrzeni oraz uzależnień z tym związanych z których - **6** wychowanków, - trening zastępowania agresji – **10** wychowanków. Odbyły się **2** szkolenie dla pracowników zespołu rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie: - efektywnej komunikacji, komunikacji z dzieckiem w środowisku rodzinnym i w zakresie umiejętności radzenia sobie z trudnym klientem. Liczba osób uczestniczących **15**. Szkolenia i warsztaty zostały zorganizowane przez Stowarzyszenie AXA w ramach ogłoszonych dla organizacji pozarządowych otwartych konkursów ofert na realizację w roku 2024 zadań publicznych.
Inne aktywności/imprezy organizowane dla rodzin zastępczych i dzieci z pieczy zastępczej	Udział w projekcie realizowanym przez fundację „Musi być dobrze". dofinansowanym przez Unię Europejską w ramach programu Erazmus + Projekt zakładał wsparcie wychowanków z pieczy zastępczej. W projekcie wzięło udział **25** dzieci z pieczy zastępczej z terenu Powiatu wołomińskiego. Główną misją i założeniem była integracja przedstawicieli dwóch narodów – Polskiego i Ukraińskiego. Dwa etapy projektu to spotkania i **Wieczór Dobrych Mocy**, który odbył się 9 sierpnia 2024r . Drugim etapem projektu był **Tydzień Dobrych Mocy** - terapeutyczny rejs, który odbył się w terminie 31 sierpnia – 7 września 2024 r. W 2024 roku, w ramach nawiązanej współpracy w akcji „Choinki pełne marzeń" -Kwitnący dom - zgłosili ponad 200 dzieci z rodzin zastępczych do otrzymania prezentu świątecznego. **Zakwalifikowanych zostało ponad 160 dzieci**, którym to pracownicy PCPR w Wołominie rozwieźli prezenty w okresie około świątecznym. - Pracownicy zgłosili rodziny zastępcze i wychowanków do akcji „Listy do Mikołaja" – organizowaną przez Fundację Jednym Śladem - zgłoszonych zostało **6** wychowanków, - Rodzice i uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Poświętnem w okresie przedświątecznym zorganizowali zbiórkę produktów spożywczych i przemysłowych. Zebrane artykuły zostały posortowane i popakowane w paczki, a następnie przekazane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej rodzinom zastępczym i wychowankom. Wsparciem zostało objętych ponad **60** rodzin zastępczych z powiatu wołomińskiego

Źródło: Sprawozdanie PCPR w Wołominie za 2024 r.

Rodziny zastępcze będące pod opieką PCPR otrzymują wszechstronną pomoc w postaci wsparcia pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy pedagogicznej i psychologicznej w ramach poradnictwa rodzinnego. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka

obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator wspiera rodzinę zastępczą m.in. poprzez stały kontakt, pomoc w sprawach urzędowych, pomoc w diagnozowaniu trudności i ich rozwiązaniu, pomoc w nawiązywaniu kontaktu pomiędzy rodzinami zastępczymi, pomoc w dostępie do specjalistycznego wsparcia, wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielniania. Podczas wizyt w środowisku koordynatorzy i pracownicy socjalni dokonują oceny funkcjonowania rodzin zastępczych pod względem właściwego sprawowania opieki nad dziećmi i ich wydolności wychowawczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, systematycznie od kilkunastu lat prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoli w/w kandydatów, a następnie zgodnie z ustawą dokonuje ich kwalifikacji.

Pracownicy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie szkolą rodziny zastępcze programem dla kandydatów na opiekunów zastępczych i rodziców adopcyjnych Programem PRIDE (program zatwierdzony jest decyzją Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr 8/2018/RZ z dnia 30 lipca 2018 roku). W 2024 roku odbyło się 1 szkolenie (grupa XXXIV), w którym uczestniczyło 10 osób (2 osoby samotne oraz 4 małżeństwa). Szkolenie zawierało cykl 12 spotkań (1 raz w tygodniu) i trwało od do 23.09.2024 r. do 09.12.2024 r.

W 2024 roku PCPR Wołomin brał udział w projekcie realizowanym przez fundację „Musi być dobrze". dofinansowanym przez Unię Europejską w ramach programu Erazmus +. Projekt zakładał wsparcie wychowanków z pieczy zastępczej. W projekcie wzięło udział **25** dzieci z pieczy zastępczej z terenu Powiatu wołomińskiego.

Celem projektu było włączenie społeczne i przełamanie wszelkich barier: ekonomicznych, kulturowych, społecznych związanych z ograniczeniami w dostępie do systemów edukacji i kształcenia oraz z dyskryminacją. Główną misją i założeniem była integracja przedstawicieli dwóch narodów: Polskiego i Ukraińskiego. Dwa etapy projektu to spotkania i **Wieczór Dobrych Mocy**, który odbył się 9 sierpnia 2024r. Drugim etapem projektu był **Tydzień Dobrych Mocy** - terapeutyczny rejs, który odbył się w terminie 31.08-07.09.2024 r.

„Tydzień Dobrych Mocy" – to czas wypełniony nauką: zasad bezpieczeństwa na wodzie i na lądzie, podstaw teorii żeglowania, meteorologii, etykiety żeglarskiej, ale także czas wspólnego biesiadowania przy ognisku, nawiązywania przyjaźni i międzykulturowej wymiany doświadczeń.

Młodzież uczestnicząca w „Tygodniu Dobrych Mocy" – przez cały okres pobytu na Mazurach mogła korzystać ze wsparcia psychologa, który przygotował i poprowadził również warsztaty integracyjne i terapeutyczne.

- Kapitan czy majtek - czyli o rolach społecznych w mikro i makro grupach - od najbliższych po pozycje kraju mojego pochodzenia na arenie europejskiej - zajęcia terapeutyczne.
- Topimy traumy - czy jak poradzić sobie z traumami i zmobilizować się do walki o swoje marzenia i cele - zajęcia terapeutyczne:
- Zapobieganie konfliktom w grupie – wykonanie ćwiczeń grupowych pozwalających na lepsze porozumiewanie się w grupie i rozwiązywanie konfliktów - zajęcia terapeutyczne:
- Pochodzenie ma znaczenie? - na ile rodzina czy kraj mojego pochodzenia determinują moje życiowe wybory; jak sięgnąć gwiazd niezależnie od pochodzenia - zajęcia terapeutyczne:

Przez cały czas młodzieży w porozumiewaniu się pomagał polsko-ukraiński tłumacz.

Dzięki zajęciom udało się pokonać bariery, zaszczepić w młodzieży podstawy uwrażliwienia społecznego, przełamane zostały stereotypy, wzmocniła się współpraca w grupie, uczestnicy mogli się lepiej poznać i otworzyć na drugie osoby.

W 2024 roku w ramach nawiązanej współpracy w akcji „Choinki pełne marzeń" -Kwitnący dom- zgłosili ponad 200 dzieci z rodzin zastępczych do otrzymania prezentu świątecznego.

Zakwalifikowanych zostało ponad 160 dzieci, którym to pracownicy PCPR w Wołominie rozwieźli prezenty w okresie około świątecznym.

Pracownicy zgłosili rodziny zastępcze i wychowanków do akcji „Listy do Mikołaja" – organizowaną przez Fundację Jednym Śladem - zgłoszonych zostało **6** wychowanków,

Rodzice i uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Poświętnem w okresie przedświątecznym zorganizowali zbiórkę produktów spożywczych i przemysłowych. Zebrane artykuły zostały posortowane i popakowane w paczki, a następnie przekazane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej rodzinom zastępczym i wychowankom. Wsparciem zostało objętych ponad **60** rodzin zastępczych z powiatu wołomińskiego.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w realizacji swoich zadań między innymi z Wydziałem Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Wołominie, odbywały się indywidualne spotkania lub konsultacje z kuratorami zawodowymi i społecznymi, oraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym. W ramach współpracy odbywały się cykliczne spotkania z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi lub innymi specjalistami z OPS, z którymi pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ściśle współpracują na bieżąco.

Pełnoletnim wychowankom rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej została udzielona pomoc w usamodzielnieniu i wydatkowaniu pomocy rzeczowej z tytułu zagospodarowania. Koordynatorzy i pracownicy socjalni pomagali w procesie usamodzielniania poprzez udzielanie wspierania i nadzorowanie nad działaniami zaplanowanymi w programie usamodzielnienia.

Powiat wołomiński zorganizował mieszkania chronione treningowe dla pełnoletnich wychowanków pieczy. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznaje się osobie usamodzielnianej, wobec której ciąży ustawowy obowiązek pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Miejsce w mieszkaniu chronionym może być przyznane osobie, która osiągnęła pełnoletniość w pieczy zastępczej. Mieszkanie treningowe mieści się przy ul. M. Sasina 14 w Wołominie. Jest przeznaczone dla 7 osób. Pobyt w mieszkaniu treningowym jest odpłatny - zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i Uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego nr LXX – 664/2024 z dnia 29 lutego 2024 r.

Pobyt w mieszkaniu treningowym przyznawany jest decyzją administracyjną, na podstawie złożonego wniosku oraz opinii Zespołu ds. oceny sytuacji osób potrzebujących wsparcia.

W roku 2024 r. w mieszkaniu treningowym mieszkało **9** osób z czego **8** wychowanków pieczy zastępczej:

- wydano 9 decyzji kierujących do mieszkania treningowego
- 1 decyzje przedłużające pobyt w mieszkaniu treningowym,
- 7 decyzji zmieniających odpłatność,
- 1 decyzja uchylająca odpłatność
- 1 wychowanka po opuszczeniu mieszkania treningowego, usamodzielniła się poprzez otrzymanie mieszkania komunalnego z zasobów Gminy Wołomin.

Powyższe dane wskazują, iż rodziny zastępcze, małoletni i pełnoletni wychowankowie pieczy mogą liczyć na wsparcie m.in. koordynatorów, pracowników organizatora, psychologów, psychoterapeutów. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej podejmując działania wspomagające uwzględnia indywidualne potrzeby wychowanków, jak i osób sprawujących pieczę.

Rodziny zastępcze i usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek otrzymują wsparcie finansowe. W 2024 r. ze środków własnych powiatu na świadczenia pieniężne wydatkowano następujące środki (dotyczy wszystkich dzieci, za które powiat wołomiński zobowiązany jest ponosić wydatki):

1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej – **3 335 430,00 zł**;
2) dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka – **95 812,00 zł**;
3) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – **62 543,00 zł;**
4) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania – **44 159,00 zł**;
5) świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń, mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – **75 005,00 zł**;
6) dofinansowanie do utrzymania lokalu mieszkalnego dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka – **71 181,00 zł**;
7) środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu – **1 000,00 zł**;
8) pomoc dla osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej, z tego:
   - na kontynuowanie nauki – **144 688 zł**;
   - na usamodzielnienie – **44 962,00 zł**;
   - na zagospodarowanie – **44 469,00 zł**.
9) pomoc dla osób usamodzielnianych z instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego:
   - na kontynuowanie nauki – **51 612,00 zł;**
   - na usamodzielnienie – **9 991,00 zł;**
   - na zagospodarowanie – **0,00 zł**.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmacnianie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jednym z głównych rozwiązań wspierających rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w ramach ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie **asystenta rodziny**. Szczegółowe zadania asystenta określa art. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej dane dot. liczby asystentów rodziny i liczby rodzin objętych pracą asystenta.

Tabela 21. Liczba asystentów rodziny.

Gmina	Liczba asystentów rodziny						
	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Jadów	1	0	0	1	1	1	1
Dąbrówka	1	2	1	1	1	1	1
Klembów	1	1	1	1	1	1	1
Strachówka	1	1	1	1	1	1	1
Poświętne	1	1	1	1	1	1	1
Tłuszcz	1	1	1	1	1	1	1
Radzymin`	2	2	2	3	3	3	3
Zielonka	1	1	1	1	1	1	1
Marki	2	2	2	2	2	3	3
Kobyłka	1	1	1	1	1	1	1
Ząbki	1	1	2	1	2	2	4
Wołomin	4	3	3	3	3	5	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS 2018-2024 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej.

Tabela 22. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

Gmina		Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny					
	Rok2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Jadów	6	0	0	8	12	16	14
Dąbrówka	11	17	10	10	13	12	14
Klembów	12	9	12	10	12	14	12
Strachówka	4	4	4	6	5	7	6
Poświętne	12	12	10	13	10	12	13
Tłuszcz	22	16	16	22	17	17	17
Radzymin	24	30	31	33	33	37	33
Zielonka	10	10	10	15	17	13	15
Marki	35	22	25	27	23	18	28
Kobyłka	13	13	12	17	18	22	22
Ząbki	12	17	22	28	30	30	36
Wołomin	33	37	41	42	49	51	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS 2018-2024 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej.

Praca w celu powrotu dzieci do domów rodzinnych prowadzona była zarówno z rodzinami dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, jak też z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Były to spotkania, wsparcie w załatwianiu swoich codziennych spraw oraz sposobu ubiegania się o przepustki i codzienne kontakty z dziećmi oraz powrót ich dzieci do domu. Rodzice otrzymują wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Współpraca z rodzicami biologicznymi układa się różnie; często zauważalne są pozytywne efekty pracy, jednakże zdarzają się również porażki. Niestety niewielka liczba rodziców zaangażowana jest w powrót dzieci do domu. Częściej zdarza się, że po umieszczeniu dziecka, rodzice angażują się na krótko i ciężko jest podjąć z nimi współpracę. W większości przypadków niewydolność wychowawcza rodziców, choroba, niezaradność życiowa, pomimo zaangażowania szeregu osób stają na przeszkodzie powrotu dzieci do rodziny.

2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.

Działania

1) Utworzenie powiatowej sieci poradnictwa rodzinnego. Punkty poradnictwa w każdej gminie.

Koordynator: *WOZ*

Współrealizatorzy: *PCPR; PP-P; POIK; OPS-y; organizacje pozarządowe*

Realizacja: *2017 – 2025*

Poradnictwo specjalistyczne organizowane i prowadzone jest na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901). Zadanie to należy do zadań własnych powiatu. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizuje się poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane jest poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2024 r. wzorem lat ubiegłych specjalistyczne poradnictwo rodzinne na terenie powiatu wołomińskiego świadczone było zarówno przez jednostki organizacyjne powiatu, jak i przez organizacje pozarządowe. Opis podejmowanych działań przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Specjalistyczne poradnictwo rodzinne na terenie powiatu wołomińskiego.

Instytucja	Obszar działania	Zakres oferowanego wsparcia	Wsparcie udzielone w 2024 r.
Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie	powiat wołomiński	• konsultacje • diagnostyka • psychoterapia, • porady wychowawcze • interwencje kryzysowe • badania na motywację i predyspozycję do zostania rodziną zastępczą • diagnozy psychofizyczne dzieci objętych pieczą zastępczą • konsultacje prawne	• z konsultacji psychologicznych skorzystały 612 osoby podczas 2 216 spotkań; • z pomocy psychologicznej (psychoterapii oraz wsparcia psychologicznego) skorzystały 161 osoby podczas 3 989 spotkań; • przeprowadzono 38 interwencji (w ramach całodobowych dyżurów) • w ramach pomocy prawnej udzielono 211 porad w zakresie prawa rodzinnego, cywilnego i karnego (I - VI/2024). Dostępność Poradni oszacowana jest na 8 476 godzin pracy różnych form działalności, zarówno psychologicznej, jak i prawniczej (psychologowie - 8 356 godzin, prawnik - 120 godzin).
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce	powiat wołomiński	• hostelowe • konsultacje indywidualne • psychoterapia indywidualna • psychoterapia rodzinna • wsparcie psychologiczne • porady wychowawcze dla rodziców • porady prawne • konsultacje dla par • zajęcia korekcyjno - edukacyjne dla osób stosujących przemoc • porady pracownika socjalnego	Z pobytu w hostelu skorzystało 10 osób, w tym 7 dzieci Odbyły się 1 900 spotkania, w tym z: • psychologiem – 1 719 spotkania • psychoterapeutą – 93 spotkania • prawnikiem – 19 spotkań • pedagogiem – 22 spotkania • konsultacje Duluth- 47 spotkań
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu	Gminy: Jadów Strachówka Tłuszcz	Poradnictwo: • psychologiczne • pedagogiczne • socjalne	Każdy z Punktów działał minimum 3 razy w tygodniu. Z pomocy psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, grupy wsparcia skorzystało: Punkt w Wołominie – 102 osoby, w ramach grupa wsparcia 52 osoby Punkt w Tłuszczu – 99 osób.
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie	Gminy: Kobyłka Poświętne Wołomin		

Źródło: Sprawozdanie PCPR „Ocena zasobów pomocy społecznej" w Wołominie za 2024 r.

W 2024 roku w SPR z różnych form pomocy skorzystało 1 024 osoby, odbyło się 7 459 spotkań ze specjalistami.

Zarówno Specjalistyczna Poradnia Rodzinna działająca przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, jak i Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, zostały wpisane do Rejestru Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego Województwa Mazowieckiego.

Mieszkańcy powiatu wołomińskiego mieli możliwość zgłoszenia się na poradę (uwzględniając ich potrzeby) osobiście, telefonicznie lub za pośrednictwem e-maila. Zgłaszający otrzymywali informację zwrotną o dniu, godzinie i miejscu spotkania ze specjalistą.
Miejscem spotkania był lokal punktu poradnictwa lub miejsce zamieszkania osoby zgłaszającej bądź inny wskazany lokal. Porady odbywały się w formie bezosobowej – za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Na terenie powiatu wołomińskiego, we wszystkich 12 gminach, działało również 11 punktów pomocy, w tym 5 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 6 punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Zapisy na wizyty w punktach realizowane były za pośrednictwem, przeznaczonego wyłącznie do zapisów, telefonu, za pośrednictwem e-maila, beneficjenci mogli zapisywać się bezpośrednio za pośrednictwem aplikacji udostępnionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości https://np.ms.gov.pl/mazowieckie/wo%C5%82omi%C5%84ski

Poza wyżej wymienionym wsparciem w ramach Sieci specjalistycznego, bezpłatnego poradnictwa rodzinnego, mieszkańcy powiatu mieli możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów różnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego.

Starostwo Powiatowe w Wołominie opracowało **Informator o ponad 200 jednostkach nieodpłatnego poradnictwa dostępnych dla mieszkańców powiatu wołomińskiego**, który udostępniono na stronie internetowej Powiatu Wołomińskiego, jednostek samorządowych i o charakterze pomocowym, na jednym z portali internetowych lokalnej prasy oraz w formie papierowej.

Działania

2*) Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin.*

Koordynator: *POIK*

Współrealizatorzy: *WOZ; PCPR; PP-P; OPS-y*

Realizacja: *2017 – 2025*

Od 2017 r. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce realizuje program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth. Jednym z głównych założeń programu jest pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu: uświadomienie sprawcom czym jest przemoc; uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich; rozpoznanie przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe; opracowanie „planu bezpieczeństwa" zapobiegającego użycia siły i przemocy; nabycie nowych umiejętności partnerskich układania stosunków w rodzinie, uczenia się korzystania z pomocy innych.

W 2024 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej kontynuował program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth.

Tabela 24. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.

Rok	Liczba zgłoszonych osób	Liczba indywidualnych konsultacji do programu	Liczba osób zakwalifikowanych	Liczba osób, które ukończyły program
2018	13	20	7	0
2019	23	37	18	3
2020	11	17	10	0
2021	24	40	13	4
2022	25	21	17	8
2023	38	37	3	10
2024		47	41	12

Źródło: Dane Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce.

Realizacja programu odbywa się w systemie otwartym, czyli w trakcie trwania programu mogą dołączyć nowi uczestnicy, przechodzący po kolei wszystkie sesje. Podstawowym celem programu było powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Oddziaływania korekcyjno--edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie prowadzone były w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na zmianę zachowania i postawy osób stosujących przemoc.

Ponadto w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Zielonce prowadzono: 1) Grupy wsparcia z elementami psychoedukcyjnymi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Zajęcia odbywały się dwa razy w miesiącu a od września trzy razy w miesiącu. Tematy omawiane na grupie to m.in.: rodzaje przemocy, cykl przemocy, zadania służb pomocowych. W roku sprawozdawczym odbyło się 36 spotkań, w zajęciach grupowych wzięło udział w sumie 54 osoby.

2) Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców – w 2024 roku odbyła się jedna edycja warsztatów, w których wzięło udział 6 osób. Na zajęciach poruszane były następujące tematy: zasady postepowania z dzieckiem w sytuacjach trudnych dla rodzica i dziecka (proces okołorozwodowy, choroba w rodzinie, przemoc), rozpoznawanie emocji i uczuć, rozpoznawanie potrzeb dziecka, nauka stawiania granic, zasady dobrej komunikacji.

.

3. **Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.**

Działania

1) Analiza założeń i efektów realizacji gminnych i powiatowego Programu polityki prorodzinnej.
2) Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Rodzinnej
Koordynator: *PCPR*
Współrealizator: WOZ, POIK, PP-P, OPS-y
Realizacja: *2017 - 2025*

Głównym celem **Polityki Prorodzinnej w powiecie wołomińskim**, jest: **Tworzenie warunków do dbania o dobro, trwałość i wszechstronny rozwój rodziny, a także promowanie modelu rodziny z dziećmi i kształtowanie pozytywnego jej wizerunku.**

W dniu 27 września 2012 r. Uchwałą Nr XXI-235/2012 Rada Powiatu Wołomińskiego uchwaliła Program Polityki Prorodzinnej w Powiecie Wołomińskim „TAKrodzina.pl". Między innymi, na podstawie tego Programu Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła uchwałę w sprawie wprowadzenia Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl.

Obsługa realizacji zadań wynikających z Programu polityki prorodzinnej w ramach Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl prowadzona jest przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa. Treść programu znajduje się na stronie www.takrodzina.pl

Działania

3) Zwiększenie oferty informacji i pomocy prawnej, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym dla rodzin cudzoziemców w celu skutecznej integracji.
Koordynator: *PCPR*
Współrealizator: WOZ
Realizacja: *2017 – 2025*

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej: „cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą (...) udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji (...)". Pomocy tej udziela Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w formie tzw. Indywidualnych Programów Integracji (IPI). Program taki może trwać maksymalnie 12 m-cy. Program IPI pisany jest przez realizatora programu-przedstawiciela PCPR w porozumieniu z cudzoziemcem i jego rodziną. Określa się w nim wysokość pomocy finansowej świadczonej przez Centrum oraz zakres i formę pozostałej pomocy socjalnej m.in.: opłacanie składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, naukę języka polskiego na zorganizowanych kursach językowych, pomoc w znalezieniu mieszkania, pomoc w znalezieniu pracy, pomoc w wypełnianiu dokumentów, pomoc w znalezieniu lekarza pierwszego kontaktu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie monitoruje przez 12 miesięcy proces integracji poprzez spotkanie z uchodźcami w siedzibie Centrum (dwa razy w miesiącu) oraz wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania (min. 2 razy w roku).

W roku 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udzielało pomocy i wsparcia uchodźcom w formie realizacji **70** Indywidualnych Programów Integracyjnych (IPI) z czego:

− **70** IPI było lub jest w trakcie realizacji,

− 4 IPI zostało zakończone ze względu na zmianę miejsca zamieszkania.

Pomocą tut. Centrum w roku 2024 było objętych w sumie **70** rodzin, w tym:

• 38 rodzin jednoosobowych,
• 6 rodzin dwuosobowych,
• 11 rodzin trzyosobowych,
• 10 rodzin czteroosobowych,
• 4 rodziny pięcioosobowe, 21
• 1 rodzina sześcioosobowa.

Na pomoc w ramach Indywidualnych Programów Integracji przeznaczono środki finansowe w kwocie **953 331,50 zł.** Środki finansowe na wypłatę świadczeń pochodziły z budżetu Wojewody.

Ośrodki Pomocy Społecznej w miarę potrzeb wspierają w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy. Rodziny obejmowane były zarówno pomocą materialną, jak i systematyczną pracą socjalną, w ramach której udzielano pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju dokumentów, udostępniano adresy instytucji mających wesprzeć ich proces integracji społecznej, wskazywano placówki pomagające w znalezieniu zatrudnienia.

4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci

Działania

1) *Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci na bazie punktów poradnictwa rodzinnego*.

Koordynator: *PCPR*
Współrealizator: PP-P, POIK
Realizacja: *2017 – 2025*

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Powiatową sieć poradnictwa rodzinnego tworzyły:

- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie;

Mieszkańcy powiatu wołomińskiego mogą w wymienionych punktach zasięgnąć bezpłatnie poradnictwa m.in.: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce zajmuje się przede wszystkim udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej. Ośrodek skupia się na przeprowadzaniu interwencji kryzysowej, w szczególności dotyczy: przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie, profilaktyki przeciwdziałania rozpadowi rodziny, pomocy w sytuacjach losowych oraz w radzeniu sobie z kryzysem. Zadania realizowane przez POIK są prowadzone sukcesywnie, w miarę indywidualnych potrzeb, poprzez: udzielanie konsultacji osobom dorosłym i dzieciom będącym w sytuacjach

kryzysowych, w tym doświadczającym przemocy w rodzinie; informowanie osób zgłaszających się do POIK o przysługujących im prawach i monitorowanie podejmowanych przez nich działań; konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, prawne; pracę socjalną; organizowanie i monitorowanie pracy grup wsparcia, grup samopomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie; pomoc w szukaniu innych niż POIK placówek udzielających schronienia; poradnictwo telefoniczne przez 24 godziny dla osób poszukujących wsparcia i pomocy; spotkania edukacyjne; zapewnienie całodobowego schronienia w hostelu. Ośrodek prowadzi hostel, w którym schronienie mogą znaleźć osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. W 2024 r. z pobytu w hostelu skorzystało w sumie: 10 osób, w tym 7 dzieci. Główną przyczyną umieszczenia osób potrzebujących w hostelu była sytuacja spowodowana przemocą w rodzinie (6 osób). Jedna osoba została przyjęta z powodu nagłej utraty mieszkania.

Poradnictwo Ośrodka obejmowało: konsultacje indywidualne, psychoterapię indywidualną, psychoterapię rodzinną, wsparcie psychologiczne, porady wychowawcze dla rodziców, porady prawne, mediacje, konsultacje psychologiczne dla par, zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc, porady pracownika socjalnego, warsztaty tematyczne.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2024 r. prowadził:

- grupy wsparcia z elementami psychoedukcyjnymi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców;
- treningi społeczne z elementami dramy;
- program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

Wsparcia osobom samotnym udziela również Dom Samotnej Matki w Zielonce, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Dom jest placówką całodobową, będąca miejscem schronienia dla kobiet oczekujących narodzin dziecka, które spotkały się z brakiem akceptacji przez rodzinę i najbliższe środowisko**.** Celem przewodnim jest pomoc jak największej liczbie kobiet, umożliwienie narodzin dzieciom zagrożonym aborcją lub porzuceniem oraz zmiana postawy matki odrzucającej dziecko. Z tego rodzaju pomocy korzystają także kobiety z małymi dziećmi, często ofiary przemocy. Ośrodek zapewnia również bezpieczeństwo w przypadkach, gdy istnieje realne zagrożenie ze strony rodziny. Dom Samotnej Matki prowadzony jest dzięki dofinansowaniu ze środków m.st. Warszawy, gminy Zielonka oraz powiatu wołomińskiego.

Powiat wołomiński, w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomoc społeczna na „Prowadzenie domu samotnej matki" podpisano umowę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej z Warszawy na prowadzenie, w okresie 1 stycznia 2023 r. – 31 grudnia 2024 r. placówki w Zielonce. Opieką w DSM objęto w roku 2024 – 37 osób. Roczny koszt prowadzenia placówki wyniósł **529 770,50 zł**, z czego dofinansowanie Powiatu Wołomińskiego wyniosło **460 000,00 zł**.

5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie

Działania

1) *Opracowanie koncepcji z określeniem zawartości i rozkładu danych, częstotliwości uzupełniania, wskazanie podmiotów raportujących.*
2) *Prowadzenie, aktualizacja, analiza, wskazywanie kierunków i sposobów działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku rodzinnej przemocy.*
3) *Podnoszenie kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy: służby zdrowia, sędziów i kuratorów sądów rodzinnych, prokuratorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, policjantów.*

Koordynator: POIK
Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe
Realizacja: *2017-2025*

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej opracował *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2018 – 2023*. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX – 361/2017 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 28.08.2017 r.

Koordynatorem Programu jest Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, który przy jego realizacji, współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Wołominie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, miejskimi i gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorami i sędziami Sądu Rejonowego, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi z terenu powiatu wołomińskiego.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W 2024 r. w ramach podnoszenia kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej podjął następujące działania:

- Przekazanie do zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wołomińskiego oraz kuratorów z Sądu Rejonowego w Wołominie ulotek informacyjnych dot. Programu korekcyjno-– edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie (70 szt.)
- Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie wg. Modelu Duluth (46 konsultacji indywidualnych, 41 spotkań grupowych)
- szkolenie dla sędziów wydziału rodzinnego SR w Wołominie (6 osób)
- roczne spotkanie połączone ze szkolenie dla przewodniczących zespołów interdyscyplinaranych z powiatu wołomińskiego (19 osób)
- IV Powiatowa konferencja „Budowanie sieci wspierającej rodziny – STOP PRZEMOCY WOBEC DZIECI" (ok. 120 osób)

W roku sprawozdawczym realizowano zadania adresowane do osób doświadczających przemocy domowej, w tym:

- prowadzono grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej (obyło się 36 spotkań grupy, wzięło w nich udział 54 osoby);
- prowadzono zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową wg. Modelu Duluth (odbyło się 41 zajęć grupowych, 47 konsultacji indywidualnych).

POIK w Zielonce wszczął 4 procedur Niebieskiej Karty, które zostały przekazane zgodnie z miejscem zamieszkania osoby doznającej przemocy (Marki - 1 os., Zielonka - 3 os.).
W hostelu przebywało 6 osób, w tym 4 dzieci z powodu doświadczania przemocy.
W 2024 roku w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej odbyło się w sumie 1 900 spotkań z psychologiem, psychoterapeutą, prawnikiem, pedagogiem.

Zajęcia grupowe w 2024 roku:

1) Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców - w 2024 roku odbyła się **jedna** edycja warsztatów, w których wzięło udział 6osób. Na zajęciach były poruszane następujące tematy: zasady postepowania z dzieckiem w sytuacjach trudnych dla rodzica i dziecka (proces okołorozwodowy, choroba w rodzinie, przemoc), rozpoznawanie emocji i uczuć, rozpoznawanie potrzeb dziecka, nauka stawiania granic, zasady dobrej komunikacji.

2) Grupy wsparcia z elementami psychoedukcyjnymi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Zajęcia odbywały się trzy razy w miesiącu. Tematy omawiane na grupie to m.in.: rodzaje przemocy, cykl przemocy, zadania służb pomocowych. W roku sprawozdawczym odbyło się **36** spotkań, w zajęciach grupowych wzięło udział w sumie **54** osoby.

6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

Działania

1) Opracowanie koncepcji i utworzenie Powiatowego Centrum Wolontariatu.

Koordynator: WSO

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: *2017 – 2025*

Żaden z podmiotów współpracujących z Wydziałem Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi nie występował z propozycją realizacji zadania „Powiatowe Centrum Wolontariatu".

W ramach zadania publicznego „Punkt wsparcia aktywności społecznej" realizowanego w 2024 r. przez Fundację „Ogarnij Emocje" z Wołomina podejmowano próby zaangażowania młodych osób w działalność wolontaryjną – zainteresowanie projektem było nikłe.

Ośrodki Pomocy Społecznej od wielu lat promują koncepcję wolontariatu jako jedną z kluczowych elementów pomocowych. W 2023 roku podpisano nieliczne indywidualne porozumienia z wolontariuszami, którzy ukierunkowali swoją pomoc na rzecz osób korzystających ze wsparcia i pomocy OPS.

Idea wolontariatu realizowana była głównie przez pracowników ośrodków pomocy społecznej, studentów oraz szkoły prowadzące wolontariat uczniowski. Zadaniem wolontariuszy była organizacja czasu wolnego i przeciwdziałanie osamotnieniu osób objętych pomocą w formie wolontariatu. Osoby objęte wolontariatem zostały wskazane przez pracowników socjalnych jako te, które z uwagi na brak wsparcia ze strony rodziny, osób zaprzyjaźnionych lub osób ze środowiska lokalnego pozostawały osamotnione oraz pozbawione kontaktów społecznych. Wsparcie wolontariuszy pozwoliło na aktywizację osób starszych, rozwijanie ich zainteresowań poprzez rozmowę z wolontariuszami, spacery, robienie zakupów oraz inne formy aktywności, które oferowali wolontariusze w oparciu o indywidualne potrzeby seniorów. Wolontariusze świadczący ww. formy pomocy były to osoby dorosłe oraz młodzież w wieku szkolnym, świadczące pomoc po godzinach swojej pracy, szkoły lub w weekendy.

Działania

2) Podejmowanie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.

3) Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.

4) Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: *2017-2025*

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ma zarówno charakter finansowy, jak i pozafinansowy - odbywa się w sferze zadań publicznych, w oparciu o podstawowe zasady: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Zarząd Powiatu Wołomińskiego informował organizacje pozarządowe o wszelkich działaniach związanych z szeroko pojętą współpracą z organizacjami pozarządowymi. Na stronie internetowej Powiatu, w zakładkach AKTUALNOŚCI i ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR zamieszczano informacje dotyczące ogłoszonych konkursów ofert, wyników konkursów, konsultacji społecznych, zaproszenia na spotkania z organizacjami pozarządowymi.

Wydział Spraw Obywatelskich na bieżąco prowadzi bazę danych organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego (w formie papierowej oraz elektronicznej), która wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. obejmowała

- 485 stowarzyszeń, w tym: 2 związki stowarzyszeń, 229 stowarzyszeń rejestrowych, 101 stowarzyszeń zwykłych, 126 klubów sportowych, 3 terenowe jednostki organizacyjne stowarzyszeń z osobowością prawną, 24 jednostek terenowych stowarzyszeń bez osobowości prawnej, w tym 2 klubów sportowych.
- 231 fundacji.

Na terenie powiatu wołomińskiego prowadziło działalność 35 organizacji posiadających status pożytku publicznego, w tym: 19 stowarzyszeń, 12 fundacji, 1 kościelna osoba prawna oraz 3 kluby sportowe wpisane do ewidencji prowadzonych przez Starostę Wołomińskiego.

W 2024 r. pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich Udzielono około 50 porad dotyczących tworzenia stowarzyszeń, w tym klubów sportowych, opiniowano statuty i regulaminy nowopowstających organizacji, udzielano konsultacji w sprawach likwidacji organizacji. Wydano 87 wyciągów i 20 zaświadczeń z prowadzonych w Starostwie ewidencji klubów sportowych oraz stowarzyszeń zwykłych. Ponadto pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich udzielali wyjaśnień oraz konsultowali oferty składane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, udzielali pomocy w sporządzaniu 65 sprawozdań z realizacji zadań publicznych.

Organizacje pozarządowe bądź osoby zainteresowane ich utworzeniem mogły skorzystać z 249 godzin wsparcia bezpośredniego, 64 konsultacji indywidualnych bezpośrednich i on-line (organizacyjne, prawne, księgowe) oraz 3 szkoleń w ramach prowadzonego przez Fundację Ogarnij Emocje z Wołomina – Punktu wsparcia aktywności społecznej.

Powiat Wołomiński wsparł działalność Punktu kwotą **37.000,00 zł.**

Zgodnie z informacją przekazaną przez Wydział Spraw Obywatelskich w 2024 r. odbiorcami projektów realizowanych przy udziale środków Powiatu Wołomińskiego było około 98 000 osób, zaś w realizacji projektów pomagało 251 wolontariuszy. Współpracę finansową realizowano w dziesięciu zakresach, zarówno w formie wspierania realizacji zadań publicznych, jak i w formie ich powierzania przede wszystkim w trybach konkursów ofert oraz tzw. „małych grantów", zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych – na 93 złożonych ofert podpisano 45 umów, a kwota przyznanej dotacji wyniosła 2 889 495,80 zł, w tym środki z budżetu państwa 2 058 330, 80 zł. W otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych z zakresu: wymiaru sprawiedliwości przyznano dotację w wysokości 407.361,00 zł; ochrony zdrowia – 90 000,00 zł, rodziny – 72 200,00 zł, pomocy społecznej – 1.674.534,80 zł, pozostałych zadań w zakresie pomocy społecznej – 76 000,00 zł.
Wartość pracy wolontariuszy wyceniono na kwotę 250.892,30 zł, zaś wkład rzeczowy został wyceniony na kwotę 120.470,69 zł (wycena wkładu rzeczowego w zadaniach nie była obowiązkowa).

Pozakonkursowa realizacja zadań publicznych - W 5 przypadkach podmioty prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego złożyły oferty realizacji zadań publicznych w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie tzw. „małe granty", 2 oferty wycofano. Podpisano 2 umowy z 2 stowarzyszeniami, na łączną kwotę dofinansowania 20.000,00 zł, zwrócono ogółem 1.411,40 zł niewykorzystanej kwoty dotacji.

Odbiorcami projektów realizowanych przy udziale środków Powiatu Wołomińskiego było około 300 osób, zaś w ich realizacji pomagało 8 wolontariuszy.

Odbiorcami projektów realizowanych przy udziale środków Powiatu Wołomińskiego były 74 osoby, zaś w ich realizacji pomagało 5 wolontariuszy.

Organizacje pozarządowe zaangażowały w realizację zadań publicznych ogółem 16.411,26 zł środków własnych bądź z innych źródeł. Wartość pracy wolontariuszy wyceniono na kwotę ogółem 4.880,16 zł, nie wyceniano wkładu rzeczowego (wycena wkładu rzeczowego w zadaniach nie była obowiązkowa).

Organizacje pozarządowe nie złożyły w 2024 r. z własnej inicjatywy wniosków o realizację zadania publicznego w trybie art. 12 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Pozostałe działania podejmowane we współpracy bądź na rzecz organizacji pozarządowych

Powiatowy Rzecznik Konsumentów

Współpraca rzecznika z organizacjami pozarządowymi skupia się przede wszystkim na przeprowadzaniu nieodpłatnych szkoleń – na podstawie ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz zgodnie z celem strategicznym Powiatu Wołomińskiego: aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców powiatu poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jak również kształtowanie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

W 2024 i w latach poprzednich dużą część działalności Rzecznika stanowiły szkolenia przeprowadzane dla młodzieży w szkołach oraz seniorów zrzeszonych w organizacjach pozarządowych. Edukacja konsumencka jest kierowana do wszystkich konsumentów, bez względu na wiek i może być skutecznym orężem w sporach z silniejszymi przedsiębiorcami. Tematyka szkoleń dostosowana była do potrzeb słuchaczy i w głównej mierze dotyczyła wskazania głównych zagrożeń związanych z problemem „jak nie dać się oszukać na pokazach" oraz „techniki manipulacji w reklamie" W szkoleniach, zorganizowanych na zaproszenie Fundacji Kreatywni ze Słupna, udział wzięło 30 osób. Szkolenia dla seniorów skupiały się przede wszystkim na sprzedaży dokonywanej na pokazach oraz bezpieczeństwa w sieci. W 2024 r. rzecznik przeprowadził **2 szkolenia** na terenie powiatu. Uczniowie zainteresowani są w znacznej mierze sprzedażą w internecie oraz swoimi prawami związanymi ze zdolnością do czynności prawnych ograniczoną ze względu na wiek – przeprowadzono **1 szkolenie** w szkole ponadpodstawowej."

Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

Powiat Wołomiński zawarł umowy ze Zgromadzeniem Zakonnym Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści Prowincja Polska z Warszawy na „Budowę hospicjum dla dzieci w Wołominie": w dniu 26 marca 2024 r. na kwotę 1.000.000,00 zł, w ramach której przeprowadzono w terminie do dnia 31 grudnia 2024 r. roboty budowlane obejmujące m.in.: przygotowanie i montaż zbrojenia elementów żelbetowych, konstrukcje stalową nośną pod drzwi aluminiowe, docieplenie ścian, obróbki blacharskie, roboty drogowe oraz balustrady, w dniu 21 października 2024 r. na kwotę 500.000,00 zł, w ramach której przeprowadzono w terminie do dnia 31 grudnia 2024 r. roboty budowlane obejmujące m.in.: elementy ślusarki stalowej, montaż balustrad okiennych.

Powiat Wołomiński zawarł w dniu 17 kwietnia 2024 r. z Polskim Związkiem Głuchych Oddział Mazowiecki w Warszawie umowę o świadczenie usługi tłumaczenia on-line języka migowego, wartość zrealizowanego w 2024 r. projektu wyniosła 1.660,50 zł.

Wydział Spraw Obywatelskich

W dniu 15 grudnia 2021 r. Powiat Wołomiński podpisał z Witkac Spółka z o.o. ze Słupska umowę na usługę dostępu w latach 2022 – 2024 do Systemu Witkac.pl przeznaczonego do obsługi przede wszystkim otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych – w ramach umowy obsługiwano wszystkie konkursy ofert ogłaszane na rok 2024. Całkowity koszt udostępnienia Systemu Witkac.pl to 10.140,73 zł. W ramach kontynuacji działania, w dniu 28 grudnia 2024 r. Powiat Wołomiński zawarł kolejną umowę z Witkac Spółka z o.o. na udostępnienia Systemu Witkac.pl w latach 2025 – 2027, koszt usługi to 23.985,00 zł.

W dniu 10 grudnia 2024 r. Powiat Wołomiński zawarł z Fundacją Instytut Psychologii Stresu z siedzibą w Strykowie porozumienie o współpracy w ramach projektu „Zaopiekowani w stresie — natura jako źródło zdrowia psychicznego". W latach 2025 – 2026 mieszkańcy naszego powiatu będą mogli uczestniczyć w szeregu 2-godzinnych warsztatów i spacerów terapeutycznych.

Wydział Zarządzania Kryzysowego

Zarząd Powiatu Wołomińskiego w dniu 22 marca 2024 r. przyjął uchwałę w sprawie udzielenia dotacji z budżetu powiatu wołomińskiego dla jednostek ochotniczych straży pożarnych działających na terenie powiatu wołomińskiego. Na 48 działających w powiecie ochotniczych straży pożarnych wnioski złożyło 46 jednostek. Wszyscy wnioskodawcy otrzymali dotacje z budżetu Powiatu Wołomińskiego w kwocie od 4.400,00 zł do 5.000,00 zł na ogólną sumę 227.590,00 zł (wykorzystano 227.323,00 zł) z przeznaczeniem na dofinansowanie do zakupu umundurowania bojowego oraz środków ochrony osobistej strażaków ochotników, zakupu środków łączności, sprzętu, aparatury, urządzeń oraz innego wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działań ratowniczych. Ochotnicze straże pożarne zaangażowały środki własne lub przyznane przez gminy w kwocie ogółem 33.837,66 zł.

Powiatowe Centrum Kultury Fabryczka w Wołominie

Styczeń: 07.01.2025r. Noworoczna Fiesta w stylu Rio
Luty: 02.02.2024r. Wystawa „Sacrum- Profanum"
04.02.2025r. – Koncert Orkiestry Powiatu Wołomińskiego pod batutą Łukasza Wojakowskiego z udziałem dzieci z Powiatowego zespołu wokalnego" Factory of Voices" oraz gościnnym występem Natalii Kaczorowskiej ps. Naya
Marzec: 01.03.2025r. Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych
03.03.2025r. Wernisaż wystawy „ Miejsca" Pana Jacka Bukowskiego
09.03.2024r. Koncert Plateau
14.03.2024r. „Targi Pracy" – organizator Powiatowy Urząd Pracy
17.03.2024r. Powiatowy Jarmark Wielkanocny
26.02.2024-27.03.2024r. -Warsztaty Wypiekania Babeczek Wielkanocnych
Kwiecień: 27.04.2024r. Wernisaż wystawy „ To co nas łączy…"
04.04-30.04.2024r. Szkolenie dla mieszkańców Powiatu „Foto" z Pawłem Boguszewskim
Maj: 10.05.2024r. Tribute to Tina Turner and Eros Ramazotti w wyk. Anny Rosochackiej oraz Marcina Staszka
18.05.2024r. I Noc Muzeów w Fabryczce „Odyseja Historyczna"
21-24.05.2024r. Żywe lekcje historii
05.05.2024r. Powiatowy Dzień Rodziny

Czerwiec:
08.06.2024r. Fabryczka Rapu
21.06.2024r. Strefa Kibica
21.06.2024r. Maraton Horrorów
23.06.2024r. Festiwal Harmonistów
29.06.2024r. Fabricon
Lipiec:
27.07.2024- Wieczór z muzyką cygańską
Sierpień:
18.08.2024r. Rekonstrukcja Bitwy Warszawskiej 1920 roku
25.08.2024r. Koncert Bohemian Rhapsody- Magic of the Queen
31.08.2024r. Zakończenie Lata w Stylu Bridgerton
Wrzesień: 07.09.2024r. Koncert Zespołu PO TO WŁAŚNIE
15.09.2024r. Rytmy hawany z Tocororo Libre
29.09.2024r. Festiwal Smaku i Tradycji – edycja IV
Październik:
04.10.2024r. Wernisaż wystawy „Przemijanie"
25.10.2024r. Koncert pod niebem Paryża
Listopad:
09.11.2024r. Pieśni Wolności- w Hołdzie Niepodległej, koncert Zespołu Ferajna z Hoovera
16.11.2024r. Wernisaż wystawy XX Plenery Malarskiego i XXI Międzynarodowego Pleneru Malarskiego Kuligów 2024
24.11.2024r. Bal przebierańców dla dzieci
Grudzień: 8.12.2024r. Magia świątecznych dźwięków – Koncert mikołajkowy w wykonaniu Justine Berg z zespołem
15.12.2024r. Jarmark Bożonarodzeniowy
26.11-20.12.2024r. „Warsztaty Fabryka Piernika" dla dzieci i młodzieży prowadzone przez pracowników Powiatowego Centrum Kultury Fabryczka

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyli w spotkaniach, szkoleniach oraz konferencjach organizowanych przez:

- Fundację Dajemy Dzieciom Siłę z Warszawy,
- Fundację Polki Mogą Wszystko z Warszawy,
- Fundację Ernst & Young z Warszawy.

W roku 2024 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizowało 2 wnioski o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zdań z zakresu sportu, kultury, turystki i rekreacji. Wnioski zostały złożone przez 2 organizacje pozarządowe (1 fundację oraz 1 terenową jednostkę organizacyjną stowarzyszenia). Dofinansowanie w kwocie 19.642,60 zł (wartość projektów 25.000,00 zł) przyznano dla projektów:

- Polskiego Związku Niewidomych Okręg Mazowiecki Koło w Wołominie – „Organizacja wyjazdu turystyczno-integracyjno-krajoznawczego do Ośrodka Wczasowego Lazur w Wiciu",
- Fundacji Pomocna Ręka z Marek – „Tym RAZEM na Wiedeń".

W zrealizowanych projektach uczestniczyło 75 osób.

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ząbkach powstały w 1992 r., od dnia 1 lipca 2011 r. prowadzi je Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA"

z Ząbek. Warsztaty są placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Posiadają 6 pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową, w miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia sportowe w okresie wiosenno- letnim. Działalność WTZ jest w 90 % dofinansowywana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych– 844.704,00 zł, w 10 % ze środków Powiatu Wołomińskiego – 93.856,00 zł. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. w zajęciach uczestniczyły 24 osoby.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie zrealizowało Program „Zajęcia Klubowe w WTZ" adresowany do pomiotów prowadzących warsztaty terapii zajęciowej. Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji.

W imieniu powiatu wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie podpisało w dniu 8 lutego 2024 r. Umowę Nr KLU/000069/07/D na podstawie wydanego upoważnienia z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na realizację zadania otrzymano kwotę ogółem 81.180,00 zł w tym 79.200,00 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ oraz 1.980,00 zł na obsługę programu. W ramach realizowanego zdania wydatkowano ogółem 79.923,15 zł, z czego wykorzystano 77.943,15 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ oraz 1.980,00 zł na obsługę programu. Podmiotem, który realizował zadanie na terenie powiatu wołomińskiego było Dwernickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA" z Ząbek na podstawie podpisanej w dniu 27 lutego 2024 r. Umowy Nr 113.99.2024.

Centrum nawiązało współpracę z Fundacją „Musi Być Dobrze" z Bydgoszczy oraz Sztorm sp. z o. o z Warszawy– w ramach współpracy 22 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej mogło bezpłatnie skorzystać, w okresie 31 sierpnia – 7 września 2024 r. z obozu żeglarskiego na Mazurach, odbywającego się w ramach projektu „Zbiórka Dobrych Mocy 2" – „Tygodnia Dobrych Mocy", którego realizatorem był Sztorm sp. z o. o. na zlecenie Fundacji Musi Być Dobrze. Program rejsu obejmował m. in. naukę szant, sztuki żeglowania, zasad bezpieczeństwa na wodzie i na lądzie, podstaw teorii żeglarstwa, meteorologii, etykiety żeglarskiej.

Z okazji Dnia Dobroczynności, który obchodzony jest 5 września, Fundacja Musi Być Dobrze wraz ze swoimi Przyjaciółmi zorganizowała spotkanie nad Zegrzem z dziećmi z placówek opiekuńczo--wychowawczych – zapewniono różnego rodzaju atrakcje na wodzie, m. in. rejs jachtem, skutery, motorówki.

Centrum nawiązało współpracę z Fundacją „Jednym Śladem" z Warszawy – w ramach akcji „Listy do Mikołaja" wsparciem, w postaci prezentów świątecznych oraz słodyczy, zostało objętych sześcioro wychowanków.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie brało udział w projekcie Fundacji Inna Przestrzeń z Warszawy „Choinki pełne marzeń", realizowanym przez Kwitnący Dom. „Choinki Pełne Marzeń" to wyjątkowa świąteczna akcja charytatywna, dzięki której podopieczni Centrum otrzymali w okresie okołoświątecznym 142 paczki, które niejednokrotnie były spełnieniem marzeń dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Centrum w ramach realizowanego programu resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024, nawiązało współpracę z organizacjami pozarządowymi w następującym zakresie:

- zlecenie zadania publicznego „Świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w Powiecie Wołomińskim" Fundacji Sportu Zdrowia i Turystyki EST z Warszawy – w ramach zadania wydatkowano kwotę 414.800,00 zł, z usług skorzystało łącznie 51 osób, w tym dzieci, z orzeczeniami o niepełnosprawności, w tymz niepełnosprawnością sprzężoną oraz

zaburzeniami psychicznymi; usługi świadczono w formie pobytu całodobowego oraz w formie pobytu dziennego,

- zlecenie zadania publicznego „Świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w Powiecie Wołomińskim" CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej z Warszawy – w ramach zadania wydatkowano kwotę 201.600,00 zł, z usług skorzystało łącznie 21 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, w tym z niepełnosprawnością sprzężoną oraz zaburzeniami psychicznymi; usługi świadczono w formie pobytu całodobowego.

W okresie od kwietnia do grudnia 2024 r. opieką wytchnieniową objęto łącznie 72 osoby z niepełnosprawnościami, w tym 45 osób skorzystało ze wsparcia w formie opieki całodobowej, a 27 osób ze wsparcia w formie opieki dziennej (w tym 25 dzieci z niepełnosprawnościami). Udzielono w sumie 15.120 godzin opieki wytchnieniowej w formie opieki całodobowej oraz 3.760 godzin opieki wytchnieniowej w formie opieki dziennej.

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie

14 marca 2024 r. zorganizował Targi Pracy i Edukacji, które miały na celu przekazanie informacji o zasobach rynku pracy, promocję aktywności zawodowej, rozpowszechnianie ofert pracy wśród mieszkańców powiatu. Dla 44 wystawców były okazją do promocji firm i nawiązania bezpośredniego kontaktu z osobami poszukującymi zatrudnienia. W targach udział wzięły organizacje pozarządowe: UNHCR Biuro Terenowe w Warszawie, Spółdzielnia Socjalna „POŻYTEK" w Tłuszczu, Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS z Warszawy, Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia" z Ząbek, Centrum Integracji Społecznej w Markach, Fundacja Otwarte Serce w Markach.

W dniu 13 czerwca 2024 r. przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy Filia w Radzyminie uczestniczyli w spotkaniu przedsiębiorców z gminy Radzymin i powiatu wołomińskiego połączonym z Galą Konkursu Victoria Biznesu 2024. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Radzymiński Klub Biznesu we współpracy z Gminą Radzymin oraz Sceną Cegielnia.

20 maja 2024 r. Urząd zorganizował Targi Pracy i Edukacji dla Osób z Niepełnosprawnościami. Targi Pracy miały na celu stworzenie otoczenia sprzyjającego integracji zawodowej oraz umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami znalezienia satysfakcjonującej pracy. W targach udział wzięło ponad 20 wystawców (pracodawcy, fundacje, instytucje rynku pracy oraz inni partnerzy współpracujący z publicznymi służbami zatrudnienia). Organizacje pozarządowe biorące udział w targach to: Fundacja Aktywizacja z Warszawy, Fundacja Rozwoju Kwalifikacji Stella Virium z Krakowa, organizacje warszawskie: Fundacja Sustinae Oddział Mazowsze, Fundacja Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych, Centrum DZWONI, Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS Lokalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społeczne (LOWES) oraz Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia" z Ząbek,

31 lipca 2024 r. Dyrektor PUP zawarła z Lokalnym Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej, prowadzonym przez Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS z Warszawy, porozumienie na rzecz rozwoju ekonomii i przedsiębiorczości społecznej. Cele porozumienia to: upowszechnianie wśród lokalnego środowiska wiedzy nt. ekonomii społecznej, wspieranie powstawania nowych i rozwój istniejących podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych, inicjowanie współpracy międzysektorowej – podmiotów ekonomii społecznej (PES) i przedsiębiorstw społecznych, sektora administracji publicznej i sektora biznesu, promowanie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, wzrost zatrudnienia osób narażonych na wykluczenie i wykluczenie społeczne.

W ramach porozumienia pracownicy PUP uczestniczyli w licznych spotkaniach z przedstawicielami LOWES oraz innymi ekspertami w dziedzinie ekonomii społecznej. W dniach 23 – 24 września 2024 r. przy współpracy z LOWES zostało zorganizowane szkolenie pt.: „Status „przedsiębiorstwa społecznego" w świetle instrumentów wsparcia będących prerogatywą powiatowych urzędów pracy". W dniu 3 grudnia 2024 r. w siedzibie PUP zorganizowano spotkanie informacyjne z zakresu ekonomii społecznej pt.: „Przedsiębiorczość społeczna – twórz, zarabiaj, zmieniaj świat skierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy".

23 sierpnia 2024 r. Dyrektor PUP zawarła umowę partnerską z Fundacją „Otwarte Serce" w Markach, która dotyczyła przeprowadzenia cyklu warsztatów z zakresu doradztwa zawodowego dla uczestników projektu „Otwarte Drzwi". Tematy warsztatów zrealizowanych przez doradców:

- Kompetencje cyfrowe,
- Młody człowiek na rynku pracy – pierwsze kroki,
- Autoprezentacja, budowanie relacji, rozmowy kwalifikacyjne.

14 września 2024 r. Urząd na zaproszenie Spółdzielni Socjalnej PODKOWA z Kobyłki wziął udziału w wydarzeniu „Rodzinny piknik edukacyjny połączony z ryneczkiem pracy i przeprowadzeniem gry terenowej".

W wydarzeniu, dofinansowanym przez BORIS/OWES, uczestniczyło także ponad 35 organizacji (NGO i PES) oraz instytucji. Jego celem było przybliżenie społeczności lokalnej idei ekonomii społecznej, umożliwienie poznanie się NGO i przedsiębiorców (lokalnego biznesu), zachęcenie mieszkańców do korzystania z usług społecznych świadczonych przez PES.

4 grudnia 2024 r. Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie, w ósmej edycji konkursu „Lider Aktywizacji Osób Młodych" zdobył Nagrodę Specjalną oraz tytuł Lidera Aktywizacji Osób Młodych 2024. Organizatorem konkursu była Fundacja Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM z Warszawy.

17 grudnia 2024 r. kadra kierownicza i pracownicy PUP w Wołominie na zaproszenie Spółdzielni Socjalnej PODKOWA z Kobyłki uczestniczyli w wizycie studyjnej u podmiotów ekonomii społecznej w Kobyłce i Legionowie w ramach realizowanego przez BORIS zadania publicznego „Popularyzacja ekonomii społecznej w świadomości mieszkańców Mazowsza – subregion 1". Udział w projekcie wzięli także przedstawiciele samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw społecznych. W ramach wizyty odwiedzono Spółdzielnię Socjalną PODKOWA w Kobyłce oraz legionowskie Powiatowe Centrum Integracji Społecznej, Fundację Pasja Życia, Zakład Aktywności Zawodowej prowadzący restaurację Zdrówko.

W ramach wsparcia finansowego podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych:

- Refundacja świadczeń integracyjnych – podpisano porozumienie w sprawie finansowania ze środków Funduszu Pracy świadczeń integracyjnych oraz składek od tych świadczeń, na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym, z Fundacją Otwarte Serce z Marek, prowadzącą Centrum Integracji Społecznej. Przedmiotem porozumienia była refundacja świadczeń integracyjnych wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne dla 16 osób biorących udział w zajęciach prowadzonych przez CIS. W ramach porozumienia, obowiązującego przez cały rok 2024, przekazano Fundacji środki w kwocie 317.512,23 zł; w projekcie uczestniczyło 16 osób, które korzystały, w szczególności ze wsparcia terapeutycznego, a także z warsztatów krawiectwa, rękodzieła oraz kursu obsługi maszyny hafciarskiej – udział w projekcie zakończyło 6 podopiecznych Centrum, którzy podjęli zatrudnienie.
- Instrumenty wsparcia przedsiębiorstwa społecznego finansowanie składek ze środków funduszu pracy – Urząd dokonał zwrotu opłaconych składek za 1 osobę zatrudnioną w spółdzielni socjalnej.
- Prace interwencyjne – podpisano 3 umowy ze spółdzielniami socjalnymi na organizację prac interwencyjnych, utworzenie 3 nowych miejsc pracy.

- Krajowy Fundusz Szkoleniowy – wsparcie w ramach KFS jest udzielane zgodnie z Priorytetami Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Priorytetami Rady Rynku pracy – jeden z priorytetów dotyczy wsparcia kształcenia ustawicznego pracowników centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywności zawodowej, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych oraz pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego wskazanych na liście/rejestrze przedsiębiorstw społecznych prowadzonym przez MRPiPS. W 2024 r. 2 organizacje pozarządowe skorzystały z ww. wsparcia w wyniku czego 2 osoby skorzystały z kursów, 1 osoba rozpoczęła studia podyplomowe.

Gminy z terenu powiatu wołomińskiego realizowały Programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024.

Program współpracy Powiatu Wołomińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024 zawierał w swej treści cele, formy i priorytety zadań publicznych realizowanych przez Powiat Wołomiński przy współpracy z podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego, zgodne z obowiązującymi w powiecie programami i strategiami. Realizacja Programu miała na celu budowę i wzmacnianie partnerstwa publiczno-społecznego służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców powiatu.

Współpraca odbywała się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności, zaś podejmowane działania w znacznym stopniu przyczyniły się do nawiązania pozytywnej współpracy pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi.

Współpracę finansową realizowano w dziesięciu zakresach, zarówno w formie wspierania realizacji zadań publicznych, jak i w formie ich powierzania przede wszystkim w trybach konkursów ofert, zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – na 49 projektów przekazano ponad 4.500.000,00 zł (środki Powiatu, budżetu państwa, PFRON). Kilka projektów zrealizowano w części bądź nieprawidłowo wydatkowano środki co spowodowało zwrot do budżetu Powiatu 1,6 % przyznanych dotacji.

Wsparcia finansowego udzielano także na mocy przepisów innych niż przywołana ustawa, w tym regulaminów wewnętrznych (np.: wspólne organizowanie imprez) – wsparcie przekazano na ponad 130 projektów na łączną kwotę ponad 2.100.000,00 zł. Odbiorcami projektów kierowanych bezpośrednio do mieszkańców było ponad 100.000 osób.

Obok cieszących się zainteresowaniem form współpracy finansowej, niezwykle istotny był zakres współpracy pozafinansowej – zrealizowano wymienione w Programie formy współpracy polegającej zarówno na wspieraniu organizacji w ich codziennym działaniu (promocja, doradztwo, szkolenia – z tej formy skorzystano ponad 400 razy, w tym w ramach punktu wsparcia dla NGO – z 300 godzin doradztwa), jak i na włączaniu ich w podejmowanie decyzji lokalnych (3 wspólne zespoły doradcze, uzgodnienia i konsultacje społeczne).

Z informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, iż w 2024 r. podejmowały szereg różnorodnych działań wykorzystujących potencjał aktywności społecznej przestawionych w poniższej tabeli:

Tabela 25. Działania podejmowane na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego.

OPS	Działania na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego
OPS Tłuszcz	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu, od lat bazuje na wykorzystaniu potencjału społecznego lokalnych środowisk. Praca z osobami odbywa się przy wykorzystaniu III metody pracy socjalnej – organizowaniu społeczności lokalnej. Praca ta metodą zajmuje się zatrudniony w Ośrodku organizator społeczności lokalnej, który jest jednocześnie Wiceprzewodniczącym Ogólnopolskiego Forum Organizatorów Społeczności Lokalnej. Na co dzień pracuje z Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz Kołem Gospodyń Wiejskich. Działania będące odpowiedzią na potrzeby tych grup możliwe są dzięki ścisłej współpracy OPS w Tłuszczu ze Stowarzyszeniem na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO. Uniwersytet Trzeciego Wieku funkcjonuje w ramach struktury OPS w Tłuszczu i podzielony jest na sekcje tematyczne, każda z sekcji ma swojego lidera, który jest za nią odpowiedzialny (wyłoniony spośród samych uczestników sekcji). W 2024 roku w UTW prowadzone były: warsztaty rękodzielnicze - szydełkowanie, zajęcia ZUMBA GOLD. Dzięki środkom pozyskanym przez Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO możliwe było przeprowadzenie zajęć integracyjnych (Marsze Nordic Walking, wianki), zajęć gimnastycznych, treningu pamięci, zajęć z psychobiologii, zajęć z języka angielskiego. Dzięki współpracy Stowarzyszenia A B OVO z Warszawską Operą Kameralną możliwe były wyjazdy na spektakle operowe. Seniorzy wyjeżdżali także do kin, teatrów, muzeów. Cyklicznie odbywały się wykłady /spotkania edukacyjne. Seniorzy wzięli także udział w Mazowieckiej Senioriadzie Sportowej, organizowanej w Mrozach przez Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej. Przedstawiciele tłuszczańskich Seniorów wzięli również udział w IX Sejmiku Senioralnym Kultury Województwa Mazowieckiego w Ostrołęce. Podczas tego wydarzenia prezentowana była wystawa portretów Studentek UTW pt.: MAGIA JEST KOBIETĄ. Sesja zdjęciowa została wykonana dzięki znalezieniu osób, które zgodziły się współpracować przy tego typu projekcie, ukazującym dalekie od stereotypowego oblicze Kobiety 60+. W 2024 roku odbywały się również spotkania psychoterapeutyczne - terapia filmem. Było to możliwe dzięki trójstronnemu porozumieniu o współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Stowarzyszaniem n a Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO oraz Fundacją Pomocy Psychologicznej i Edukacji Społecznej RAZEM z Warszawy jako Liderem Porozumienia. W 2024 roku, w działaniach na rzecz Seniorów brali również udział uczestnicy Klubu SENIOR + w Roszczepie. Wydatki poniesione w 2024roku wyniosły 31 241,37 zł ze środków własnych w tym 13 630 zł wpłaty wpisowego na UTW przez studentów. Osoby 60+ samoorganizują się, tworząc np. grupy samopomocowe. Przykładem jest tutaj tłuszczańskie Koło Amazonek, które przez cały 2024 rok spotykało się cyklicznie, organizowało również marsze promujące profilaktykę chorób piersi i jąder, prowadzące zajęcia profilaktyczne w szkołach przy wykorzystaniu fantomów. W 2024 Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO z Kołem Gospodyń Wiejskich JAMAJKA z Jasienicy oraz Uniwersytetem Trzeciego Wieku współorganizowało dla mieszkańców Gminy Tłuszcz pikniki charytatywne, rajdy rowerowe, piknik z okazji zakończenia lata. Ważną rolę w procesie aktywizacji społecznej odgrywa Klub Integracji Społecznej w Tłuszczu, który został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS z dnia 01.06.201lr. i jest wpisany do Rejestru Klubów Integracji Społecznej Województwa Mazowieckiego. Klub funkcjonuje w strukturze OPS w Tłuszczu. Głównym zadaniem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Tłuszcz oraz korzystających z pomocy społecznej, poprzez działania mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę sytuacji życiowej uczestników oraz ich rodzin. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne. KIS stanowi również miejsce dla działalności, Spółdzielni Socjalnej w Tłuszczu. W 2024 roku w ramach reintegracji społeczno - zawodowej KIS-u przeprowadzono poradnictwo psychologiczne z którego skorzystało 19 osób i spotkania z doradcą zawodowym w których udział wzięło łącznie 6 podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej. Zadanie zostało sfinansowane ze środków własnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Budżet KIS na 2024 rok: Plan na 2043 rok - 39 7500,00 zł Wydatki za 2024 rok-- 39 715,77 zł Zakup tonerów - 4200,00 zł Czynsz za lokal + energia - 30 715,77 zł
OPS Dąbrówka	Realizacja Programu Współpracy Gminy Dąbrówka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023.
OPS Klembów	
OPS Jadów	Nie podejmowano działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.
OPS Kobyłka	W OPS w Kobyłce od kilku lat jest przyjęty i realizowany Program Organizowania Społecznosci Lokalnej. Rok 2024 upłynął na kontynuowaniu działań mających na celu budowanie więzi wśród mieszkańców miasta Kobyłka. Organizowane były wszelkiego rodzaju spotkania sąsiedzkie o charakterze edukacyjnym oraz kształtujące nowe umiejętności, które sprzyjały integracji i nawiązywaniu relacji międzyludzkich. Kontynuowane były sobotnie spotkania tematyczne w ramach cyklu o nazwie Odkrywamy Talenty Mieszkańców Kobyłki, które współorganizowane były z i dla mieszkańców w oparciu o ich umiejętności i talenty. W roku 2024 wspólnymi siłami z lokalną społecznością udało się zainicjować 94 aktywności, co przekłada się na 242 godziny. Ten czas spędzony na rozmowach i aktywnym słuchaniu o potrzebach i potencjale mieszkańców przełożył się na wspomniana różnorodność zaproponowanych wydarzeń (warsztat: kroju i szycia, tworzenia ozdób z masy termoutwardzalnej, kompozycje kwiatowe z krepiny włoskiej, ozdobne świece żelowe i pucharki z sola do kąpieli, bransoletki z koralików, różane woreczki, bio kosmetyki (balsam do ciała, pomadka

	do ust, peeling do ciała, szampon w kostce, ekologiczne środki do czyszczenia), malowanie kamieni, ozdoby z filcu, decoupage i wiele innych. Ponadto zainicjowane zostały spotkania nowo powstałych grup obywatelskich : * W grupie Siła, która była kontynuacją realizowanego przez UM Kobyłka w 2023 roku, projektu o tej samej nazwie wzmacniającego lokalnych liderów; * Krąg Wsparcia Diabetyków, którego inicjatorem była jedna z mieszkanek chorująca od kilku lat na cukrzycę; * Grupa Wsparcia dla Kobiet realizowana przy współpracy psychologa; * Grupa Krawiecka, która utworzyła się z uczestniczek warsztatów krawieckich; * Grupa Wsparcia dla Osób po stracie bliskiej osoby lub podczas jej walki z chorobą, współrealizowana przy wsparciu z lokalnego przedsiębiorcy psychoterapeuty i psychotraumatologa; Kontynuowane były również spotkania nieformalnej grupy Szydełkomaniaczek oraz Ukraińcy w Kobyłce. W kwietniu 2024 roku została zorganizowana kampania społeczna pt. „Kobyłka galopuje po wiedzę" upowszechniająca wiedzę na temat spektrum autyzmu. Odbył się cykl spotkań o charakterze edukacyjnym mianowicie wykład psychoterapeuty na temat budowania poczucia wartości u dzieci i dorosłych oraz różnic pomiędzy poczuciem wartości a pewnością siebie. Ponadto w ramach podjętej współpracy z w/w specjalistą oraz lokalną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczna VIVO zaproponowana została rodzinom z dziećmi zamieszkującymi na terenie naszego miasta, możliwość skorzystania z bezpłatnych konsultacji z psychologiem, pedagogiem i psychoterapeutą. Konsultacje były skierowane do rodziców potrzebujących wsparcia w związku z wątpliwościami dotyczącymi rozwoju ich dziecka. W miesiącu zaś poprzedzającym kwiecień, który jest światowym miesiącem wiedzy na temat autyzmu został zorganizowany dla rodzin z dziećmi warsztat wspólnego tworzenia z masy porcelanowej wisiorków i zawieszek z magnesemw kształcie motyli, które są jednym z symboli autyzmu. To spotkanie również zawierało elementy edukacyjne w celu upowszechniania wiedzy na temat autyzmu, który jest coraz częściej diagnozowany wśród dzieci jako zaburzenie neurorozwojowe. Dzięki pozyskanemu grantowi w konkursie ogłoszonym w ramach programu „wESpół wspieramy ekonomię społeczną" sfinansowanego przez UBS i koordynowanego przez BORISw partnerstwie z MCPS, udało się przy wsparciu lokalnego Stowarzyszenia Qźnia, które udzieliło OPS osobowości prawnej zrealizować projekt o nazwie „Zgodni w różnorodności" skierowany do mieszkańców Miasta Kobyłka pochodzenia polskiego i ukraińskiego. W zeszłym roku kontynuowane były również spotkania z mieszkańcami w ogrodzie społecznym o nazwie Czarna Kawka w Plenerze, który powstał w czerwcu 2021 roku z inicjatywy słuchaczy kobyłkowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Spotkania w 2024 roku zostały wzbogacone o poranny trening na trawie poprzedzający działania w ogrodzie. Cykl spotkań pt. „Zadbajmy wspólnie o swoje zdrowie i ogród społeczny w Kobyłce" odbywały się cyklicznie w porze wiosenno-jesiennej. Warto nadmienić, że pod koniec 2024 roku na terenie ogrodu została umieszczona drewniana altana, która była efektem wniosku mieszkańców w ramach złożonego projektu w III edycji budżetu obywatelskiego. Mieszkańcy zaangażowani w działania ogrodu społecznego na Czarnej Kawce co roku składają projekty w Budżecie Obywatelskim dotyczące zagospodarowania i ulepszeń tego miejsca, co tylko potwierdza zwiększenie poziomu poczucia sprawstwa oraz zaangażowania. W 2024 roku kontynuowana była również usługa dostępna dla wszystkich mieszkańców Kobyłki, mianowicie Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego, która cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców, którzy chętnie korzystają ze sprzętu, który jest w zasobach OPS. Ze wsparcia w postaci możliwości wypożyczenia bezpłatnie sprzętu rehabilitacyjnego w postaci łóżek rehabilitacyjnych, wózków, kul ortopedycznych, chodzików itp. skorzystało 97 mieszkańców. Kontynuowana była również współpraca z osobami z zarządu nieformalnych grup senioralnych w mieście, mianowicie: Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Klubu Seniora jak i chóru Cantanti. W wyniku współpracy zostało zorganizowane m.in. współorganizowanie wycieczki rowerowej w projekcie „Zgodni w różnorodności" oraz spotkanie wigilijne. W zeszłym roku kontynuowany był udział pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i nieformalnych grup mieszkańców działających w ramach Organizowania Społeczności Lokalnej w organizowanych lokalnych wydarzeniach takich jak piknik rodzinny przy SP nr 2 oraz SP nr. 3, święto Kobyłki i piknik organizacji pozarządowych, kiermasz świąteczny organizowany w MOK w Kobyłce oraz w SP nr 3. Zaangażowani aktywni mieszkańcy, w ramach podejmowanych działań i cyklicznych warsztatów przygotowali i poprowadzenia warsztaty dla mieszkańców oraz udostępnili swoje rękodzieło na organizowanych kiermaszach.
OPS Marki	Współpraca z mieszkańcami w ramach Mareckiego Budżetu Obywatelskiego, zaproszenie do konsultacji społecznych (stworzenie strony www do konsultacji https://marki.konsultacjejst.pl/) w obszarach: - Mareckiego Budżetu Obywatelskiego - tworzenia aktów prawnych (Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w Markach - opracowania rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego.

Tabela 26. Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.

OPS	Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy
OPS Tłuszcz	Ośrodek Pomocy Społecznej inspiruje rozwój idei samopomocy poprzez działalność seniorów, którzy samoorganizują się i włączają w różnego rodzaju działania społeczne również poza Uniwersytetem Trzeciego Wieku. Wspierają inicjatywy organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej m.in. organizacje wizyt studyjnych, stoiska podczas lokalnych imprez, udzielają korepetycji dzieciom z Placówek Wsparcia Dziennego oraz pomagają w odrabianiu lekcji. Są inicjatorem pomocy sąsiedzkiej, udzielając wsparcia osobom w trudnej sytuacji którzy zamieszkują w ich sąsiedztwie, zakładają stowarzyszenia i koła. Ośrodek pełni tutaj funkcję wspierającą i mobilizującą działania seniorów. Na terenie gminy Tłuszcz od 2009 roku funkcjonuje Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja", które zrzesza rodziców dzieci niepełnosprawnych i podejmuje szereg działań mających na celu poprawę funkcjonowania oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami. Stowarzyszenie jest formalną grupą samopomocową – rodzice i dzieci cyklicznie spotykają się, organizują imprezy i wspólne wyjazdy OPS Tłuszcz prowadzi trzy Placówki Wsparcia dziennego na terenie Gminy Tłuszcz. Uczestnicy mają zapewnioną opiekę i pomoc specjalistyczną zarówno bezpłatnie jak i odpłatnie.

OPS Dąbrówka	Sieciowanie organizacji
GOPS Poświętne	Koordynowanie działań nieformalnej grupy seniorów powstałej w 2019 r. działającej na rzecz osób starszych, samotnych i wykluczonych
OPS Kobyłka	Działania opisane w Tabeli 25.
OPS Klembów	Gmina podejmuje od kilku lat działania wspierające rozwój organizacji społecznych, ogłaszane są konkursy (również w roku 2024) dla organizacji pozarządowych w celu wspierania ich działań integracyjnych i aktywizacyjnych. Projekty realizowane przez lokalne organizacje mają między innymi za zadanie rozwój idei samopomocy i wzajemnego wsparcia mieszkańców. Liczba dofinansowanych projektów – 12.
OPS Marki	Rozwijanie usług sąsiedzkich i promowanie idei rodzin wspierających.
OPS Wołomin	2024 r. w siedzibie Klubu Integracji Społecznej przy ul. Legionów 31A w Wołominie odbywały się spotkaniach grupy wsparcia *dla osób doznających przemocy domowej. Podstawowe cele jakie postawiono przed grupą związane były z* podnoszeniem świadomości dotyczącej rodzajów przemocy domowej i mechanizmów nią rządzących, podnoszeniem świadomości dotyczącej uzależnień i współuzależnienia oraz mechanizmów konsekwencji obu zjawisk, budowaniem indywidualnych planów bezpieczeństwa, udzielaniem informacji nt. jednostek pomocowych – rządowych i pozarządowych, przedstawianie praw osobistych, mini wykłady na temat przemocy i uzależnień, motywowaniem do podejmowania działań mających na celu przerwania występowania przemocy domowej lub/i uzależnień w środowisku rodzinnym, przekazywaniem informacji dotyczących technik ułatwiających komunikację społeczną, nabieraniem werbalnej i niewerbalnej pewności siebie oraz wykorzystaniem własnego potencjału dla wzmocnienia wiary w siebie, dodawaniem wzajemnej odwagi celem przezwyciężenia bezradności i wstydu, walką z poczuciem osamotnienia, odnalezieniem nowego sposobu na „siebie" po doznawaniu współuzależnienia i przemocy domowej, wzmacnianiem zasobów osobistych, nauką technik ułatwiających radzenie sobie ze stresem i lękami ,nauką technik relaksacyjnych, oraz nauką technik asertywności. *Główne cele grupy realizowane były poprzez*: dzielenie się doświadczeniami oraz wsparcie emocjonalne, budowanie siły, nadziei i poczucia wartości wśród uczestniczek, wymianę użytecznych informacji, pogłębianie wglądu i zrozumienia aktualnych sytuacji życiowych poszczególnych uczestniczek, szukanie rozwiązań na zaistniałe trudne sytuacje, naukę obrony przed kolejnymi atakami osób stosujących przemoc, dostarczanie wzajemnych wzmocnień poprzez przykłady własnych doświadczeń i radzenia sobie w podobnych sytuacjach, zwiększenie poziomu wiedzy nt. przemocy domowej i/lub uzależnień. Grupa wsparcia posiadała elementy pracy warsztatowej. Była też grupą w formule otwartej - w każdej chwili mogły dołączyć nowe uczestniczki. Dzięki pracy warsztatowej bazowano na zasobach i potencjale uczestniczek, starano się zmotywować i wskazać uczestniczkom ich możliwości i umiejętności, których nie dostrzegają na co dzień w swoim życiu. Od grudnia 2024 r. OPS w Wołominie realizował projekt *Integracja społeczna kobiet i ich rodzin, rozwój umiejętności prospołecznych poprzez uczestnictwo w warsztatach rękodzieła.* Projekt skierowany był do kobiet pozostających poza rynkiem pracy, samotnych matek, kobiet z doświadczeniem przemocy oraz innych grup narażonych na marginalizację. przez pracowników ośrodka pomocy społecznej (asystentów rodziny), którzy zapewniają wsparcie, wiedzę i narzędzia niezbędne do realizacji działań. Głównym celem projektu była integracja społeczna i aktywizacja kobiet oraz ich rodzin poprzez twórcze zajęcia z rękodzieła. Jako cele szczegółowe projektu przyjęto rozwój umiejętności manualnych i artystycznych (np. makrama, szydełkowanie, tworzenie biżuterii, recykling artystyczny), budowanie umiejętności prospołecznych, takich jak komunikacja, współpraca, asertywność, pobudzenie zainteresowań oraz rozwój pasji, które mogą stać się podstawą przyszłej działalności zawodowej a także budowanie sieci wsparcia wśród uczestników. W 2024 r. pracownicy OPS brali udział w gminnych obchodach Dnia Dziecka oraz w święcie lokalnym: Dni Wołomina. Był to to czas spotkania kadry Ośrodka i mieszkańców w przestrzeni publicznej w czasie wolnym, gdy wspólnie można celebrować święto i twórczo spędzać czas. To promocja oferty OPS, bliskie spotkania i rozmowy z mieszkańcami W 2024 r. Pracownicy OPS w Wołominie włączali się w inicjatywę niemarnowania jedzenia, która została uruchomiona na terenie miasta Wołomin. Nawiązano kontakty z lokalnymi przedsiębiorcami, którzy zdecydowali się na stałą współpracę w dostarczaniu żywności do lodówek społecznych. Rolą OPS było pośredniczenie w dowozie żywności, segregacja, pomoc w wydawaniu żywności oraz dbanie o stan czystości lodówek. W 2024 r. w ramach funkcjonującej *Jadłodzielni* pracownicy OPS w Wołominie prowadzili dystrybucję pozyskanej nieodpłatnie żywności o przedłużonym terminie ważności wśród osób ubogich czy też w sytuacjach kryzysowych. Dzięki Darczyńcom w 2024 r. udało się zorganizować paczki okolicznościowe, pracownicy OPS odpowiadali za wskazanie osób/rodzin, do których paczki dotrą (nierzadko były to osoby, które z różnych przyczyn nie były objęte wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej).

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego.

Tabela 27. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.

OPS	Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie
OPS Radzymina	Przeprowadzanie prelekcji w szkołach podstawowych, udostępnianie na stronie fb informacji okolicznościowych (zbiórki żywności, zbiórki artykułów szkolnych)

OPS Tłuszcz	Działania opisane w Tabeli 25
OPS Dąbrówka	Udostępnianie informacji o idei wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej, współpraca ze szkolnymi kołami wolontariatu, pomoc wolontariuszy osobom starszym, niepełnosprawnym. Projekt socjalny - Akcja „Świąteczna paczka"
OPS Wołomin	W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie kontynuował współpracę z Wolontariuszami, których działania ukierunkowane były na rzecz osób korzystających ze wsparcia i pomocy tut. OPS. W 2024 r. OPS w Wołominie podpisał indywidualne porozumienia z 6 Wolontariuszami oraz z I LO PUL Wołomin im. 111 Eskadry Myśliwskiej, którzy świadczyli pomoc na rzecz osób starszych w miejscu ich zamieszkania. Zadaniem wolontariuszy była organizacja czasu wolnego i przeciwdziałanie osamotnieniu osób objętych pomocą w formie wolontariatu. Osoby objęte wolontariatem zostały wskazane przez pracowników socjalnych jako te, które z uwagi na brak wsparcia ze strony rodziny, osób zaprzyjaźnionych lub osób ze środowiska lokalnego pozostawały osamotnione oraz pozbawione kontaktów społecznych. Wsparcie wolontariuszy pozwoliło na aktywizację osób starszych, rozwijanie ich zainteresowań poprzez rozmowę z wolontariuszami, spacery, robienie zakupów oraz inne formy aktywności, które oferowali wolontariusze w oparciu o indywidualne potrzeby seniorów.
OPS Marki	Rozwój wolontariatu uczniów szkół podstawowych, zaangażowanie do cyklicznych akcji i warsztatów rodzinnych. Informacje o akcjach w lokalnej prasie (biuletyn marki.pl) na terenie miasta placówkę wsparcia dziennego typu specjalistycznego Młodzieżowy Klub Socjoterapeutyczny „Otwarte Serce" poprzez angażowanie wolontariuszy do prac na rzecz Fundacji.

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego.

Działania

2) Podejmowanie i promowanie działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: *2017-2025*

Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. To działalność o celach głównie społecznych, w ramach której zyski nie podlegają podziałowi, a są przeznaczane na te cele lub na rzecz wspólnoty – w przeciwieństwie do zwykłych przedsiębiorstw, gdzie celem jest maksymalizacja zysku i zwiększenie dochodu właścicieli. Oznacza to, że ekonomia społeczna i solidarna pozostaje na pograniczu sektora przedsiębiorczości oraz sektora organizacji pozarządowych niedziałających w celu maksymalizacji zysku.

Potrzebę tworzenia podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego wskazują również cele działań określone w Strategii 2025. Podmiotami ekonomii społecznej m. in. są: centra integracji społecznej; kluby integracji społecznej; warsztaty terapii zajęciowej; zakłady aktywizacji zawodowej; spółdzielnie socjalne.

Tabela 28.7 Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego.

Gmina	Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego			
	KIS	CIS	Spółdzielnie socjalne	WTZ
Wołomin	-	-	-	-
Zielonka	-	-	-	-
Ząbki	-	-	-	**1**
Marki	-	1	-	-
Radzymin	**1**	-	-	-
Dąbrówka	-	-	-	-
Kobyłka	-	-	1[1)]	-
Poświętne	-	-	-	-

Tłuszcz	**1**	-	1	-
Klembów	**1**	-	-	-
Jadów	-	-	-	-
Strachówka	-	-	-	-
RAZEM	**3**	**1**	**2**	**1**
1) spółdzielnia została powołana w grudniu 2021r. we współpracy Miasta Kobyłka i Gminy Jadów. Wskazano gminę, na terenie której spółdzielnia ma siedzibę.				

.

W 2024 r. na terenie powiatu wołomińskiego działały następujące podmioty ekonomii społecznej:

Kluby Integracji Społecznej w Tłuszczu, Radzyminie, Klembowie, dla których podmiotem prowadzącym są ośrodki pomocy społecznej z tych gmin.

- ✓ **Klub Integracji Społecznej w Tłuszczu** został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS z dnia 01.06.2011 r., jest wpisany do Rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego pod numerem 6. Klub funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. 15 czerwca 2018 roku KIS został wyróżniony Mazowiecka Marką Ekonomii Społecznej jako przedsiębiorstwo odpowiedzialne społecznie. Głównym zadaniem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Tłuszcz oraz korzystających z pomocy społecznej, poprzez działania mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę sytuacji życiowej uczestników oraz ich rodzin. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne. Poza działalnością związaną z aktywizacją społeczną i zawodową KIS jest miejscem spotkań Uniwersytetu Trzeciego Wieku, organizacji pozarządowych, posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, pełni rolę punktu informacyjnego dla mieszkańców. Stanowi również miejsce dla działalności spółdzielni socjalnej „Pożytek" w Tłuszczu. W 2024 roku w ramach reintegracji społeczno - zawodowej KIS-u przeprowadzono poradnictwo psychologiczne z którego skorzystało 19 osób i spotkania z doradcą zawodowym w których udział wzięło łącznie 6 podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej. Zadania Klubu w 2024 roku to przede wszystkim: reintegracja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych; prowadzenie poradnictwa psychologicznego i zawodowego; organizowanie działań o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym; prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej integracja działań lokalnej społeczności; opracowywanie i realizacja programów pomocowych; współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań wynikających z procesu reintegracji zawodowej i społecznej uczestników Klubu.
- ✓ **Klub Integracji Społecznej w Radzyminie** został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS Nr OPS.015.09.2017 z dnia 21.11.2017 r. i został wpisany do rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego. KIS to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Bezpośrednią pieczę nad KIS sprawuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie.
- ✓ **Klub Integracji Społecznej w Klembowie** – realizacja warsztatów rozwojowych oraz warsztatów psychologicznych (5 rodzin). W siedzibie KIS odbywały się również: nieodpłatne poradnictwo obywatelskie (126 porad prawnych), realizacja zadań z zakresu profilaktyki uzależnień: zajęcia z zakresu terapii uzależnień 120 godzin, poradnictwo psychologiczne 216 godzin, 180 godzin dyżurów przewodniczącej GKRPA, posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych i Zespołu

Interdyscyplinarnego w Gminie Klembów (134 posiedzenia grup, 6 planowych posiedzeń Zespołu) oraz 108 godzin konsultacji specjalisty z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. W Klubie działała grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, która spotyka się raz w miesiącu (2024 r. odbyło się 12 spotkań, łącznie 36 godzin wsparcia).

- ✓ **Centrum Integracji Społecznej w Markach.** Na terenie gminy funkcjonuje od 2014 r. podmiot ekonomii społecznej – Centrum Integracji Społecznej prowadzony przez Fundację Otwarte Serce. Przedmiotem działania Centrum Integracji Społecznej w Markach jest organizowanie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem oraz realizacja zatrudnienia socjalnego poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu. Złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach FEM na utworzenie KIS.
- ✓ **Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach.** Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach powstał w 1992 roku przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica" w Ząbkach. WTZ jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Warsztat czynny jest w godzinach 8.00-16.00, przez 5 dni
- ✓ w tygodniu od poniedziałku do piątku. WTZ posiada sześć pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową, w miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia m.in. nauka język angielskiego, sportowe i relaksacyjne. Rehabilitacja w WTZ zmierza do poprawy funkcjonowania psychospołecznego i zawodowego jego Uczestników, poprzez udział zajęciach w poszczególnych pracowniach, udział w wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych, wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjnych oraz poprzez oddziaływania psychoterapeutyczne. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ząbkach od 2011 r. prowadzone są przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia"
- ✓ z Ząbek. Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10 % ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. WTZ może swoim wsparciem objąć jednocześnie 24 osoby. W imieniu Powiatu 20 Wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie podpisało w dniu 08.02.2024 r. Umowę Nr KLU/000069/07/D (na podstawie wydanego upoważnienia) z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na realizację w/w zadania otrzymano kwotę ogółem 81 180,00 zł, w tym 79 200,00 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ oraz 1 980,00 zł na obsługę programu. W ramach realizowanego zadania wydatkowano ogółem 79 923,15 zł, z czego wykorzystano 77 943,15 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ, a 1 980,00 zł na obsługę programu.
- ✓ **Spółdzielnia socjalna „Pożytek" w Tłuszczu -** Inicjatywa utworzenia przez Gminę Tłuszcz, wspólnie z powiatem wołomińskim podmiotu ekonomii społecznej w postaci spółdzielni socjalnej osób prawnych, dała początek założenia Spółdzielni Socjalnej „Pożytek". Spółdzielnia Socjalna „Pożytek" została powołana 11.04.2017 r. i była pierwszą spółdzielnią socjalną założoną przez osoby prawne w powiecie wołomińskim. Misją spółdzielni jest tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych; niepełnosprawnych; zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie; mającym, z różnych przyczyn, trudności w odnalezieniu się na rynku pracy. Spółdzielnia realizuje ważne ze społecznego punktu widzenia zadania tj.
  - świadczenie usług opiekuńczych dla osób chorych, starszych i niepełnosprawnych, w zakres których wchodzą m. in.: czynności higieniczne, przygotowywanie posiłków, ustalanie wizyt lekarskich, robienie zakupów, zapewnienie towarzystwa i kontaktu z otoczeniem;
  - prowadzenie Klubu Dziecięcego „Mali Odkrywcy";
  - usługi remontowe;
  - nieodpłatne wypożyczanie sprzętu specjalistycznego (m.in.: koncentrator tlenu, ciśnieniomierz, kule łokciowe, materac rurowy i inne.)

- **Spółdzielnia socjalna „Podkowa" gm. Kobyłka i Jadów –** W 2022 roku założono Spółdzielnię Socjalną „Podkowa" z siedzibą w Kobyłce. Powstanie spółdzielni to efekt współpracy dwóch samorządów: Miasta Kobyłka i Gminy Jadów. Celem powołania Spółdzielni Socjalnej jest aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych i bezrobotnych, a także prowadzenie działalności społecznej i oświatowo--kulturalnej na rzecz osób zatrudnionych w spółdzielni. Jednocześnie spółdzielnia realizuje działania ze sfery pożytku publicznego, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Powołanie przez Miasto Kobyłka Spółdzielni Socjalnej PODKOWA jest alternatywną formą m.in. przeciwdziałającą bezrobociu i wsparciu osób niepełnosprawnych. Podstawowy zakres działalności spółdzielni to świadczenie usług opiekuńczych na terenie Miasta Kobyłka oraz w Gminie Jadów. Pozostałe obszary do współpracy są omawiane na bieżąco pomiędzy samorządami i ewentualnie poszerzane.

C. ZDROWOTNE

1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.

Działania

1) Poprawa istniejącej bazy placówek służby zdrowia, zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Koordynator: WOZ;
Współrealizatorzy: SZPZOZ; gminy
Realizacja: *2017 – 2025*

Przygotowanie umów dotacyjnych na:

- umowa w sprawie dotacji dla Szpitala MBNP w Wołominie na realizację zadania pn.: „przystosowanie 2 sztuk drzwi wejściowych od strony ul. Gdyńskiej dla osób niepełnosprawnych",
- umowa w sprawie dotacji dla Szpitala MBNP w Wołominie na zakup respiratora na oddział neonatologii Szpitala MBNP w Wołominie;
- umowa wraz z aneksami w sprawie dotacji dla Szpitala MBNP w Wołominie na realizację zadania pn.: „zakład diagnostyki obrazowej – modernizacja i zakup wyposażenia";
- umowa w sprawie dotacji dla Szpitala MBNP w Wołominie na realizację zadania pn.: „modernizacja dachów budynku stacji trafo- i bakteriologii w Szpitalu MBNP w Wołominie;
- umowy w sprawie dotacji dla Hospicjum Opatrzności Bożej w Wołominie-„Budowa hospicjum dla dzieci w Wołominie";
- umowa w sprawie dotacji dla Szpitala MBNP w Wołominie na realizację zadania pn.: „rozbudowa kompleksu szpitalnego wraz z wykonaniem niezbędnych zadań inwestycyjnych na rzecz Szpitala MBNP w Wołominie Etap II – inwestor zastępczy".

Działania

2) profilaktycznych programów zdrowotnych (specjalistyczne badania przesiewowe)

Koordynator: WOZ;
Współrealizator: SZPZOZ
Realizacja: *2017 – 2025*

W zakresie **promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej** Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w 2024 r.:

1. Koordynował realizację programu „Powiatowa Szkoła Rodzenia" przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie. Powiatowa Szkoła Rodzenia prowadziła działalność na terenie Szpitala w specjalnie do tego celu zaadoptowanym i wyposażonym pomieszczeniu. Łącznie od lutego do grudnia 2024 r. skorzystało 298 par (o 2 więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku), podzielonych na 40 cykli szkoleniowych. Pełen cykl szkoleniowy składał się z 9 spotkań, podczas których prezentowane były treści programowe.
2. Koordynował realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie zdrowotnej akcji profilaktycznej pod hasłem „Wczesne wykrywanie chorób ginekologicznych u kobiet po 25 r.ż.". Celem programu było badanie przesiewowe pacjentek pod względem schorzeń narządów rodnych. Program zawierał badania profilaktyczne ultrasonograficzne transwaginalne, konsultację specjalistyczną wraz z oceną wykonanego USG oraz pobranie materiału do przeprowadzenia badania cytologii u danej pacjentki. Cały pakiet badań służył ocenie stanu zdrowia pod względem wszelkich nieprawidłowości i schorzeń ginekologicznych u kobiet powyżej 25 r.ż. Przeprowadzone zostało 6 akcji profilaktycznych. Podczas konsultacji wykonano 150 badań USG transwaginalnych, 150 konsultacji lekarskich oceniających stan pacjentek podczas badania przedmiotowego oraz na podstawie wykonanego badania USG, a także pobrano 150 badań cytologii jako przesiewowych badań w kierunku raka szyjki macicy. Z przebadanych pacjentek 30 % zostało skierowanych na ścieżkę dalszej diagnostyki specjalistycznej, powodem była zła grupa badania cytologii.
3. Koordynował realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie akcji profilaktycznych pod hasłem „Edukacja młodzieży i nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy".
4. W wybranych powiatowych placówkach oświatowych przeprowadzono zajęcia edukacyjne, mające na celu nauczenie młodzieży, jak postępować w sytuacji zagrożenia Zdrowia i życia innych osób do czasu przybycia specjalistycznych służb medycznych. Cykl szkoleniowy składał się z części teoretycznej i praktycznej.
W roku 2024 w programie uczestniczyły następujące placówki oświatowe:
• Zespół Szkół w Tłuszczu, ul. Radzymińska 2 (gmina Tłuszcz) - przeszkolono łącznie 7 grup, co przekłada się na 130 uczniów i 8 nauczycieli;
• Zespół Szkół w Wołominie, ul. Legionów 85 (gmina Wołomin) - przeszkolono łącznic 2 grupy, co przekłada się na 36 uczniów i 2 nauczycieli;
• Liceum Ogólnokształcące im, Bitwy Warszawskiej w 1920r. w Urlach, ul. Żwirki i Wigury 4 (gmina Jadów) - przeszkolono łącznie 6 grup, co przekłada się na 94 uczniów oraz 7 nauczycieli;
Łącznie w szkoleniu wzięło udział 260 uczniów i 17 nauczycieli.
Zaświadczenia od Dyrektorów szkół dotyczące osób uczestniczących archiwizowana jest w Szpitalu Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie.

<u>Działania</u>

3) Działania z zakresu promocji zdrowia.

Koordynator: WOZ;
Współrealizatorzy: SZPZOZ; Gminne placówki POZ
Realizacja: *2017 – 2025*

W zakresie **promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej** zrealizowane zostały niżej wymienione działania poprzez realizację programów zdrowotnych prowadzonych przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie:
1. Koordynował realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie akcji profilaktycznej poświęconej wczesnej diagnostyce, wykrywaniu i poradnictwie w zakresie chorób układu kostnego pod hasłem „Wczesne wykrywanie osteoporozy".

Zgodnie z wcześniejszymi założeniami programy profilaktyczne w 2024 r. odbywały się w różnych gminach powiatu wołomińskiego, tj.:
• Akcja zdrowotna w Wołominie (gmina Wołomin) przebadano 128 osoby;
• Akcja zdrowotna w Markach (gmina Marki) — przebadano 52 osób
• Akcja zdrowotna w Jadów (gmina Jadów) — przebadano 54 osób;
• Akcja zdrowotna w Tłuszczu (gmina Tłuszcz) — przebadano 66 osób.

2. Koordynował realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie działań mających na celu umowę pt. „Zapobieganie chorobom szyjki macicy, dla osób powyżej 15 r.ż.". Celem programu były działania profilaktyczne służące zapobiegniu chorobom szyjki macicy, wirusa HPV (brodawczaka ludzkiego). Czynne uodparnianie osób w wieku powyżej 15 r.ż. przeciwko zmianom przed nowotworowym oraz rakowi szyjki macicy, sromu, pochwy, odbytu, oraz brodawkom narządów płciowych wywołanym przez określone typy HPV. Zaszczepiono cyklem 3-dawkowym grupę populacyjną w ilości 25 osób preparatem Gardasil. Przeprowadzone zostało 3 akcji w Przychodni Specjalistycznej, mieszczącej się w Szpitalu w Wołominie. Łącznie z wizyt lekarskich oraz pielęgniarskich skorzystało 25 osób.

3. Koordynował realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie akcji profilaktycznej „Wczesne wykrywanie chorób sercowo-naczyniowych u pacjentów 35-65 lat".
Akcja rozpoczynała się konsultacją kwalifikującą pacjenta do przeprowadzenia badań. Podczas wizyty pacjenci mieli możliwość skorzystania z konsultacji lekarskiej wraz z badaniem echa serca i wykonaniem profilu lipidowego, jako badania laboratoryjnego. Akcja miała na celu promocję zdrowia pod względem sercowo-naczyniowym. Wyjaśnienie i diagnostykę takich schorzeń u pacjentów jak: nadciśnienie tętnicze, arytmia, bóle w klatce piersiowej, ewentualną chorobą wieńcową, migotaniem przedsionków, kołataniem serca, astmą oskrzelowa, drętwieniem kończyn, niskim ciśnieniem.
W programie przebadano 60 osób pod względem konsultacji lekarskiej wraz z wykonaniem badania echa serca, zbadano profil lipidowy 60 osobom oraz zespół pielęgniarski edukował i wydał materiały informacyjne 60 osobom.

4. Koordynował realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie akcji profilaktycznej „Profilaktyka zapobiegania zaćmie dla osób po 35 r.ż." Głównym założeniem programu było zbadanie wskazanej populacji pod kątem wad wzroku. Konsultacja okulisty zawierała wywiad i badanie pacjenta w celu wczesnego wychwycenia nieprawidłowości dotyczących zaćmy ocznej. Podczas konsultacji według wskazań medycznych, lekarz wykonywał również badanie USG oka, oraz badanie w lampie szczelinowej, a personel pielęgniarski przeprowadzał pomiar ciśnienia w gałce ocznej. W programie przebadano 250 osób pod względem konsultacji lekarskiej, wywiadu pielęgniarskiego oraz badań specjalistycznych. Z ww. ilości pacjentów 30 osób skierowano do dalszego leczenia specjalistycznego w poradni okulistycznej.

5. Koordynował realizację przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie akcji profilaktycznej „Profilaktyka przesiewowa dla osób powyżej 18 r. ż." Założeniem całości badań wykonanych w tym programie było przesiewowe przebadanie pacjentów pod względem badań EKG, USG i badań laboratoryjnych wraz z ich szczegółową oceną przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Badania profilaktyczne przesiewowe odgrywają bardzo ważną rolę w życiu każdego człowieka, przeprowadzane są wśród osób, które nie mają widocznych objawów danej choroby, dzięki czemu można we wczesnej fazie wykryć chorobę. Natomiast wczesna diagnoza zwiększa szansę na całkowite wyleczenie. W programie przebadanych zostało 50 osób pod względem USG jamy brzusznej, EKG i badań laboratoryjnych, tj. morfologia, crp, ob, sód, potas, glukoza. Z przebadanej grupy pacjentów 18 osób zostało skierowanych do poradni specjalistycznych celem dalszej diagnostyki.

Działania

4) Rozszerzenie i poprawa istniejącej infrastruktury rehabilitacyjnej.

Koordynator: SZPZOZ;

Współrealizatorzy: WOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: *2017 – 2025*

Na terenie powiatu wołomińskiego działają Poradnie Rehabilitacyjne w następujących placówkach:

- Centrum Medyczne im. Bitwy Warszawskiej 1920 r w Radzyminie – SPZOZ;
- „ESCULAP" Sp. z o.o. w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną oraz rehabilitację dla dzieci;
- Mazowieckie Centrum Psychiatrii „Drewnica" Sp. z o.o. oferuje rehabilitację psychiatryczną;
- Centrum Rehabilitacji „Sprawność" w Zielonce;
- NZOZ „Kardio-Med" w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną;
- Zakład Rehabilitacji z Pracownia Fizjoterapii w Szpitalu Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie;
- NZOZ Kompleksowa Rehabilitacja Lecznicza w Wołominie oferuje fizjoterapię rehabilitację dzienną;
- NZOZ Reha-Medica – ośrodek dzienny rehabilitacji narządów ruchu dla dzieci; ośrodek rehabilitacji dziennej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w Wołominie;
- „DEMI MED" – rehabilitacja Wołomin. Zakres usług – od sprzedaży sprzętu medycznego po najwyższej jakości zabiegi usprawniające;
- SPZOZ – Miejski Ośrodek Zdrowia w Zielonce;
- Rehabilitacja Pulmo Wołomin-Ośrodek Stacjonarnej Opieki Medycznej Pulmo;
- Centrum Medyczne RAJMEDICA w Tłuszczu;
- Przychodnia Specjalistyczna NZOZ w Urlach – rehabilitacja dzienna.

Placówki te działają zarówno w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia jak i odpłatnie. Większość z nich usytuowana jest w zachodniej części powiatu. Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych jest jednym z powodów, które stanowią fundament do konieczności dalszej budowy infrastruktury rehabilitacyjnej.

2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego

Działania

1) Zwiększenie środków na funkcjonowanie Powiatowych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.

Realizator: WEDiK

Realizacja: *2017 – 2025*

Powiat Wołomiński prowadzi trzy Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Tłuszczu, Wołominie i Zielonce. W 2024 r. w Poradniach było zatrudnionych 69 specjalistów, w tym 7 nowozatrudnionych. Wsparciem zostało objętych 70 873 mieszkańców Powiatu.

Działania

2) Zwiększenie zatrudnienia w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy gmin, powiatu z organizacjami pozarządowymi.

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: FUNDACJA SPORTU ZDROWIA I TURYSTYKI EST, Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej
Realizacja: *2017 – 2025*

W roku 2024 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w imieniu Powiatu Wołomińskiego w ramach funduszu celowego pn. Funduszu Solidarnościowego, realizowany był Program resortowy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej **„Opieka wytchnieniowa"** dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024. Realizacja zadań usług opieki wytchnieniowej powierzone były organizacjom pozarządowym: Fundacja Sportu Zdrowia i Turystyki EST oraz „Caritas" Diecezji warszawsko -praskiej. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:
a) dziećmi do ukończenia 16 roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub
b) osobami niepełnosprawnymi posiadającymi: str. 42
• orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
• orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1165) – poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie.

W 2024 roku (w okresie od kwietnia do grudnia) opieką wytchnieniową objęto łącznie 72 osoby z niepełnosprawnościami, w tym 45 osób skorzystało z opieki w formie opieki całodobowej 27 osób z opieki w formie opieki dziennej (w tym 25 dzieci z niepełnosprawnościami). Udzielono w sumie 15 120 godzin opieki wytchnieniowej w formie opieki całodobowej oraz 3 760 godzin opieki wytchnieniowej w formie opieki dziennej. Na realizację Programu Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej dla Powiatu Wołomińskiego przeznaczyło środki finansowe w kwocie 616 400,00 zł (wykorzystano 616 400,00 zł) oraz 12 328,00 zł na obsługę programu (wykorzystano 12 327,96 zł). Jednym z najważniejszych efektów realizacji powyższego zadania było odciążenie członków rodzin/opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Otrzymali oni wsparcie w codziennej opiece obowiązkach poprzez zapewnienie czasowego zastępstwa. Uzyskany w ten sposób czas mogli przeznaczyć na zaspokojenie własnych potrzeb, w tym na odpoczynek i regenerację, jak również na wykonanie niezbędnych spraw życiowych.

Program **„Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2024".** W 2024 r. Powiat Wołomiński przystąpił do realizacji zadania pn. „Więcej o Zdrowiu" współfinasowanego ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego, realizowanego w ramach Samorządowego Instrumentu Wsparcia Zdrowia Psychicznego „Mazowsze dla Zdrowia Psychicznego 2024". Zadanie było realizowane przez Specjalistyczną Poradnię Rodzinną przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie. Całkowita wartość kosztów kwalifikowalnych zadania wynosiła **61 500,00 zł**, z czego 48 585,00 zł to kwota dofinansowania przekazana przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, a 12 915,00 zł to wkład własny powiatu.
Działania na rzecz mieszkańców powiatu wołomińskiego były realizowane w formach:

• konsultacje indywidualne dla ponad 50 osób. Konsultacje obejmowały 200 godzin pracy specjalistów z zakresu poradnictwa oraz wsparcia psychologicznego wobec dzieci, młodzieży i osób dorosłych, w tym osób z grup ryzyka, jak członkowie rodzin zastępczych, pracowników instytucji pomocowych z terenu powiatu wołomińskiego.
• seminarium – dla 153 uczestników odbyło się 13 spotkań seminaryjnych, z których każde trwało 3 godziny zegarowe. Spotkania skierowane były do osób z grup ryzyka tj.: członkowie rodzin

zastępczych, pracownicy instytucji pomocowych, psycholodzy, pedagodzy, pracownicy socjalni, członkowie rodzin osób z niepełnosprawnościami lub chorych psychicznie.

• zajęcia grupowe zapobiegające wypaleniu zawodowemu skierowane do pracowników powiatowych instytucji pomocowych zrealizowano dla ponad 30 osób (2 grupy uczestniczące w serii zajęć po 3 godziny przez 5 spotkań).

Realizacja zadania „Więcej o Zdrowiu" z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego, przyczyniła się do poprawy dobrostanu zdrowotnego mieszkańców powiatu oraz grup pomocowych w obszarze zdrowia psychicznego i wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego. Dostarczono usługi z zakresu poradnictwa psychologicznego i szkoleń warsztatowych w formie zrealizowanych seminariów zarówno dla mieszkańców powiatu jak też pracowników instytucji powiatowych oraz specjalistów z obszaru zdrowia psychicznego zatrudnionych na terenie powiatu wołomińskiego.

Działania te przyczyniły się do podniesienia poziomu wiedzy i zrozumienia czym jest zdrowie psychiczne i jakie czynniki wpływają na jego kondycję. Realizacja podjętych zadań w ramach projektu miało wpływ na wzmocnienie poczucia własnej wartości i poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie psychiczne. Działania profilaktyczne były skierowane do grup ryzyka takich jak członkowie rodzin zastępczych, pracownicy instytucji pomocowych, członków rodzin osób z niepełnosprawnościami lub chorych psychicznie. Działania te przyczyniły się do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości zaburzeń psychicznych. Działania warsztatowe i seminaryjne przyczyniły się do podniesienia kompetencji zawodowych, a także umiejętności radzenia sobie z trudnościami psychicznymi. Proponowane działania wykraczały poza obecnie świadczoną pomoc i stanowiły rozszerzenie prowadzonych działań, a tym samym co istotne przyczyniły się do wzrostu dostępności pomocy psychologicznej, co ma szczególne znaczenie w przypadku spotkań indywidualnych.

3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.

Działania

1) *Rozeznawanie, diagnozowanie i planowanie działań na rzecz poprawy sytuacji osób z długotrwałą lub ciężką chorobą na terenie gmin.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;
Współrealizatorzy: PCPR; WOZ; organizacje pozarządowe
Realizacja: *2017 – 2025*

W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu polityka społeczna podpisano umowy na wsparcie działalności w latach 2022 – 2024 trzech podmiotów:

1) Ośrodka Hospicjum Domowe Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zgromadzenia Księży Marianów w Warszawie – Opieka plus – kompleksowe wsparcie pacjentów hospicjum z Powiatu Wołomińskiego;

2) Hospicjum Opatrzności Bożej Księża Orioniści w Wołominie – Świadczenia rehabilitacyjne dla osób objętych opieką paliatywną przez Hospicjum,

w ramach zadania Działania w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym objętych opieką paliatywną, szczególnie w warunkach domowych oraz

3) Fundacji Pomocy Dzieciom, Młodzieży i Rodzinie „Słyszę-Mówię-Czuję" z Wołomina – Punkt terapeutyczny słyszę, mówię, czuję – kontynuacja!

w ramach zadania Terapia grupowa i indywidualna dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju.

Zrealizowane w 2024 r. zadania Powiat Wołomiński dofinansował kwotą **202.600,00 zł**, zaangażowano środki własne w kwocie **6.722,22 zł**, w ramach środków publicznych (NFZ) przyznano kwotę **19.780,00 zł**, pracę 1 wolontariusza wyceniono na 7.800,00 zł.

Z pomocy psychologów i terapeutów skorzystało w roku sprawozdawczym około 140 osób.

Działania

2) Rozwój systemu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; Caritas; PKPS; PCK; agencje opiekuńcze i inne organizacje pozarządowe.

Realizacja: *2017 – 2025*

Zasiłki stałe

Ośrodki pomocy społecznej udzielały pomocy swoim mieszkańcom w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz różnego rodzaju form wsparcia w formie zasiłków pieniężnych i świadczeń niepieniężnych. Prowadzona była także praca socjalna.

Zasiłek stały przysługuje:

1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeśli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2024 r. gminy wypłaciły zasiłki stałe na łączną kwotę 8 828 760,00 zł dla 987 osób.

Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samodzielnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. rodziny, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 proc. różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

W 2024 r. gminy wypłaciły zasiłki okresowe na łączną kwotę 550 692,00 zł dla 274 osób.

Zasiłki celowe

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Wówczas może być wypłacony niezależnie od dochodu, przez okres 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osoba zatrudnioną.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalne zasiłki celowe, świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2024 r gminy wypłaciły zasiłki celowe na łączną kwotę 2 403 059,00 zł dla 1 912 osób.

W poniższej tabeli przestawiamy zestawienie dotyczące liczby oraz kwot zasiłków:
- stałych,
- okresowych,
- specjalnych z podziałem na poszczególne gminy.

Tabela 29. Liczba osób pobierających zasiłki w latach 2023 – 2024.

Gmina	Zasiłki stałe				Zasiłki okresowe				Zasiłki celowe			
	2023		2024		2023		2024		2023		2024	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Wołomin	295	1 949 542,00	283	2 574 406,00	107	183 516,00	81	131 700,00	633	729 668,00	478	603 358,00
Zielonka	77	393 624,00	60	530 007,00	22	33 650,00	11	21 547,00	126	139 041,00	134	143 767,00
Ząbki	122	744 223,00	116	1 005 398,00	29	35 707,00	25	38 722,00	254	288 003,00	228	254 974,00
Radzymin	106	677 280,00	109	981 628,00	21	37 891,00	28	40 625,00	155	84 897,00	125	111 766,00
Dąbrówka	26	170 960,00	25	269 758,00	6	9 593,00	12	15 052,00	33	34 405,00	29	22 708,00
Kobyłka	98	601 419,00	96	842 609,00	52	122 584,00	41	129 188,00	247	447 762,00	204	448 105,00
Poświętne	22	163 416,00	24	183 448,00	10	24 568,00	16	43 953,00	29	34 063,00	24	25 758,00
Tłuszcz	93	606 224,00	81	789 078,00	5	7 462,00	3	7 600,00	126	176 973,00	97	147 626,00
Klembów	34	193 533,00	34	255 842,00	13	24 525,00	11	32 600,00	83	100 550,00	76	116 121,00
Jadów	44	271 339,00	39	362 335,00	12	29 341,00	14	28 075,00	59	31 300,00	48	23 450,00
Strachówka	17	101 925,00	13	124 423,00	9	31 250,00	7	26 100,00	63	40 150,00	50	36 091,00
Marki	119	699 232,00	107	909 828,00	27	35 197,00	25	35 530,00	511	498 845,00	419	469 335,00
RAZEM	**1 053**	**6 572 717,00**	**987**	**8 828 760,00**	**313**	**575 284,00**	**274**	**550 692,00**	**2 319**	**2 605 657,00**	**1 912**	**2 403 059,00**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na: niepełnosprawne dziecko; osobę niepełnosprawną w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobę niepełnosprawną w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia osobie, która ukończyła 75 lat. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dot. świadczeń opiekuńczych.

Tabela 30. Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny – ogółem.

Gmina	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	1 930	305 313,00	1930	365 671,00	1860	401 368,00	1 927	415 923,00	1 852	399 736,00	1 933	417 218,00	1 990	429 522,00
Dąbrówka	1 983	313 457,00	1994	378 133,00	1983	427 885,00	2 063	445 278,00	2 152	464 488,00	2 270	489 956,00	2 336	504 202,00
Klembów	2 292	362 580,00	2483	470 733,00	2636	568 043,00	2 607	562 694,00	2 854	616 008,00	3 040	656 154,00	3 234	698 026,00
Strachówka	825	130 467,00	809	153 375,00	836	180 443,00	856	184 759,00	832	179 578,00	801	172 888,00	781	168 571,00
Poświętne	1 593	251 615,00	1592	302 049,00	1643	354 499,00	1 664	359 153,00	1 695	365 849,00	1 754	378 583,00	1 769	381 821,00
Tłuszcz	4 215	666 983,00	4288	812 410,00	4562	981 834,00	4 643	1 001 705,00	4 759	1 027 182,00	4 830	1 042 507,00	5 179	1 117 835,00
Radzymin	6 038	371 611,00	6466	1 221 527,00	6820	1 471 556,00	6 916	1 492 749,00	7 258	1 566 567,00	7 880	1 700 819,00	8 316	1 794 925,00
Zielonka	3 300	521 300,00	3 381	640 868,00	3636	783 129,00	3 867	833 912,00	4 032	870 260,00	4 147	895 088,00	4 440	958 329,00
Marki	5 977	945 273,00	6295	1 193 002,00	6552	1 411 835,00	6 987	1 508 074,00	7 827	1 689 380,00	8 470	1 827 985,00	9 306	2 008 603,00
Kobyłka	4 569	722 622,00	4966	940 212,00	5075	1 093 722,00	5 367	1 154 716,00	5 524	1 191 592,00	5 623	1 213 669,00	5 929	1 279 499,00
Ząbki	6500	1 027 585,00	6 984	1 319 256,00	7335	1 578 431,00	7 945	1 714 842,00	8 192	1 768 034,00	8 662	1 869 606,00	9 093	1 962 633
Wołomin	11 174	1 767 466,00	11 558	2 190 192,00	11796	2 545 452,00	12 122	2 616 412,00	12 845	2 722 465,00	13 323	2 875 636,00	14 201	3 065 144,00
Razem	**50 396**	**7 386 272,00**	**52 746**	**9 987 428,00**	**54734**	**11 789 197,00**	**56 964**	**12 290 217,00**	**59 822**	**12 861 139,00**	**62 733**	**13 540 109,00**	**66 574**	**14 369 110**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Tabela 31. Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka.

Gmina	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2023	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	732	115 860,00	753	142 607,00	720	155 405,00	725	156 484,00	687	148 282,00	735	158 642,00	835	180 226,00
Dąbrówka	743	117 499,00	736	139 472,00	746	160 891,00	803	173 320,00	882	190 371,00	980	211 523,00	1 035	223 394,00
Klembów	834	132 028,00	903	170 930,00	997	214 407,00	1 016	219 293,00	1 128	243 468,00	1 178	254 260,00	1 306	281 887,00
Strachówka	270	42 661,00	258	48 900,00	249	53 744,00	261	56 334,00	230	49 643,00	191	41 225,00	169	36 477,00
Poświętne	618	97 570,00	595	112 935,00	651	140 512,00	674	145 472,00	710	153 246,00	720	155 405,00	746	161 017,00
Tłuszcz	1416	224 032,00	1436	271 865,00	1598	343 970,00	1 683	362 819,00	1 757	379 231,00	1 806	389 807,00	2 024	436 860,00
Radzymin	2350	371 611,00	2512	475 200,00	2841	613 078,00	3 094	667 809,00	3 379	729 323,00	3 785	816 954,00	4 174	900 914,00
Zielonka	1256	198 012,00	1 181	223 644,00	1241	266 695,00	1 412	304 766,00	1 539	332 178,00	1 661	358 510,00	1 936	417 866,00
Marki	3610	571 025,00	3847	728 692,00	4007	862 554,00	4 289	925 738,00	4 914	1 060 638,00	5 389	1 162 982,00	6 058	1 307 559,00
Kobyłka	2305	364 165,00	2460	466 178,00	2518	542 857,00	2 710	581 481,00	2 844	613 849,00	2 835	611 906,00	3 131	675 579,00
Ząbki	3214	508 301,00	3 493	661 774,00	3753	809 237,00	4 083	881 274,00	4 252	917 743,00	4 506	972 575,00	4786	1 033 010,00
Wołomin	4380	692 951,00	4456	844 115,00	4656	1 004 574,00	4 945	1 067 329,00	5 354	1 155 607,00	5 302	1 144 384,00	5 900	1 273 456,00
Razem	**21728**	**3 435 715,00**	**22 630**	**4 286 312 zł**	**23 977**	**5 167 924,00**	**25 695**	**5 542 119,00**	**27 676**	**5 973 579,00**	**29 088**	**6 278 173,00**	**32100**	**6 928 245,00**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Tabela 32. Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Gmina	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	480	75 954,00	445	84 141,00	421	90 774,00	454	97 991,00	459	99 071,00	475	102 524,00	465	100 366,00
Dąbrówka	477	75 279,00	506	96144	514	110 942,00	531	114 611,00	540	116 554,00	549	118 496,00	588	126 914,00
Klembów	724	114 511,00	798	151 472,00	808	174 336,00	767	165 549,00	784	169 219,00	837	180 658,00	879	189 723,00
Strachówka	197	31 147,00	192	36 414,00	204	44 032,00	213	45 974,00	236	50 938,00	253	54 608,00	258	55 687,00
Poświętne	435	68 566,00	420	79 656,00	413	89 079,00	391	84 393,00	403	86 984,00	435	93 890,00	414	89 358,00
Tłuszcz	1331	210 335,00	1293	245 085,00	1379	296 229,00	1 383	298 507,00	1 436	309 946,00	1 324	285 772,00	1 419	306 277,00
Radzymin	1678	265 065,00	1844	349 379,00	1903	410 461,00	1 810	390 670,00	1 861	401 678,00	1 919	414 197,00	1 849	399 088,00
Zielonka	769	121 490,00	893	169 369,00	975	42 952,00	1 031	221 884,00	1 014	218 862,00	1 020	220 157,00	1001	216 056,00
Marki	1141	180 605,00	1284	243 393,00	1256	271 095,00	1 351	291 600,00	1 399	301 960,00	1 456	314 263,00	1 494	322 461,00
Kobyłka	1117	176 808,00	1223	230 919,00	1241	266 820,00	1 250	269 549,00	1 243	267 581,00	1 353	292 032,00	1 362	293 974,00
Ząbki	1347	212 814,00	1 498	279 690,00	1588	338 840,00	1 733	374 046,00	1 738	375 130,00	1 814	391 534,00	1852	399 736,00
Wołomin	2801	443 100,00	3054	578 525,00	3052	658 618,00	2 961	639 102,00	3 149	679 680,00	3 418	737 741,00	3 657	789 327,00
Razem	**12 497**	**1 975 674,00**	**13 450**	**2 544 187,00 zł**	**13 754,00**	**2 794 178,00 zł**	**13 875**	**2 993 876,00**	**14 262**	**3 077 603,00**	**14 853**	**3 205 872,00**	**15238**	**3 288 967,00**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Tabela 33. Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat.

Gmina	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	24	3 798,00	16	3 014,00	11	2 374,00	16	3 453,00	26	5 612,00	12	2 590,00	12	2 590,00
Dąbrówka	36	5 697,00	36	6 828,00	36	7 770,00	29	6 259,00	23	4 964,00	12	2 590,00	12	2 590,00
Klembów	0	0	8	1 537,00	12	2 590,00	11	2 374,00	36	7 770,00	62	13 382,00	72	15 540,00
Strachówka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Poświętne	12	1 899,00	12	2 276,00	12	2 590,00	12	2 590,00	12	2 590,00	12	2 590,00	12	2 590,00
Tłuszcz	24	3 798,00	24	4 552,00	24	5 180,00	29	6 259,00	56	12 087,00	68	14 677,00	72	15 540,00
Radzymin	150	23 544,00	119	21 958,00	104	22 446,00	73	15 756,00	23	4 964,00	53	11 440,00	79	17 051,00
Zielonka	211	33 288,00	180	34 201,00	199	42 952,00	188	40 578,00	170	36 693,00	137	29 570,00	123	26 548,00
Marki	101	15 956,00	86	16 300,00	87	18 778,00	100	21 584,00	113	24 390,00	122	26 332,00	130	28 059,00
Kobyłka	68	10 781,00	63	11 996,00	72	15 540,00	72	15 540,00	89	19 210,00	89	19 210,00	95	20 505,00
Ząbki	156	24 685,00	147	27 863,00	127	27 412,00	113	24 390,00	115	24 822,00	160	34 534,00	168	36 261,00
Wołomin	112	17 639,00	92	17 407,00	59	12 735,00	48	10 360,00	46	9 929,00	122	26 332,00	141	30 433,00
Razem	**894**	**141 085,00**	**783**	**147 932,00**	**743**	**160 367,00**	**691**	**149 143,00**	**709**	**153 031,00**	**849**	**183 247,00**	**916**	**197 707**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Tabela 34. Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstałą przed 21 rokiem życia.

Gmina	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	694	109 701 ,00	716	135 909,00	708	152 815,00	732	157 995,00	680	146 771,00	711	153 462,00	678	146 340,00
Dąbrówka	727	115 032,00	716	135 689,00	687	148 282,00	700	151 088,00	707	152 599,00	729	157 347,00	701	151 304,00
Klembów	734	116 041,00	774	146 794,00	819	176 710,00	813	175 478,00	906	195 551,00	963	207 854,00	977	210 876,00
Strachówka	358	56 659,00	359	68 061,00	383	82 667,00	382	82 451,00	366	78 997,00	357	77 055,00	354	76 407,00
Poświętne	528	83 580,00	565	107 182,00	567	122 318,00	587	126 698,00	570	123 029,00	587	126 698,00	597	128 856,00
Tłuszcz	1 444	228 818,00	1535	290 908,00	1561	336 455,00	1 548	334 120,00	1 510	325 918,00	1 632	352 251,00	1 664	359 158,00
Radzymin	1 860	294 477,00	1991	374 990,00	1972	425 571,00	1 939	418 514,00	1 978	426 932,00	2 123	458 228,00	2 214	477 870,00
Zielonka	1 064	168 510,00	1 127	213 654,00	1221	263 352,00	1 236	266 684,00	1 309	282 535,00	1 329	286 851,00	1 380	297 859,00
Marki	1 125	177 687,00	1 078	204 617,00	1202	259 408,00	1 247	269 152,00	1 401	302 392,00	1 503	324 408,00	1 624	350 524,00
Kobyłka	1 079	170 868,00	1 220	231 119,00	1244	268 505,00	1 335	288 146,00	1 348	290 952,00	1 346	290 521,00	1 341	289 441,00
Ząbki	1 783	281 785,00	1 846	349 929,00	1867	402 942,00	2 016	435 132,00	2 087	450 339,00	2 182	470 963,00	2287	493 626,00
Wołomin	3 881	613 776,00	3 956	750 145,00	4029	869 525,00	4 168	899 621,00	4 296	927 249,00	4 481	967 179,00	4 503	971 928,00
Razem	**15 277**	**2 416 934,00**	**15 833**	**3 008 997,00**	**16 260**	**3 508 550,00**	**16 703**	**3 605 079,00**	**17 158**	**3 703 264,00**	**17 943**	**3 872 817,00**	**18320**	**3 954 189**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Tabela 35. Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych.

Gmina	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	373	548 853,00	456	719 021,00	450	822 243 zł	508	998 501,00	558	1 178 916,00	598	1 463 820,00	569	1 688 015,00
Dąbrówka	480	704 628,00	494	780 356,00	611	1 110 845 zł	732	1 429 523,00	756	1 596 118,00	862	2 107 951,00	800	2 383 072,00
Klembów	715	1 052 463,00	800	1 260 628,00	842	1 528 578 zł	862	1 696 589,00	1 000	2 109 906,00	1 066	2 615 203,00	1 031	3 056 148,00
Strachówka	177	259 952,00	189	298 765,00	192	351 360 zł	180	354 780,00	167	353 873,00	173	421 844,00	172	513 936,00
Poświętne	419	614 677,00	427	672 272,00	401	723 283 zł	483	948 836,00	568	1 194 735,00	632	1 526 039,00	542	1 613 136,00
Tłuszcz	1 081	1 590 718,00	1 122	1 774 272,00	1 270	2 309 602 zł	1 361	2 659 205,00	1 491	3 139 184,00	1 475	3 607 135,00	1 379	4 102 745,00
Radzymin	1 288	1 900 522,00	1 413	2 223 798,00	1 818	3 292 746 zł	1 954	3 832 210,00	2 108	4 455 177,00	2 280	5 567 308,00	2 186	6 490 379,00
Zielonka	620	913 576,00	587	927 319,00	712	1 193 696 zł	807	1 493 844,00	781	1 595 377,00	850	2 008 390,00	749	2 161 240,00
Marki	1 569	2 305 172,00	1 593	2 511 642,	1 696	3 084 397 zł	1 843	3 606 015,00	2 082	4 388 836,00	2 356	5 753 561,00	2 083	6 185 151,00
Kobyłka	1 261	1 843 771,00	1 274	2 004 816 zł	1 408	2 551 762 zł	1 388	2 725 182,00	1 459	3 073 076,00	1 390	3 403 469,00	1 252	3 718 655,00
Ząbki	1 465	2 145 382,00	1 560	2 447 289 zł	1 670	3 022 543 zł	1 774	3 464 503,00	1 854	3 893 810,00	1 958	4 775 304,00	1849	5 439 977,00
Wołomin	2 517	3 699 718,00	2 498	3 942 527 zł	2 699	4 902 945 zł	2 911	5 708 710,00	2 952	6 231 710,00	2 922	7 146 462,00	2 677	7 962 184,00
Razem	**11 965**	**15 678 910,00**	**12 413**	**19 562 705 zł**	**13 769**	**24 894 000 zł**	**14 803**	**28 917 898,00**	**15 776**	**33 210 718,00 718,00**	**16 562**	**40 396 486,00**	**15289**	**45 314 638**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Tabela 36. Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych.

Gmina	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	138	72 581,00	166	101 462,00	144	87 660,00	133	81 511,00	82	50 060,00	45	27 900,00	26	16 120,00
Dąbrówka	34	18 280,00	22	13 640,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klembów	75	40 200,00	85	51 952,00	71	44 020,00	50	31 000,00	36	22 320,00	6	3 720,00	0	0,00
Strachówka	44	21 710,00	49	30 380,00	78	48 136,00	88	54 560,00	77	47 740,00	84	52 080,00	51	31 620,00
Poświętne	115	61 396,00	84	51 180,00	74	45 281,00	61	37 300,00	54	33 480,00	39	22 961,00	10	6 200,00
Tłuszcz	151	79 996,00	160	97 085,00	121	74 772,00	78	47 580,00	37	22 720,00	30	18 600,00	0	0,00
Radzymin	158	83 891,00	159	98 520,00	102	63 240,00	51	31 620,00	30	18 600,00	25	15 500,00	10	6 200,00
Zielonka	74	39 480,00	60	36 660,00	82	50 840,00	83	51 020,00	53	32 280,00	14	7 829,00	0	0,00
Marki	184	97 947,00	165	100 952,00	185	114 033,00	180	111 600,00	144	89 280,00	78	47 699,00	31	19 220,00
Kobyłka	65	34 900,00	95	58 900,00	72	44 640,00	36	22 320,00	34	21 080,00	43	26 660,00	22	13 640,00
Ząbki	102	54 305,00	106	64 746,00	100	62 000 ,00	147	90 520,00	95	58 900,00	64	39 680,00	26	16 120,00
Wołomin	170	88 796,00	194	120 280,00	193	119 100,00	136	84 320,00	112	69 440,00	100	61 520,00	26	16 120,00
Razem	**1 310**	**693 482,00**	**1 345**	**825 757,00**	**1 222**	**753 722,00**	**1 043**	**643 351,00**	**754**	**465 900,00**	**528**	**324 149,00**	**202**	**125 240**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Tabela 37. Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem.

Gmina	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Jadów	2 441	926 747,00	2 552	1 186 154,00	2454	1 311 271,00	2 568	1 495 935,00	2 492	1 628 712,00	2 576	1 908 938,00	2 714	2 554 865,00
Dąbrówka	2 497	1 036 365,00	2 510	1 172 129,00	2594	1 538 730,00	2 795	1 874 801,00	2 908	2 060 606,00	3 132	2 597 907,00	3 318	3 452 006,00
Klembów	3 082	1 455 243,00	3 368	1 783 313,00	3549	2 140 641,00	3 519	2 290 283,00	3 890	2 748 234,00	4 112	3 275 077,00	4 460	4 336 834,00
Strachówka	1 046	412 129,00	1 047	482 520,00	1106	579 939,00	1 124	594 099,00	1 076	581 191,00	1 058	646 812,00	1 015	746 995,00
Poświętne	2 127	927 688,00	2 103	1 025 501,00	2118	1 123 063,00	2 208	1 345 289,00	2 317	1 594 064,00	2 425	1 927 583,00	2406	2 285 017,00
Tłuszcz	5 447	2 337 697,00	5 570	2 683 767,00	5953	3 366 208,00	6 082	3 708 490,00	6 287	4 189 086,00	6 335	4 668 242,00	6 967	6 520 360,00
Radzymin	7 484	2 939 110,00	8 038	3 543 845,00	8740	4 827 542,00	8 921	5 356 579,00	9 396	6 040 344,00	10 185	7 283 627,00	11 360	11 025 524,00
Zielonka	3 994	1 474 356,00	4 028	1 604 847,00	4430	2 027 665,00	4 757	2 378 776,00	4 866	2 497 925,00	5 011	2 911 307,00	5 540	4 277 949,00
Marki	7 730	3 348 392,00	8 053	3 805 596,00	8433	4 610 265,00	9 010	5 225 689,00	1 053	6 167 496,00	10 904	7 629 245,00	12 513	11 564 116,00
Kobyłka	5 895	2 601 293,00	6 335	3 003 928,00	6555	3 690 124,00	6 791	3 902 218,00	7 017	4 285 748,00	7 056	4 643 798,00	7 815	6 866 930,00
Ząbki	8 067	3 227 272,00	8 650	3 831 291,00	9105	4 662 974,00	9 866	5 269 865,00	10 141	5 720 744,00	10 684	6 684 590,00	12 272	11 518 638,00
Wołomin	13 861	5 555 980,00	14 250	6 252 999,00	14688	7 567 497,00	15 169	8 409 442,00	15 909	9 073 615,00	16 345	10 083 618,00	17 890	14 244 467,00
Razem	**63 671**	**23 303 162,00**	**66 504**	**30 375 890,00**	**69 725**	**37 445 919,00**	**72 810**	**41 851 466,00**	**67 352**	**46 587 765,00**	**79 823**	**54 260 744,00**	**88270**	**79 393 701**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Działania

3) Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.

Koordynator: WOZ*;*

Współrealizator: PCPR;

Realizacja: *2017 – 2025*

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie od 01.01.2023 r. funkcjonuje w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie. Obejmuje swoim zasięgiem gminy: Ząbki, Zielonka, Marki, Wołomin, Kobyłka, Tłuszcz, Radzymin, Klembów, Poświętne, Jadów, Strachówka, Dąbrówka. Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje się na wniosek złożony do powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności. Zgodnie z właściwością miejscową Zespół przyjmuje mieszkańców Powiatu Wołomińskiego.

Komisje Zespołu orzekają o stopniu niepełnosprawności do celów poza rentowych, ustalając stopnie niepełnosprawności ze względów zdrowotnych i psychospołecznych. Określa się 3 stopnie niepełnosprawności: lekki, umiarkowani i znaczny oraz wskazania dotyczące: zatrudnienia, szkolenia, terapii, zaopatrzenia a sprzęt rehabilitacyjny, korzystania z systemu wsparcia środowiskowego lub opieki innych osób. W zależności od przyznanego stopnia niepełnosprawności osoba posiadająca orzeczenie nabywa określone uprawnienia (np. karta parkingowa, możliwość korzystania z turnusu rehabilitacyjnego, możliwość ubiegania się o dofinansowanie na likwidację barier funkcjonalnych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych, ulgi w opłacie za podróż środkami transportu publicznego, ulgi podatkowe (za zakup leków, rehabilitację, transport).

W roku sprawozdawczym Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności przyjął **6 708 wniosków**, w tym:

- 1 113 – o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności,
- 3 114 – o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- 1 520 – o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej,
- 961 – o wydanie karty parkingowej

W 2024 roku PZON wydał łącznie **3 782 orzeczeń**, w tym:

- 1 024 – orzeczeń o niepełnosprawności,
- 2 705 – orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,
- 53 – orzeczenia o umorzeniu postępowania oraz
- 1 502 – legitymacji osoby niepełnosprawnej,
- 947 – kart parkingowych.

W trakcie prowadzonych postępowań zostało wydanych 12 206 zawiadomień, 400 zaświadczeń oraz 439 postanowień. W 2024 roku odbyło się 380 posiedzeń składów orzekających.

4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Działania

1) *Analiza sytuacji w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu wołomińskiego (orzecznictwo: ZUS; PZON; KRUS; MSW; MON; PKP, SW).*
2) *Diagnoza sytuacji w zakresie niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: *PZON*

Realizacja: *2017 – 2025*

Poniżej przedstawiona została liczba osób zaliczona w 2024 r. do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyn niepełnosprawności w Powiecie Wołomińskim.

Tabela 38. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2020 – 2024 w powiecie wołomińskim, według przyczyny niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia).

Przyczyny niepełnosprawności	2020	2021	2022	2023	2024	Łączna liczba wydanych orzeczeń (2020r.-2024r.)
	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	
01-U	24	14	7	18	**4**	**67**
02-P	10	17	12	12	**8**	**59**
03-L	44	28	33	52	**48**	**205**
04-O	12	11	11	21	**15**	**70**
05-R	64	56	40	59	**50**	**269**
06-E	19	14	12	26	**14**	**85**
07-S	58	48	29	30	**29**	**194**
08-T	15	12	9	13	**8**	**57**
09-M	14	11	15	14	**13**	**67**
10-N	97	60	70	106	**80**	**413**
11-I	87	87	70	105	**100**	**449**
12-C	212	261	249	419	**589**	**1730**
RAZEM	**656**	**619**	**557**	**875**	**869**	**3665**

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Łącznie w latach 2020-2024 wydano 3576 orzeczeń. Najwięcej wydano w 2021 roku – 619, a najmniej w 2023 roku – 557. Średniorocznie wydawanych jest 715 orzeczeń. Najczęstszymi przyczynami wydania orzeczeń o niepełnosprawności osobom do 16 roku życia były schorzenia z tytułu całościowych zaburzeń rozwojowych oznaczone w dokumencie symbolem 12- C, których w okresie 2020 – 2024 **wydano łącznie 1730%**, co stanowi **47,20%,** wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności. Drugą grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o niepełnosprawności są schorzenia oznaczone w dokumencie symbolem 11-I (m.in. schorzenia metaboliczne, endokrynologiczne), których **łącznie wydano 449**, co stanowi **12,30%** wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności**.** Trzecią grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o niepełnosprawności są schorzenia neurologiczne (10-N), które stały się przyczyną wydania orzeczenia w **413 przypadkach**, co stanowi **11,30 %** wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności.

Tabela 39. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.

Przyczyny niepełnosprawności	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	2024	Łączna liczba wydanych orzeczeń **(2020r.-2024r.)**
	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	
01-U	74	36	26	29	**23**	**188**
02-P	257	218	187	238	**274**	**1174**
03-L	89	66	64	80	**84**	**383**
04-O	71	49	48	55	**59**	**282**
05-R	830	736	547	713	**752**	**3578**
06-E	91	52	35	44	**50**	**272**
07-S	395	313	203	282	**297**	**1490**
08-T	95	80	74	70	**81**	**400**
09-M	142	128	111	124	**154**	**659**
10-N	580	407	494	463	**585**	**2529**
11-I	219	177	106	119	**131**	**752**
12-C	63	177	66	74	**110**	**490**
RAZEM	**2 906**	**2 439**	**1 961**	**2 291**	**2600**	**12 197**

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

W przypadku osób powyżej 16 roku życia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2020 – 2024 wydawano najczęściej z powodu schorzeń związanych z układem ruchu (05-R). **Łącznie, w tym czasie wydano 3 578 orzeczeń, co stanowi 33% wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.** Symbolem 05-R określa się upośledzenie narządu ruchu, w tym m.in. wady wrodzone i rozwojowe narządu ruchu, układowe choroby nowotwory narządu ruchu czy amputacje oraz wiele innych schorzeń w obrębie narządu ruchu, tkanki łącznej, zapalenie stawów, choroby zwyrodnieniowe stawów.

Drugą grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności są schorzenia oznaczone symbolem 10-N. Są to choroby neurologiczne, w tym naczyniopochodny udar mózgu, guzy centralnego układu nerwowego, pourazowa cerebrastenia i encefalopatia, choroby zapalne ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, choroby układu pozapiramidowego, choroby rdzenia kręgowego i inne. **Łącznie wydano 2 529 orzeczenia, co stanowi 24,20% wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.**

Trzecią grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności są schorzenia oznaczone symbolem 07-S. Są to choroby układu oddechowego i krążenia, w tym m.in. przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP), zakaźne choroby płuc, prowadzące do niewydolności oddechowej, nowotwory płuc i opłucnej, wrodzone i nabyte wady serca, choroba niedokrwienna serca, kardiomiopatie, nadciśnienie tętnicze z powikłaniami i wiele innych. **Łącznie, w tym czasie wydano 1490 orzeczenia, co stanowi 12,21% wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.**

Działania

3) *Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Przestrzegania Praw Osób Niepełnosprawnych na lata następne po 2015 r.*

Realizator: PCPR

Realizacja: *2017 – 2025*

Niepełnosprawność, będąca udziałem coraz większej części społeczeństwa i obejmująca wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wymusza podejmowanie różnorodnych działań w celu zapewnienia słabszej części naszego społeczeństwa godnych warunków do życia i rozwoju. Jednym z takich działań jest umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do rehabilitacji zawodowej i społecznej, a tym samym pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym. Środki finansowe otrzymywane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dużym stopniu pomagają w realizacji w/w celu.

Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła Uchwałą Nr LV-510/2022 z dnia 20 grudnia 2022 r. „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2022-2025". Program został opracowany na bazie doświadczeń wynikających z realizacji Programu w latach 2013-2021 oraz bieżącej analizy problematyki osób niepełnosprawnych. Dążenie do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych oraz zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec osób niepełnosprawnych stanowiło punkt wyjścia do opracowania niniejszego Programu. Program wyznacza kierunki działania powiatowej polityki w obszarze osób z niepełnosprawnościami. Realizacja zadań określonych w Programie uzależniona jest w dużym stopniu od możliwości finansowych jednostek samorządowych i innych podmiotów działających w obszarze osób niepełnosprawnych. Ważną rolę odgrywają również sami adresaci programu, tj. osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, gdyż od ich aktywnej postawy zależeć będzie powodzenie realizacji zamierzonych działań.

Głównym celem programu jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin zamieszkałych na terenie powiatu wołomińskiego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami. W związku z powyższym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie sporządza stosowną informację roczną z realizacji Programu, którą po akceptacji Rady Powiatu Wołomińskiego przekazuje Wojewodzie Mazowieckiemu. Informacja zamieszczana jest na stronie internetowej Powiatu Wołomińskiego, co umożliwia zapoznanie się z nią szerokiemu kręgowi osób zainteresowanych.

Działania

4) Realizacja zadań określonych w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.

Realizator: PUP

Realizacja: *2017 – 2025*

Zgodnie z zapisami Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych na rok 2012, program ten od 2013 roku jest częścią składową Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnoprawnych, który jest cyklicznie przyjmowany Uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego jako wieloletni program.

Obowiązujący obecnie Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2022-2025 przyjęty został Uchwałą Nr LV-510/2022 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 20 grudnia 2022 r. W Programie został określony cel operacyjny 4 **„Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością w dostępie do rynku pracy".**

W ramach celu operacyjnego przyjęto następujące kierunki działań:

➢ Promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy;

➢ Rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informacyjnych dotyczących zatrudniania osób z niepełnosprawnością;

➢ Zapewnienie zajęć dotyczących aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością (indywidualne poradnictwo, trening pracy, kursy zawodowe;

➢ Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami;

➢ Rozwijanie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób z niepełnosprawnościami;

➢ Wspieranie działań na rzecz tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami;

➢ Przekwalifikowanie zawodowe, podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z potrzebami rynku pracy;

➢ Wspieranie zakładania działalności gospodarczej; ➢ Organizacja praktyk i staży u potencjalnych pracodawców;

➢ Udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w ramach programu „Aktywny samorząd";

➢ Udzielenie wsparcia zatrudnionym osobom niepełnosprawnym w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (przebywającej w żłobku i przedszkolu) w ramach programu „Aktywny samorząd".

Realizacja działań w 2024 roku w ramach ww. celu operacyjnego i kierunków działań została opisana w Działaniu *8) Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.*

Działania

5) Opiniowanie projektów Programów dotyczących osób niepełnosprawnych.

Realizator: Społeczna Rada Osób Niepełnosprawnych

Realizacja: *2017 – 2025*

Zarządzeniem Starosty Wołomińskiego Nr **120.188.2021 z dnia 8 września 2021 r**. **powołano Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wołominie**. Rada jest organem opiniodawczo – doradczym Starosty Wołomińskiego w sprawach osób niepełnosprawnych. W skład Rady weszło 5 osób, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Do zakresu działania Rady należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2024 roku Rada odbyła 5 posiedzeń. Podczas posiedzeń Rady zaopiniowano projekty uchwał Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie podziału środków PFRON na 2024 r., a także omówiono zagadnienia związane ze sprawami osób niepełnosprawnych w powiecie.

Działania

6) Realizacja Programu PFRON „Aktywny samorząd".

Realizator: PCPR

Realizacja: *2017 – 2025*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w 2024 r. kontynuowało realizację programu „Aktywny Samorząd" na podstawie zawartego porozumienia przez Powiat Wołomiński w 2012 r. z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także na podstawie zawartej przez

PCPR Umowy Nr AS3/000122/07/D z dnia 24.04.2024 r. oraz aneksu Nr 1 do umowy zawartego w dniu 14.11.2024 r. w sprawie realizacji w/w programu. W ramach programu „Aktywny Samorząd" osoby z niepełnosprawnościami z terenu powiatu wołomińskiego mogły uzyskać dofinansowanie w następującym zakresie:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

➢ Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu.

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu.

Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego.

Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu.

➢ Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub kończyn górnych.

Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania

Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku.

Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy.

Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

➢ Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym.

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie eklektycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności.

Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności.

Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania.

- Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka.
- Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej poprzez dofinansowanie do energii elektrycznej dla osób z niepełnosprawnością korzystających z koncentratora tlenu lub respiratora.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole 18 wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Łączna kwota środków finansowych przyznanych przez PFRON w 2024 roku na realizację programu „Aktywny Samorząd" wyniosła **1 537 945,00 zł**, w tym na realizację:

- Modułu I, w wysokości **940 622,00 zł**;
- Modułu II, w wysokości **503 498,00 zł**;

oraz na

- Obsługę realizacji programu, w wysokości **72 205,00 zł**;
- Promocję programu, w wysokości **14 400,00 zł**;
- Ewaluację programu, w wysokości **7 220,00 zł**.

Działania

7) *Wsparcie osób niepełnosprawnych z środków PFRON w postaci dofinansowań: WTZ; turnusów rehabilitacyjnych; pomoc indywidualna (sprzęt rehabilitacyjny, bariery).*
8) *Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;*

Realizator: PCPR

Realizacja: *2017 – 2025*

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. 2024 r. poz. 44) z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Natomiast zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie. Niepełnosprawność, będąca udziałem coraz większej części społeczeństwa i obejmująca wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wymusza podejmowanie różnorodnych działań w celu zapewnienia słabszej części naszego społeczeństwa godnych warunków do życia i rozwoju. Jednym z takich działań jest umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do rehabilitacji zawodowej i społecznej, a tym samym pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym. Środki finansowe otrzymywane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dużym stopniu pomagają w realizacji w/w celu.

W 2024 r. Powiat Wołomiński otrzymał z PFRON środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w wysokości **4 161 235,00 zł** (wykorzystano 4 161 214,79 zł). Rada Powiatu Wołomińskiego dokonała podziału środków PFRON Uchwałą Nr LXX-665/2024 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 29.02.2024 r. w sprawie określenia podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanych powiatowi wołomińskiemu według algorytmu, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w 2024 roku, zmienioną Uchwałą Nr VII-62/2024 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 24.10.2024 r. oraz Uchwałą Nr VIII-72/2024 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 28.11.2024 r. Otrzymane środki zostały podzielone:

1) zadania z zakresu **rehabilitacji zawodowej** realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w kwocie **163 000,00 zł** (wykorzystano 163 000,00 zł), w tym na:
   • dofinansowanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a ustawy) na kwotę 163 000,00 zł;
2) zadania z zakresu **rehabilitacji społecznej** realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w wysokości **3 998 235,00 zł** (wykorzystano 3 333 107,19 zł), w tym na:
   • dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (art. 35a ust.1 pkt.8) kwota 808 704,00 zł (22 uczestników WTZ, zadanie zlecone do realizacji przez Drewnickie Stowarzyszanie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”);
3) dofinansowanie na realizację zadań z art. 35a ust.1 pkt.7 ustawy wydatkowano ogółem kwotę **3 189 531,00 zł** (wykorzystano 3 189 510,79 zł), w tym na:
   ✓ dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych. Wypłacono dofinansowanie w wysokości **1 558 484,25 zł** dla 461 osób, w tym dla 1 osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą;
   ✓ dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego. Wypłacono dofinansowanie w wysokości **748 005,86 zł** dla 408 osób (w tym opiekunowie); str. 13
   ✓ dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych oraz w komunikowaniu się. Wypłacono dofinansowanie w wysokości **836 811,00 zł** dla 193 osób;
   ✓ dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych. Wypłacono dofinansowanie w wysokości **19 642,60 zł** dla 2 wnioskodawców;
   ✓ dofinansowanie do usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika. Wypłacono dofinansowanie w wysokości **8 821,80 zł** dla 2 osób.

W 2024 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie zarejestrowane były **182 osoby z niepełnosprawnością**, z czego **103** to **osoby ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności**. Indywidualny Plan Działania został przygotowany dla 179 osób z niepełnosprawnością, a 99 osób zostało wyłączonych z ewidencji Urzędu Pracy z powodu podjęcia pracy. W roku sprawozdawczym osoby z niepełnosprawnością skorzystały z poszczególnych form wsparcia (źródło finansowania: Fundusz Pracy, projekty EFS, PFRON):

- **15 osób** skorzystało z poradnictwa indywidualnego;
- **3 osoby** uczestniczyła w poradnictwie grupowym;
- **6 osób** uczestniczyło w grupowych informacjach zawodowych;
- **1 osoba** uzyskała dofinansowanie do szkolenia indywidualnego zawodowego;
- **14 osób** zdobywało doświadczenie zawodowe poprzez odbycie stażu;
- **5 osób** wzięło udział w pracach społecznie użytecznych;
- **3 osoby** podjęły pracę w ramach prac interwencyjnych; • 3 osoby skorzystały z dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej;
- **2 osoby** skorzystały z refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie zorganizowano Targi Pracy i Edukacji dla Osób z Niepełnosprawnościami pod patronatem Starosty Wołomińskiego – udział wzięło ok. 200 osób z niepełnosprawnościami;

- spotkania doradców zawodowych z uczniami Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Ostrówku;
- prowadzono kampanię informacyjną w związku z realizacją programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem";
- promowano aktywność zawodową osób z niepełnosprawnościami, udzielano informacji na temat finansowych form wsparcia dla przedsiębiorców chcących zatrudnić osobę z niepełnosprawnością;
- rozpowszechniano materiały edukacyjne, promocyjne i informacyjne na temat przedsięwzięć organizowanych przez jednostki zewnętrzne.

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizowało Program „Zajęcia Klubowe w WTZ" adresowane do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej. Celem programu było wsparcie osób z niepełnosprawnościami w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W imieniu Powiatu Wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie podpisało w dniu 08.02.2024 r. Umowę Nr KLU/000069/07/D (na podstawie wydanego upoważnienia) z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na realizację w/w zadania otrzymano kwotę ogółem **81 180,00 zł**, w tym **79 200,00 zł** na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ oraz **1 980,00 zł** na obsługę programu. W ramach realizowanego zadania wydatkowano ogółem 79 923,15 zł, z czego wykorzystano 77 943,15 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ, a 1 980,00 zł na obsługę programu.

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizowało ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych programu **„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!".** Program ma na celu wsparcie niezależności osób z niepełnosprawnością oraz ułatwienie podejmowania aktywności zawodowej i społecznej, poprzez zapewnienie mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności. W ramach programu przyznano dofinansowanie:

- **„Mieszkanie dla absolwenta"** – zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, przedmiotem dofinansowania były koszty wynajęcia mieszkania, ponoszone w okresie 60 miesięcy. Przyznano dofinansowanie dla 1 osoby, w łącznej wysokości 107 898,00 zł, które będzie wypłacane w transzach przez okres 60 miesięcy; kontynuowano wypłaty dofinansowania do zawartych 2 umów w 2023 r.
- **„Dostępne mieszkanie"** – zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych; dofinansowanie obejmuje koszty zmiany niedostępnego mieszkania. Przyznano i wypłacono dofinansowanie dla 1 osoby w wysokości **96 397,00 zł.**

<u>Działania</u>

9) Ograniczenie procesu marginalizacji osób niepełnosprawnych

10) Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością

Koordynator: PCPR

Współrealizatorzy: PUP; WOZ; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: *2017 – 2025*

Klub Osób Niepełnosprawnych „Muminki" działający z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zielonce w 2024 prowadził zajęcia rehabilitacyjnych i terapeutycznych dla osób

z niepełnosprawnościami w Klubie „Muminki" – **skorzystało 10 osób; kwota środków własnych – 272 915,00 zł oraz kwota dofinansowania z Powiatu Wołomińskiego – 60 000,00 zł**

Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia" w ramach udzielania wsparcia osobom z niepełnosprawnością i ich bliskim, tworzenie społeczności samopomocowych, edukacja społeczności w zakresie chorób psychicznych, przeciwdziałanie dyskryminacji tych osób oraz aktywizacja i pomoc w poprawie ich funkcjonowania umożliwiało:

− udział w terapii zajęciowej poprzez działania warsztatowe w pracowniach (krawiecka, artystyczna, stolarska, kulinarna, ogrodnicza, komputerową);
− udział w wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych, wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjnych;
− prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej i Klubu WTZ – skorzystały 24 osoby
− udział w warsztatach edukacyjnych, w Muzeum Etnograficznym w Warszawie;
− edukacja w zakresie bezpieczeństwa na drodze: „Pieszy w ruchu drogowym" przeprowadzona przez dzielnicowego Komendy Miejskiej w Ząbkach
− organizacja Dnia Wolontariatu;
− organizacja kiermaszów: w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, w Muzeum Etnograficznym oraz na terenie MSW „Drewnica";
− udział w spartakiadach sportowych: w Spartakiadzie w WTZ Św. Rity w Legionowie oraz w Spartakiadzie organizowanej przez MCPS w Legionowie;
− udział w Dniu Osoby Niepełnosprawnej w OPS Praga Południe;
− Udział w piknikach organizowanych na terenie na terenie MSW „Drewnica": Piknik z okazji Dnia Zdrowia Psychicznego oraz Piknik z okazji Dnia bez Papierosa.

Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kobyłce świadczyło usługi dla 30 pensjonariuszy w pobycie dziennym oraz dla 10 osób w pobycie całodobowym. Z pobytu całodobowego skorzystało 18 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i 2 osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W pobycie dziennym 32 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i 6 osób z orzeczeniem umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Centrum zapewnia profesjonalną opiekę oraz plan pobytu dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości psychoruchowych osób z niepełnosprawnościami. Pensjonariuszom korzystającym z pobytu całodobowego jak i dziennego oferowane były między innymi:

- terapia społeczna i psychologiczna, terapia indywidualna i grupowa;
- zajęcia aktywizująco-rozwojowe, zajęcia rehabilitacyjne, zajęcia usprawniające pamięć;
- zajęcia relaksacyjne, zajęcia rękodzielnicze i plastyczne, muzykoterapia, gimnastyka, zajęcia integracyjne;
- opieka dietetyka i doradztwo żywieniowe, pomoc w zaopatrzeniu w potrzebne leki i środki pielęgnacyjne;
- opieka pielęgniarska i w razie potrzeby porady i konsultacje lekarskie, opieka duszpasterska;
- prowadzenie warsztatów, organizowanie wycieczek i spotkań z ciekawymi ludźmi.

Łącznie z usług PCOM skorzystało 90 osób z niepełnosprawnościami.
Finansowanie: Fundusz Solidarnościowy – 1 745 713,02 zł, Powiat Wołomiński – 867 543,03 zł

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie przy współpracy przedstawicieli różnych środowisk (Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej i Fundacji Sportu Zdrowia i Turystyki ES) realizowało wsparcie skierowane do osób z niepełnosprawnościami w ramach realizacji programu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Projektowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych

świadczonych w środowisku lokalnym, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020, pn. „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych". Szereg zrealizowanych działań, m. in.: świadczenie usług opieki wytchnieniowej, świadczenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, zajęcia aktywizacyjne seniorów w DPS, warsztaty wyjazdowe dla dzieci z niepełnosprawnościami i ich opiekunów, modernizacja i dostosowanie mieszkań chronionych.

- Realizacja resortowego programu **„Opieka Wytchnieniowa"** dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 w ramach środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad: a) dziećmi do ukończenia 16 roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub b) osobami niepełnosprawnymi posiadającymi:
  • orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
  • orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1165) poprzez umożliwienie uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, tj. odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością przez zapewnienie czasowego zastępstwa w tym zakresie. Wsparciem objęto 72 osoby z niepełnosprawnościami, w tym 45 osób skorzystało z opieki w formie opieki całodobowej a 27 osób z opieki w formie opieki dziennej (w tym 25 dzieci z niepełnosprawnościami). Udzielono w sumie 15 120 godzin opieki wytchnieniowej w formie opieki całodobowej oraz 3 760 godzin opieki wytchnieniowej w formie opieki dziennej. Na realizację Programu Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej dla Powiatu Wołomińskiego przeznaczyło środki finansowe w kwocie **616 400,00 zł** (wykorzystano 616 400,00 zł) oraz 12 328,00 zł na obsługę programu (wykorzystano 12 327,96 zł).
- Realizacja programu **„Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej" – edycja 2024** w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego poprzez wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym z podziałem na gminy realizujące program: Poświętne (1 osoba objęta wsparciem; kwota – 5 550,00 zł), Klembów (5 osób; kwota – 30 136,67 zł), Dąbrówka (4 osoby; kwota – 22 155,25 zł), Tłuszcz (3 osoby; kwota – 28 305,00 zł), Zielonka (3 osoby; kwota – 22 725,00 zł), Radzymin (21 osób; kwota – 196 758,00 zł), Ząbki (18 osób; kwota – 118 520,20 zł), Wołomin (8 osób; kwota – 89 587,14 zł), Marki (12 osób; kwota – 127 092,00 zł), Kobyłka (4 osoby; kwota – 31 408,00 zł).
- Na zlecenie Powiatu Wołomińskiego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie przy współpracy Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Ostrówku oraz Zespołu Szkół Specjalnych im. Ks. Jana Twardowskiego w Wołominie, Szkoła Podstawowa Specjalna im. Marii Konopnickiej w Radzyminie oraz Wydziału Edukacji i Kultury Starostwa Powiatowego w Wołominie realizował Program **„Zima z Uśmiechem 2024"** oraz **„Lato z Uśmiechem 2024".** Programy skierowane były do uczniów szkół specjalnych w wieku od 8 do 24 lat, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i ze spektrum autyzmu.
- W programie „Zima z Uśmiechem 2024" uczestniczyło łącznie 35 dzieci; kwota: 20 214,42 zł
- W programie „Lato z Uśmiechem 2024" uczestniczyło łącznie 36 dzieci; kwota: 40 283,20 zł
  Całkowity budżet na realizację zajęć „Zima z Uśmiechem 2024" i „Lato z Uśmiechem 2024" wynosił **60 497,62 zł**

Działania

11) Zwiększenie powierzchni archiwalnej w Powiatowym Zespole ds. Orzekania Niepełnosprawności.

Realizator: WOZ;

Realizacja: *2017 – 2025*

Działanie zostało zrealizowane w grudniu 2016 roku, w ramach którego wykonano remont pomieszczeń Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. W wyniku tych działań, kosztem ograniczenia powierzchni poczekalni, powstało nowe pomieszczenie archiwalne o powierzchni ok. 12 m², które pozwala na przechowanie indywidualnej dokumentacji personalno-medycznej dla ok. 12 000 osób. Z dniem 1 stycznia 2022 r. Uchwałą Nr XXXVII-361/2021 Rady Powiatu Wołomińskiego nastąpiło włączenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w strukturę organizacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

Działania

12) *Zwiększenie dostępu do leczenia, opieki, rehabilitacji medycznej oraz usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osób niepełnosprawnych.*

Koordynator: SZPZOZ (opieka medyczna);

Koordynatorzy gminni: OPS-y (usługi opiekuńcze);

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; organizacje pozarządowe.

Realizacja: *2017 – 2025*

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Pomoc społeczna w formie usług opiekuńczych lub specjalnych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, lub w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona lub osoby bliskie nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze przyznawane są decyzją administracyjną, zawierającą ilość godzin oraz odpłatność, wydawaną na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania. Pracownik socjalny sporządza plan pomocy określając w jej ramach rodzaje oraz ilość godzin tygodniowo dla każdej osoby korzystającej z pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 2024 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły usługi opiekuńcze dla 393 osób.

Tabela 40. Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych.

Jednostka terytorialna	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych							Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jadów	13	22	22	21	17	21	15	1	1	0	0	0	0	0
Dąbrówka	5	8	8	8	0	5	4	2	1	1	1	0	0	0
Klembów	11	12	9	11	11	11	9	1	1	0	0	0	0	0
Strachówka	7	8	8	5	7	8	9	1	0	0	0	0	0	0
Poświętne	0	2	5	6	5	5	9	1	0	0	0	0	0	0
Tłuszcz	42	54	47	52	39	23	24	8	10	8	8	8	4	2
Radzymin	20	24	20	14	15	15	15	1	2	2	0	0	0	0
Zielonka	24	33	26	26	26	22	20	1	1	0	0	0	0	0
Marki	43	59	50	48	59	75	59	4	4	3	5	3	4	4
Kobyłka	46	60	48	53	52	42		6	3	5	5	3	0	0
Ząbki	28	30	32	28	23	37	16	2	1	1	1	3	3	2
Wołomin	144	144	126	134	132	129	131	14	7	7	3	3	2	2
Razem	**383**	**456**	**401**	**406**	**386**	**393**	**311**	**42**	**31**	**27**	**23**	**20**	**13**	**10**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Pomoc w formie usług opiekuńczych udzielana była w zakresie i wymiarze dostosowanym do indywidualnych potrzeb każdej osoby ubiegającej się o tego typu pomoc.

W gminie Tłuszcz, Marki, Ząbki i Wołomin w 2024 roku realizowane były również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. **W 2024 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 10 osób.**

Od 2022 roku Miasto Zielonka uczestniczy (jako partner) w projekcie realizowanym przez M. St. Warszawa w partnerstwie z dziewięcioma innymi gminami (Grodzisk Mazowiecki, Jabłonna, Karczew, Legionowo, Marki, Pruszków, Raszyn, Wieliszew, Żyrardów), we współpracy z warszawskimi ośrodkami pomocy społecznej, Centrum Usług Społecznych "Społeczna Warszawa", Stołecznym Centrum Opiekuńczo-Leczniczym oraz 14 warszawskimi domami pomocy społecznej. Głównym celem projektu „Budowa i wdrożenie zintegrowanego systemu wsparcia usług opiekuńczych opartego na narzędziach TIK na terenie Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (E-Opieka)" jest nie tylko poprawa jakości życia osób korzystających z usług opiekuńczych, ale i wspieranie dalszej digitalizacji usług obszaru pomocy społecznej. W grudniu 2023 roku ostatecznie wdrożono system **E-Opieka** W ramach programu został utworzony i wdrożony system zarządzania usługami opiekuńczymi, integrujący wszystkie działania począwszy od wydania decyzji administracyjnej, przez elektroniczne ewidencjonowanie świadczonych usług, na rozliczeniach odpłatności kończąc. Warto zaznaczyć, iż dostęp do niektórych funkcji systemu będą posiadać świadczeniobiorcy lub ich rodziny. Drugim elementem wdrożonym w ramach projektu jest system teleopieki. Usługa polegać będzie na monitorowaniu świadczeniobiorcy w miejscy zamieszkania przy pomocy urządzeń elektronicznych tj. opaski monitorujące funkcje życiowe, czujniki gazu, czujniki czadu. Zgodnie z założeniami, w przypadku zagrożenia urządzenia zintegrowane z systemem wyślą sygnał do centrum reagowania. Ośrodek w 2024 roku objął usługą **40** seniorów. Całkowita wartość realizacji programu w 2024 roku: **11 697,24 zł**, z czego **9 525,00 zł** stanowiły środki dofinansowania.

Wskaźniki w 2024 roku:
• rzeczywista liczba zgłoszeń do dyspozytora przy użyciu opaski bezpieczeństwa **95**,
• zgłoszenia zakończone interwencją służb ratunkowych (ZRM): **94**,
• zgłoszenia zakończone udzieleniem wsparcia przez telefon, prośbą o interwencję kogoś z otoczenia, prośbą o interwencję pracownika OPS: **1**.
Program, w latach jego realizacji, przyczynił się do bezpiecznego funkcjonowania osób, które miały problem z samodzielnym funkcjonowaniem w miejscu zamieszkania ze względu na wieki stan zdrowia.

D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. **Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów szkół średnich oraz młodszych dzieci.**

Działania

1) *Organizacja cykli szkoleń, wykładów dla rodziców i nauczycieli szkół i gimnazjów, szkół średnich;*
2) *Działania profilaktyczne w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.*

Koordynator: PP-P,
Współrealizatorzy: WOZ, WED; gminy powiatu wołomińskiego; KBPN.
Realizacja: *2017 – 2025*

Na terenie powiatu wołomińskiego działają następujące poradnie psychologiczno - pedagogiczne:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu, ul. Kościelna 1A
2. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie, ul. Legionów 85
3. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zielonce, ul. Inżynierska 1 i jej filia w Ząbkach

W 2024 r. Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne przeprowadziły prelekcje dla rodziców i nauczycieli mające na celu uświadomienie osób zajmujących się opieką i wychowaniem dzieci i młodzieży zagrożeń płynących z internetu i gier komputerowych, ryzykiem i objawami uzależnienia od komputera, telefonu, używek. Poradnie podjęły działania mające na celu zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym wśród dzieci i młodzieży.

Pomoc realizowana jest w różnych formach: indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych oraz zajęć warsztatowych i programów profilaktycznych dla rodziców, dzieci i młodzieży; terapii rodziny; grup wsparcia; prowadzenia mediacji; interwencji kryzysowej; warsztatów; porad i konsultacji; wykładów i prelekcji; działalności informacyjno-szkoleniowej; udziału w zebraniach rad pedagogicznych.

W ramach swoich działań/zadań poradnie psychologiczno - pedagogiczne realizują bardzo szeroki program profilaktyki z uwzględnieniem tematów dotyczących przemocy szkolnej, rówieśniczej, medialnej, itp.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonce zorganizowała w 2024 r.:

- „SP nr 3 w Ząbkach – Warsztaty dla uczniów klas IV – Warsztat antyhejtowy – liczba uczestników: 1 klasa/**17 osób**
- SP nr 1 w Kobyłce – Warsztaty dla uczniów klas VII – Depresja, czy dotyczy także nas? – liczba uczestników: 2 klasy/**51 osób**
- SP nr 1 w Kobyłce – Warsztaty dla uczniów klas VII i VIII – Depresja, bulimia, anoreksja – liczba uczestników 2 klasy/**55 osób**
- SP nr 1 w Kobyłce – Prelekcja dla rodziców „Wsparcie dzieci w okresie dojrzewania, dorastania" – liczba uczestników **40 osób**
- Miejskie przedszkole nr 3 w Zielonce – profilaktyka zagrożeń multimedialnych – prelekcja dla rodziców
- Miejskie Przedszkole nr 4 w Zielonce – profilaktyka zagrożeń multimedialnych – prelekcja dla rodziców – liczba uczestników: 15 osób

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wołominie zorganizowała w 2024 r.:

Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach oświatowych:

- profilaktyka uzależnień **585 osó**b
- szkoła podstawowa **133 osoby** (ZS, LO)
- szkoła podstawowa **432 osoby**
- zajęcia grupowe prowadzone w szkołach placówkach oświatowych trudności adaptacyjne 868 osób szkoła ponad podstawowa **134 osoby** (ZSTZ, LO)
- szkoła podstawowa **734 osób**
- osoby zdrowie psychiczne samookaleczenia depresji emocje relacje **1159 osób**
- szkoła ponadpodstawowa **99 osób** (ZSTZ, LO)
- szkoła podstawowa **1060 osób**
- przeciwdziałanie przemocy **568 osób**
- szkoła ponadpodstawowa **20 osób** (ZSTZ)
- szkoła podstawowa **548 osób**

Tematy zajęć grupowych prowadzony w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych: „Śmierdzący ser”, „Integracja”, „Magiczne kryształy”, „Dobre zachowanie”, „Księżniczka roku”, „Jak opanować stres” ,”Rozwiązywanie konfliktów” ,”Bądź kumplem, nie dokuczaj”, „Poczucie własnej wartości”, „Tolerancji jesteśmy inni”, „Światowy dzień rzucania palenia”, „Radzenie sobie ze złością”, „Hejt i co dalej”, „Grzeczny rycerz”, „Dzień walki z HIV/AIDS”, „Nikotyna”, „Poznajmy się”, „Jak być życzliwym”, „Baśnie o mądrej Katarzynie”, „Cyberprzemoc, „Rzecz o ludzkiej krzywdzie”, „Przemoc, czym jest”, „Cukierki”, „Jestem gwiazdą”, „Przemoc słowna”, „Odpowiedzialność prawna nieletnich”, „Moje poczucie własnej wartości”, „Kultura na co dzień”, „Czym jest szczęście”, „Dzień bez papierosa”, „Rzecz o uczuciach”, „Ja za 20 lat”, „Rzecz o depresji”, „Jak efektywnie się uczyć, „Jak być życzliwym”, „Moje emocje”, „Kryzys psychiczny”.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu zorganizowała w 2024 r.:

- Prelekcje, spotkania, warsztaty dedykowane dla różnych grup odbiorców, zarówno na terenie Poradni, jak i w placówkach, mające na celu zapoznanie z objawami mogącymi świadczyć o zagrożeniach dla zdrowia i życia dzieci i młodzieży płynących z nadmiernego korzystania ze świata wirtualnego, w tym z gier komputerowych, smartfonów i innych gadżetów elektronicznych;
- Zajęcia profilaktyczne w ramach ogólnopolskiej kampanii społecznej „Bądź kumpel, nie dokuczaj”;
- Zajęcia dotyczące specyfiki pracy Poradni;
- Zajęcia „Różne formy przemocy w szkole, w tym płynące ze świata wirtualnego”;
- Zajęcia „Internet bez hejtu”;
- Zajęcia z doradztwa zawodowego.

W 2024 szkoły ponadpodstawowe nie zgłosiły zapotrzebowania na zajęcia profilaktyczne i prelekcje dla rodziców i nauczycieli organizowane przez PP-P w Tłuszczu

Tabela 41. Zestawienie udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez poszczególne Poradnie 2023-2024.

Poradnia	Liczba wydanych orzeczeń 2023	Liczba wydanych orzeczeń 2024	Liczba wydanych opinii 2023	Liczba wydanych opinii 2024	Liczba diagnoz 2023	Liczba diagnoz 2024	Liczba badań przesiewowych 2023	Liczba badań przesiewowych 2024	Liczba innych konsultacji 2023	Liczba innych konsultacji 2024
Poradnia P-P w Wołominie	626	791.	1401	1576.	4873	5385	34	68	2916	2945
Poradnia P-P w Tłuszczu	170	278	523	565	1612	2150	338	338	91	417
Poradnia P-P w Zielonce	752	778	1469	1726	3039	3267	234	b. d.	1047	1135
Poradnia P-P w Zielonce (Filia w Ząbkach)	0	b. d.	585	495	926	907	15	23	235	244

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z PP-P.

E. STAROŚĆ

1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w DPS, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.

Działania

1) Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Senioralnej

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: PCPR; DPS-y, OPS-y

Realizacja: *2017 – 2025*

Program Polityki Senioralnej Powiatu Wołomińskiego na lata 2019 – 2025, przygotowany przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie, został przyjęty Uchwałą Nr VIII-100/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 18 czerwca 2019 roku.

Celem strategicznym dla polityki senioralnej Powiatu Wołomińskiego jest to, aby przy wykorzystaniu możliwości wszystkich podmiotów na terenie powiatu stwarzać korzystne warunki godnego, samodzielnego, zdrowego starzenia się mieszkańców w połączeniu z tworzeniem możliwości czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym społeczności powiatu.

Działania

2*) Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych z wykorzystaniem realizatorów z terenu powiatu*

Realizatorzy gminni*:* OPS-y;

Realizacja: *2017 – 2025*

Według danych (stan na 30 czerwca 2024 r.) Głównego Urzędu Statystycznego, struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 20,67%, osoby w wieku produkcyjnym 56,95%, a w wieku poprodukcyjnym 22,38%. W latach 2023-2024 wg. danych GUS liczba ludności spadła o 0,49%.

W roku 2024 na terenie powiatu wołomińskiego, w ramach bezpośrednich działań na rzecz środowiska seniorów, realizowano zadania w następujących obszarach: promocja i ochrona zdrowia; pomoc społeczna; wspieranie osób niepełnosprawnych; przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy.

Działania

3) Utworzenie dziennych domów pobytu dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży.

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: *2017 – 2025*

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie w 2024 r. realizował zadanie własne gminy polegające na prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w ośrodku wsparcia, które jest współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego „Senior +" na lata 2021- 2025. Celem głównym Dziennego Domu Senior+ (dalej DDS+) jest prowadzenie placówki wsparcia dziennego, która posiada infrastrukturę pozwalającą na aktywne i komfortowe spędzanie wolnego czasu. Pracownicy DDS+ starają się wesprzeć i zmotywować podopiecznych do aktywnego uczestnictwa w zajęciach, które mają na celu podtrzymanie i poprawę ich kondycji fizycznej i psychicznej. Ważnym celem realizowanym w ośrodku jest, zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe oraz aktywne współdziałanie w środowisku, podczas różnych spotkań sąsiedzkich, międzypokoleniowych, oraz z uczestnikami innych placówek. W DDS+ w 2024 roku było 16 miejsc, dla osób po 60 roku życia, z terenu gminy Wołomin, nieaktywnych zawodowo, samotnych lub takich, które są pozostawione przez członków rodziny w domach przez cały dzień,

dla osób, których dochody nie pozwalają na zapewnienie stałej opieki z zewnątrz. OPS w Wołominie w 2023 r. skierował 16 osób po 60 roku życia, z terenu gminy Wołomin, nieaktywnych zawodowo, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, samotnych lub takich które są pozostawione przez członków rodziny w domach przez cały dzień. Usługi świadczone przez DDS+ podzielone są według obszarów z oferty: prozdrowotnej, edukacyjnej, terapeutycznej, kulturalnej, rekreacyjnej, opiekuńczej oraz socjalnej.

- Uchwałą 698/LIII/2022 z 19 grudnia 2022 r. Rada Miejska w Radzyminie, zlikwidowała gminną jednostkę organizacyjną – Placówkę Wsparcia Dziennego w Radzyminie, działającą pod nazwą „Radzymiński Klub Inspiracji". Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego zostało zlecone do realizacji organizacji pozarządowej – Fundacji Idylla z Warszawy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Placówka Wsparcia dziennego znajduje się w Radzyminie przy ul. 11 Listopada 2. Do placówki przyjmowane są dzieci (6-12 lat) i młodzież (13-18 lat) w szczególności z rodzi dysfunkcyjnych, wielodzietnych, będących w trudnej sytuacji materialnej, niezaradnych życiowo, zagrożonych uzależnieniami i przemocą. Są to dzieci i młodzież, która potrzebuje wsparcia w obszarach: wychowawczym, opiekuńczym i edukacyjnym. W 2024 roku Placówka dysponowała **30 miejscami dla uczestników**. Była czynna od **poniedziałku do piątku w godzinach 14:00–19:00**, również w dni wolne od zajęć szkolnych (takie jak przerwa świąteczna, ferie zimowe i wiosenne oraz wakacje). Każdego dnia dzieci otrzymywały **ciepły posiłek (obiad i podwieczorek)**.
  Zgodnie z projektem, w sierpniu zaplanowana była miesięczna przerwa w działalności placówki, w czasie której uczestnicy brali udział w koloniach wypoczynkowych organizowanych przez Fundację Idylla.
  W minionym roku realizowano m.in. następujące zajęcia i programy:
  zajęcia socjoterapeutyczne w dwóch grupach wiekowych: 6–12 lat oraz 13–18 lat,
  warsztaty profilaktyczne w ramach programu „Domowi Detektywi – Jaś i Małgosia na tropie",
  - zajęcia w ramach programu profilaktycznego „Fantastyczne Możliwości",
  - zajęcia w ramach programu „Fred Goes Net",
  - Program Zajęć Integracyjnych, obejmujący m.in. zajęcia matematyczne, języka angielskiego, plastyczne, gimnastyczne, ekonomiczne oraz pomoc w odrabianiu lekcji,
  - wycieczki jednodniowe.
  - Podopieczni mieli możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji z psychologiem, pedagogiem, psychoterapeutą i terapeutą. W ramach tych spotkań realizowano również terapię Metodą Tomatisa.

  W trakcie realizacji projektu prowadzony był także Rekomendowany Program Profilaktyczny „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców".
  Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 358 000,00 zł (środki z budżetu gminy).

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu prowadzi również trzy **Placówki Wsparcia Dziennego** na terenie gminy Tłuszcz: Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu, Świetlica Środowiskowa w Jasienicy i Świetlica Środowiskowa w Stryjkach. Placówki działają w ramach struktur Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówki Wparcia Dziennego to ważna forma pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, skierowaną w szczególności do rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, o niskim statucie społecznym oraz pozostałych mieszkańców i bywalców zajęć placówki. W każdej placówce pracuje wychowawca, którego zadaniem jest zapewnienie dzieciom między innymi pomocy w nauce, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań i pasji podopiecznych. W naszych placówkach

realizujemy wolontariat rówieśniczy (młodzież wykonuje zadania na rzecz dzieci) oraz wolontariat przeprowadzany przez osoby dorosłe najczęściej są to rodzice lub seniorzy. Placówki współpracują w lokalnymi stowarzyszeniami – Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja" z Tłuszcza i Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO z Tłuszcza. Uczestnicy Punktu Pomocy Dziecku i Rodzinie – Placówka Wsparcia Dziennego mają zapewnioną opiekę i pomoc specjalistyczną zarówno bezpłatnie jak i odpłatnie.

W 2024 roku do **Placówek Wsparcia Dziennego w gminie Tłuszcz** uczęszczało 249 dzieci: Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu - 160 dzieci, Świetlica Środowiskowa w Jasienicy – 48 dzieci, Świetlica Środowiskowa w Stryjkach - 41 dzieci. **Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki – 213 755,00 zł (środki z GKRPA)**.

- Od stycznia 2019 roku w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkach funkcjonuje Klub Senior+ **dla 25 osób**. W 2024 roku udział w zajęciach i wykładach organizowanych przez Klub kontynuowało **25 seniorów**. Podstawą do uczestnictwa w Klubie był decyzja administracyjna kierująca do Klubu Seniora. Klub Seniora działa od poniedziałku do piątku w godzinach od 10:00 do 14:00. W 2024 roku na działalność Klubu Senior + wydatkowano kwotę **184 273,42 zł**, z czego kwota **51 399,26 zł** stanowiła dotację uzyskaną z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.
- Na ternie Gminy Poświętne w 2020 roku zostały utworzone dwa „Kluby Senior+" w miejscowości Poświętne oraz Międzyleś. Obydwie placówki są przeznaczone **dla 20 uczestników**. Kluby powstały z myślą o osobach, które nie będąc już aktywne zawodowo, chcą aktywnie spędzać czas, rozwijać swoje zainteresowania, pasje czy poszerzać wiedzę. Głównym celem powstania klubu było stworzenie seniorom miejsca i warunków do spotkań, w trakcie których będą mogli ciekawie spędzać czas. W 2024 roku na działalność obydwu Klubów Senior + wydatkowano kwotę **80 537,02 zł**,
- Na ternie Gminy Klembów w 2021 r. w ramach Wieloletniego rządowego programu „Senior + na lata 2015- 2020. został utworzony Klub Senior+. Klub jest ośrodkiem wsparcia działającym w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie, świadczącym usługi dla osób w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo i zamieszkujących na terenie gminy Klembów. Główne cele, jakie przyświecają idei tworzenia takich miejsc to: organizowanie form wsparcia dostosowanych do potrzeb, oczekiwań i możliwości seniorów, zaspokajanie potrzeb towarzyskich, kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, świadczenie pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, motywowanie seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontaryjnych, integracja ze środowiskiem lokalnym. W 2024 roku odbyło się 270 godzin zajęć w Klubie Senior+, w tym: warsztaty z psychomotoryki, trening pamięci i koncentracji, warsztaty plastyczne, kulinarno-dietetyczne, integracyjne oraz edukacyjno-wyjazdowe. **W zajęciach klubu w 2024 r. brało udział 25 osób**.

Działania

4) Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej na terenie powiatu.

Realizatorzy gminni*:* OPS-y

Realizacja: *2017 – 2025*

Na terenie powiatu wołomińskiego działają dwa domy pomocy społecznej prowadzone przez samorząd powiatowy, są to:

- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób z chorobą Alzhaimera w Radzyminie - **dla 107 osób;**
- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku w Zielonce – **dla 67 osób.**

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2023 poz. 901) dokumenty

do domu pomocy społecznej kompletuje ośrodek pomocy społecznej właściwy dla miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. Ośrodek pomocy społecznej wydaje również decyzję o skierowaniu do wybranego domu i decyzję o odpłatności, które są podstawą dla PCPR-u do wydania decyzji o umieszczeniu w danym DPS-ie.

Łączny roczny koszt prowadzenia i utrzymania domów pomocy społecznej wyniósł w 2024 r. 16 860 010,42 zł (środki samorządu i wpłaty mieszkańców)

Tabela 42. Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej (zadanie własne).

Lp.	Gmina	Liczba osób 2022	Kwota świadczeń 2022	Liczba osób 2023	Kwota świadczeń 2023	Liczba osób 2024	Kwota świadczeń 2024
1	Wołomin	94	3 620 408 zł	98	4 210 246 zł	90	4 941 678,00 zł
2	Zielonka	30	1 011 160 zł	33	1 326 149 zł	32	1 846 713,00 zł
3	Ząbki	21	794 763 zł	28	1 060 275 zł	29	1 497 051,00 zł
4	Radzymin	33	986 261 zł	29	1 094 412 zł	29	1 267 895,00 zł
5	Dąbrówka	8	292 595 zł	9	359 832 zł	7	348 129,00 zł
6	Kobyłka	37	1 362 655 zł	39	1 708 701 zł	36	2 021 483,00 zł
7	Poświętne	2	82 115 zł	2	96 277 zł	3	153 058,00 zł
8	Tłuszcz	23	831 484 zł	21	858 717 zł	17	924 005,00 zł
9	Klembów	9	301 034 zł	14	468 775 zł	13	649 033,00 zł
10	Jadów	10	325 905 zł	9	412 053 zł	10	476 564,00 zł
11	Strachówka	3	141 030 zł	4	173 781 zł	5	265 592,00 zł
12	Marki	27	1 198 816 zł	28	1 391 977 zł	32	1 859 260,00 zł
	RAZEM	**297**	**10 948 226 zł**	**314**	**13 161 195 zł**	**303**	**16 250 461,00 zł**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

<u>Działania</u>

5) Tworzenie gminnych i powiatowej Rady Seniorów

Realizatorzy: gminy, powiat wołomiński

Realizacja: *2017 – 2025*

Na terenie powiatu wołomińskiego w gminach: Wołomin, Marki i Radzymin zostały utworzone rady seniorów:

- **Wołomińską Radę Seniorów powołano** Uchwałą Nr XXXVIII-66/2014 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 29 maja 2014 roku.
- **Marecką Radę Seniorów powołano** Uchwałą Nr LIV/443/2017 Rady Miasta Marki z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie powołania Mareckiej Rady Seniorów i nadania jej statutu a następnie Uchwałą Nr VII/81/2019 Rady Miasta Marki w sprawie zmiany Uchwały Nr LIV/443/2017 Rady Miasta Marki z dnia 29 listopada 2017 roku w sprawie powołania Mareckiej Rady Seniorów i nadania jej Statutu.
- **Gminną Radzymińską Radę Seniorów powołano** Uchwałą Nr 729/LVI/2023 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 30 stycznia 2023 roku.

Celem działania Rad jest m.in. integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych na zewnątrz poprzez:

1. ścisłą współpracę z władzami gminy przy rozstrzyganiu istotnych spraw seniorów;
2. integracje i wspieranie środowiska osób starszych oraz reprezentowanie zbiorowych potrzeb osób starszych;
3. przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów i działań na rzecz seniorów;
4. zgłaszanie uwag do przekazanych do zaopiniowania aktów prawa miejscowego;
5. wspieranie różnorodnych form działalności kulturalnej i edukacyjnej;
6. dążenie do odtwarzania i umacniania więzi międzypokoleniowych więzi społecznych;
7. wydawanie opinii, formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, czynne uczestnictwo w tworzeniu długofalowej polityki senioralnej gminy;
8. upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach, a przede wszystkim wzmacnianie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne, w tym na jakość usług przeznaczonych dla tej grupy wiekowej.

Działania

6) Utworzenie Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Koordynatorzy gminni: OPS-y, gminy poza: Tłuszczem, Wołominem, Zielonką

Realizacja: *2017 – 2025*

W kilku gminach powiatu zostały powołane Uniwersytety Trzeciego Wieku:

1. Wołomiński Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Mariańska 7, 05-200 Wołomin;
2. Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Ośrodku Kultury w Zielonce, ul. Literacka 20, 05 - 220 Zielonka;
3. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Tłuszczu, ul. Warszawska 10, 05-240 Tłuszcz;
4. Marecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Piłsudskiego 37,05-270 Marki;
5. Radzymiński Uniwersytet Otwarty ul. Konstytucji 3 Maja 15, 05-250 Radzymin;
6. Kobyłkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku Al. Jana Pawła II 22, 05-230 Kobyłka,

które realizują różne formy aktywności umysłowej, fizycznej, kulturalnej czy krajoznawczej wyrażających się w organizacji wielu wykładów, spotkań z ciekawymi ludźmi, organizacji różnych form medytacji, wyjazdów do kin i teatrów oraz organizacji wycieczek do miejsc kultu, historycznych czy ciekawych przyrodniczo i krajobrazowo.

Działania

7) Utworzenie Ośrodków Kultury i Sportu

Realizatorzy: gmina Jadów; gmina Strachówka.

Realizacja: *2017 – 2025*

Gminny Ośrodek Kultury w Jadowie znajduje się przy ul. Jana Pawła II 17. GOK prowadzi wielokierunkową działalność polegającą na rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb oraz zainteresowań społeczności lokalnej w dziedzinie kultury, rekreacji, turystyki, sportu i promocji gminy. Ośrodek otwarty jest w godzinach: wtorek 9.00 - 18.00, środa 8.00 - 18.00, czwartek 9.00 - 18.00, piątek 8.00 - 17.00, sobota 10.00 - 16.00. W skład GOK wchodzi Ośrodek Kultury w Jadowie oraz świetlice wiejskie w Starowoli i Wujówce.

2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

Działania

1) *Konieczność przyjęcia przez gminy zasad zlecania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych przez gminy (np. Marki, Tłuszcz) podmiotom zarejestrowanym na terenie powiatu oraz kierowania mieszkańców gmin w pierwszej kolejności do domów pomocy społecznej powiatu wołomińskiego.*

Realizatorzy gminni: gminne OPS-y
Realizacja: *2017 - 2025*
Zasadą jest kierowanie osób do domów pomocy społecznej najbliżej miejsca zamieszkania. Aktualnie w 2 domach pomocy społecznej na terenie powiatu funkcjonuje średniorocznie ok. 20 wolnych miejsc w sytuacji, gdy osoby z powiatu wołomińskiego deklarujące chęć pójścia do DPS są kierowane do DPS komercyjnych czy prowadzonych przez administrację publiczną, ale na terenie innego powiatu. Odpłatność za pobyt trafia więc do innych powiatów i nie wraca do jednostek samorządowych jako dochód z tytułu udziału w podatkach. Usługi opiekuńcze zlecane dotąd podmiotowi spoza powiatu wołomińskiego w Gminie Tłuszcz i Marki oraz w Gminie Kobyłka i Jadów, aktualnie zlecane są Spółdzielni Socjalnej „Pożytek" z siedzibą w Tłuszczu oraz Spółdzielni Socjalnej „Podkowa" z siedzibą w Kobyłce.

F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych

Działania

1) *Uczestnictwo w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;
Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.
Realizacja: *2017 – 2025*

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2021 Plus jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Program został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Cel Programu to **udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.**
Pomoc jest udzielana w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, przekazywanych bezpłatnie np. osobom bezdomnym. W ramach Programu i z wykorzystaniem żywności mogą być również organizowane działania w formie:

- warsztatów kulinarnych z udziałem ekspertów kulinarnych, kuchmistrzów i dietetyków,
- warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia,
- programów edukacyjnych wskazujących zasady zdrowego żywienia przeciwdziałania marnotrawieniu żywności,
- warsztatów edukacji ekonomicznej (budżet domowy, ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego).

Do otrzymania pomocy osoby i rodziny, spełniające kryteria, kierowane są przez ośrodki pomocy społecznej do Punktów wydawania żywności.

W 2024 roku Gminy z terenu powiatu wołomińskiego, głównie przez ośrodki pomocy społecznej, uczestniczyły w Programie Operacyjnym „Pomoc Żywnościowa na lata 2021-2027" (podprogram 2023) m. in.:

1. W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie współpracując z Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej w ramach „Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027" (FEPZ) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus realizowanego w ramach Podprogramu 2023, wydając skierowania dla 130 rodzin, w których było 274 osób uprawnionych do otrzymywania produktów żywnościowych. Żywność była przekazywana cyklicznie i nieodpłatnie mieszkańcom gminy Wołomin.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach programu POPŻ w 2024 r. wydał skierowania do Parafialnych zespołów Caritas:

- Parafii Rzymskokatolickiej Matki Bożej Królowej Polski, ul. Kurkowa 35, 05-200 Wołomin;
- Rzymskokatolickiej Parafii św. Józefa Robotnika, ul. J. Piłsudskiego 44, 05-200 Wołomin;
- Parafii Rzymskokatolickiej Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Duczkach ul. Willowa 9, 05-200 Wołomin.

3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobyłce, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2021-2027 (podprogram 2023) podpisanej umowy z Bankiem Żywności na odbiór i dystrybucję żywności w m-cu grudzień 2024 odbyło się wydawanie żywności otrzymanej z Banku Żywności w Siedlcach. Żywność otrzymało 200 osób w postaci podstawowych art. żywnościowych o przedłużonym terminie ważności: cukru, oleju, makaronu, dżemu, mleka, słodyczy, konserw mięsnych, na łączną kwotę 60 719,39 zł w ilości 10 ton 896 kg**.**
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach w 2024 udzielił pomocy żywnościowej 153 osobom w formie paczek żywnościowych w ramach programu „Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową" organizowaną przez parafię rzymsko-katolicką św. Izydora w Markach „CARITAS"
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce w 2024 udzielił pomocy żywnościowej 176 osobom (91 rodzin). Łącznie przekazano ponad 10ton żywności o wartości 59 479,23 zł
6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzymin w 2024 udzielił pomocy żywnościowej 70 osobom
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie w ramach umowy z Bankiem żywności w Siedlcach przekazał pomoc 170 osobom
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jadowie w 2024 r. prowadziła dystrybucję żywności poprzez MGOPS oraz Caritas. Wsparciem w dystrybucji produktów żywnościowych objętych zostało łącznie 133 osoby.

<u>Działania</u>

2) Uczestnictwo gmin w pomocowych Programach unijnych i regionalnych.

3) Tworzenie Programów lokalnych zgodnie z zapotrzebowaniem.

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: *2017 – 2025*

Gminy z terenu powiatu wołomińskiego uczestniczyły w programach unijnych i regionalnych. Aktywność projektowo-konkursowa jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w 2024 r. polegała głownie na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych.

- W 2024 r., OPS w Wołominie został realizatorem programu „Korpus Wsparcia Seniora" na rok 2024 (Moduł I tego programu), który adresowany był do gmin i umożliwiał uruchomienie nowego rodzaju świadczenia z pomocy społecznej – usług sąsiedzkich dla osób w wieku 60 i więcej lat, będących mieszkańcami gminy Wołomin. Z programu skorzystało 2 uczestników, na rzecz których realizowane były świadczenia w formie usług sąsiedzkich. Gmina Wołomin dzięki uzyskanemu wsparciu finansowemu była w stanie odpowiedzieć na potrzeby mieszkańców, którzy wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości nie byli w stanie zaspokoić swoich potrzeb. Całkowity koszt realizacji Modułu I programu „Korpus Wsparcia Seniorów" wyniósł 8.156,99 zł (w tym: 6.525,59 zł środki z dotacji; 1.6361,40 zł wkład własny gminy Wołomin).
- W październiku 2024 r. gmina Wołomin podpisała umowę na realizację projektu „Zwiększenie samodzielności seniorów w miejscu ich zamieszkania" (RWS), współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, z programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, w ramach umowy partnerskiej z Województwem Mazowieckim, w imieniu którego działa Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie. Projekt skierowany jest do osób powyżej 60 roku życia, które wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w miejscu ich zamieszkania. Pierwszeństwo mają osoby samotne lub posiadające orzeczenie o niepełnosprawności. W ramach projektu przewidziano następujące formy wsparcia: usługi opiekuńcze (między innymi: robienie zakupów, przygotowanie i podawanie posiłków, pomoc w utrzymaniu czystości w domu czy towarzyszenie podczas wizyt u lekarza i w urzędzie), specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi sąsiedzkie, wolontariat opiekuńczy. W latach 2025–2027 wsparciem zostanie objętych 30 mieszkańców gminy Wołomin. Zgodnie z podpisaną umową gmina Wołomin otrzyma na ten cel 819 229,95 zł.
- Od 2022 roku Miasto Zielonka uczestniczy (jako partner) w projekcie realizowanym przez Warszawę w partnerstwie z dziewięcioma innymi gminami (Grodzisk Mazowiecki, Jabłonna, Karczew, Legionowo, Marki, Pruszków, Raszyn, Wieliszew, Żyrardów), we współpracy z warszawskimi ośrodkami pomocy społecznej, Centrum Usług Społecznych "Społeczna Warszawa", Stołecznym Centrum Opiekuńczo-Leczniczym oraz 14 warszawskimi domami pomocy społecznej. Głównym celem projektu „Budowa i wdrożenie zintegrowanego systemu wsparcia usług opiekuńczych opartego na narzędziach TIK na terenie Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (E-Opieka)" Ośrodek w 2024 roku objął usługą **40** seniorów. Całkowita wartość realizacji programu w 2024 roku: **11 697,24 zł**, z czego **9 525,00 zł** stanowiły środki dofinansowania.

  Ponadto Miasto Zielonka realizuje Program Wspierania Rodziny dla Miasta Zielonka na lata 2023-2025, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobyłce - Program „Opieka 75+" na rok 2024, usługi opiekuńcze dla osób powyżej 75 roku życia. Środki finansowe budżetu państwa w formie wsparcia dla gmin na realizację tego programu przeznaczone są na zwiększenie liczby godzin usług dla osób korzystających z tej formy wsparcia oraz na dofinansowanie kosztów usług dla osób, które z usług dotychczas nie korzystały. Miasto Kobyłka otrzymało dofinansowanie w wys. 107 027,76 zł. Program zakładał dofinansowanie dla osób wnioskujących o pomoc usługową po raz pierwszy, mających zwiększony zakres usług oraz włączonych do Programu w ubiegłym roku – z tej formy pomocy skorzystało 22 osoby.
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie w 2020 roku wystąpił z wnioskiem o dofinansowanie projektu pn. „NOWY STANDARD" z Europejskiego Funduszu Społecznego z Działania 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej, z Poddziałania 9.2.1. Zwiększenie dostępności usług społecznych. Wniosek został pozytywnie oceniony i rekomendowany do dofinansowania. Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie Gminy

Radzymin dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu poprzez realizację usług w formie dziennej stacjonarnej w Klubie Seniora. Grupą docelową były osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osoby starsze 60 +, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowotnymi. Okres projektu: 01.08.2021 r. – 31.12.2023 r. Wartość projektu wyniosła 678 166,50 zł. W 2024 roku projekt realizowany był na zasadach tzw. „trwałości" i realizowane były zajęcia ruchowe oraz animacyjne. Trwałość projektu opłacana jest ze środków własnych i w 2024 roku było to **13 849,13 zł**.

- Gmina Radzymin w 2024 r. realizowała działania w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Radzymin na lata 2024 – 2028, przyjętego uchwałą nr 856/LXIX/2024 z dnia 26 lutego 2024 r. oraz działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Radzyminie. Głównym celem Programu było tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Radzymin. Natomiast do jego zadań należy wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i przeciwdziałanie temu zjawisku oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy oraz w podejmowaniu działań wobec sprawców. Gminny Program wyszczególnia 5 celów strategicznych. Do każdego celu strategicznego przyporządkowano cele operacyjne oraz kierunki działań do celów operacyjnych, umożliwiające realizację założeń dokumentu wraz z odpowiednimi wskaźnikami.
- W 2023 roku Gmina Poświętne realizowała Powiatowy Program „Rodzina 3+". W ramach Programu udzielono świadczenie pieniężne w wysokości 50 zł na rozpoczęcie roku szkolnego dla 17 dzieci (do 18 r. ż) realizujących obowiązek szkolny w łącznej wysokości 850 zł. Ponadto w gminie zgodnie z zapotrzebowaniem realizowane są programy: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025; Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025; Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Poświętne na lata 2024-2026.
- Gmina Wołomin realizuje projekt „Remont dla Seniora" dedykowany mieszkańcom gminy Wołomin, którzy ukończyli 65 lat. W ramach tego projektu wykonuje się bezpłatnie drobne naprawy remontowe. W 2024 roku z programu skorzystało 343 osób.
- Pod koniec 2022 roku Gmina Wołomin przystąpiła do realizacji projektu „TAXI SENIOR", który umożliwia korzystanie z bezpłatnych przejazdów dla seniorów w wieku 80+. W 2024 roku w gminie Wołomin zrealizowano 330 kursów w ramach usług TAXI Senior, czyli bezpłatnego przejazdu dla seniorów.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie we współpracy z Fundacją Sportu Zdrowia i Turystyki EST w ramach Programu **„Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych"** realizował usługi opieki wytchnieniowej. Skorzystało **30 osób** (w tej liczbie było 29 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 1 dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności).
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie we współpracy ze Spółdzielnią Socjalną PODKOWA w ramach Programu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych" realizował usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością. Skorzystało **37 osób**, w tym 30 osób ze znacznym stopniem oraz 7 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

  Całkowita liczba wypracowanych godzin usługi asystenckiej wynosi **18 540 godzin**. Suma kosztów realizacji zadania wyniosła **684 000,00 zł**.

– Realizacja programu **„Opieka Wytchnieniowa”** – edycja 2024 w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności/osobami z orzeczeniem równoważnym.

Tabela 43. Świadczenie usługi „Opieki Wytchnieniowej” z podziałem na gminy realizujące program w 2024 r.

Gmina	Liczba osób	Kwota wydatkowana na realizację usługi
Tłuszcz	3	28 305,00 zł
Klembów	5	30 136,67 zł
Zielonka	3	22 725,00 zł
Radzymin	21	196 758,00 zł
Dąbrówka	4	22 155,25 zł
Ząbki	18	118 520,20 zł
Wołomin	8	89 587,14 zł
Poświętne	1	5 550,00 zł
Marki	12	127 092,00 zł
Kobyłka	12	31 408,00 zł
Suma	**87**	**672 237,26 zł**

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS.

– Realizacja programu **„Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” - edycja 2024** w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego poprzez wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym z podziałem na gminy realizujący program.

Tabela 44. Świadczenie usługi „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” z podziałem na gminy realizujące program w 2024 r.

Gmina	Liczba osób	Kwota wydatkowana na realizację usługi
Tłuszcz	24	327 318,00 zł
Klembów	21	349 885,59 zł
Zielonka	12	224 141,00 zł
Radzymin	63	1 019 341,71 zł
Dąbrówka	24	421 747,53 zł
Ząbki	18	231 488,95 zł
Wołomin	21	709 501,77 zł
Poświetne	6	75 014,40 zł
Marki	50	791 186,74 zł
Kobyłka	21	503 090,52 zł
Suma	**260**	**4 652 716,21 zł**

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS.

– Realizacja programu **„Opieka 75+”** – wsparcie w zakresie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób powyżej 75 roku życia, które są osobami samotnymi. – **Skorzystało 65 Osób.**

Tabela 45. Świadczenie usługi „Opieka 75+” z podziałem na gminy realizujące program w 2024 r.

Gmina	Liczba osób
Ząbki	4
Tłuszcz	14
Marki	13
Kobyłka	22
Strachówka	3
Poświętne	7
Klembów	3
Radzymin	8
Razem	**74**

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS.

– Realizacja Powiatowego Programu dla dzieci ze Szkół Specjalnych – **Zima z Uśmiechem (środki własne powiatu).**

Skierowany do uczniów szkół specjalnych w wieku od 8 do 24 lat, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i ze spektrum autyzmu.

Cele Programu obejmowały wzrost dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne, poprzez np. poznanie zasad higieny osobistej i najbliższego otoczenia, poznanie zasad zdrowego stylu życia, odkrywanie własnych zainteresowań. Koszty obejmowały ubezpieczenie uczestników, zapewnienie transportu na wycieczki, materiały pomocnicze wykorzystywane podczas zajęć plastycznych z dziećmi, a także wynagrodzenie dla opiekunów.

Tabela 46. Powiatowy program Lato/Zima z Uśmiechem – wydatkowane środki w latach 2020-2024.

Zima z Uśmiechem		Lato z Uśmiechem/ Zima z Uśmiechem		Lato z Uśmiechem		Zima z Uśmiechem		Lato z Uśmiechem		Zima z Uśmiechem	
2020		2021		2022		2023		2024		2024	
Liczba osób	Kwota wydatkowana	Liczba osób	Kwota wydatkowana	Liczba osób	Kwota wydatkowana	Liczba osób	Kwota wydatkowana	Liczba osób	Kwota wydatkowana	Liczba osób	Kwota wydatkowana
31	12 900,53 zł	21 (Zima)	54 475,00 zł	38	46 275,78 zł	32	18 740,81 zł	36	40 283,20 zł	35	20 214,42 zł
		30 (Lato)	50 303,87 zł								

Źródło: Opracowanie własne PCPR.

2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

Działania

1) Uczestnictwo w Ogólnopolskim programie polityki prorodzinnej „Karta Dużej Rodziny” zgodnie z Ustawą o Karcie Dużej Rodziny.

Realizatorzy: Gminy

Realizacja: *2017 – 2025*

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne z terenu powiatu wołomińskiego jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie żywności i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z oferty ponad 36 tys. miejsc zgłoszonych przez firmy i instytucje z całej Polski. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom, z co najmniej trójką dzieci, a od początku 2019 roku również rodzicom, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu przynajmniej troje dzieci.

Tabela 47. Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego.

Lp.	Gmina	Kto realizuje	Od kiedy	Liczba wydanych kart w 2024 r.
1	Wołomin	Urząd Miasta, Wydział Polityki Społecznej	05.12.2014 r.	477
2	Zielonka	Urząd Miasta, Wydział Spraw Społecznych	01.01.2015 r.	186
3	Ząbki	Urząd Miasta (od 01.05.2018r. OPS)	01.01.2016 r.	719
4	Radzymin	Urząd Miasta, Referat Partycypacji i Polityki Społecznej.	16.06.2014 r.	351
5	Dąbrówka	Urząd Gminy	05.12.2014 r	74
6	Kobyłka	Urząd Miasta, Wydział Oświaty, Sportu i Spraw Społecznych	05.12.2014 r.	418
7	Poświętne	GOPS	Lipiec 2014 r.	180
8	Tłuszcz	OPS	16.06.2014 r.	274
9	Klembów	GOPS	05.12.2014 r.	134
10	Jadów	GOPS	05.01.2015 r.	b.d.
11	Strachówka	OPS	05.12.2014 r.	22
12	Marki	Urząd Miasta (od 01.01.2018r. OPS)	31.10.2014 r.	b.d.
Razem				**7 381**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez gminy.

<u>Działania</u>

2) Realizacja Powiatowego Program Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny”.

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: gminy uczestniczące w Programie

Realizacja: *2017 – 2025*

Program Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny” realizowany jest od 2012 roku. W 2024 roku wydano łącznie 1277 Powiatowych Kart Rodziny, w tym 311 nowych kart oraz 966 kart z nowym okresem ważności. Ogółem w Programie wydano 12 300 kart. W roku 2024 powiat

przeznaczył 450 000 zł na realizację Programu, co oznacza 60% jego wartości, a kolejne 40% wartości dopłaciły gminy. Dokonano podziału środków, zgodnie z zapotrzebowaniem gmin, przygotowano pięć projektów uchwał Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie wysokości dotacji dla poszczególnych gmin na realizację Programu oraz umów o współpracy i dofinansowaniu zadań gminnych w formie dotacji celowej, a także monitorowano realizację umów przez gminy.

Tabela 48. Powiatowa Karta Rodziny w gminach na terenie powiatu wołomińskiego w 2024 r.

Lp.	Gmina	Liczba wydanych kart w 2024 r	Wysokość udzielonej dotacji
1.	Dąbrówka	300	138 000,00 zł
2.	Poświętne	5	1 200,00 zł
3.	Radzymin	595	120 000,00 zł
4.	Tłuszcz	90	84 000,00 zł
5.	Zielonka	287	115 800,00 zł
Razem		**1277**	**459 000,00 zł**

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego.

<u>Działania</u>

3) *Uczestnictwo w Wieloletnim Programie wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.*
4) *Organizacja gminnych punktów dystrybucji żywności w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020.*

Koordynatorzy gminni - OPS-y.
Realizacja: *2017 – 2025*

Pomoc w dożywianiu realizowana jest na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2024. Program wykonywany jest zgodnie z porozumieniem z Wojewodą Mazowieckim. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.

Realizacja Programu „Posiłek w domu i szkole” to najbardziej kompleksowe wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej udzielane w ramach systemu pomocy społecznej Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe. oraz kryterium dochodowe.

Tabela 49. Zasiłki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”.

Gmina	Liczba osób 2021	Kwota świadczeń 2021	Liczba osób 2022	Kwota świadczeń 2022	Liczba osób 2023	Kwota świadczeń 2023	Liczba osób 2024	Kwota świadczeń 2024
Wołomin	447	609 425	673	519 010	517	522 783	379	434 483
Zielonka	135	64 176	75	62 820	69	77 738	69	90 178
Ząbki	196	138 204	128	78 020	151	183 710	274	56 233
Radzymin	116	64 660	101	50 680	99	50 200	99	50 200
Dąbrówka	30	14 600	25	16 907	29	19 950	24	11 944
Kobyłka	152	154 565	110	118 739	47	43 686	63	55 933
Poświętne	32	16 500	38	19 850	29	12 100	148	181 658

Tłuszcz	116	88 209	87	97 045	84	55 373	58	36 896
Klembów	45	25 603	32	16 900	26	12 300	36	19 857
Jadów	38	17 450	31	15 700	22	11 750	10	5 100
Strachówka	17	13 630	24	15 000	19	13 600	21	16 800
Marki	277	350 780	233	283 435	396	278 500	370	371 786
RAZEM	**1601**	**1 557 802,00 zł**	**1557**	**775 096,00 zł**	**1488**	**1 281 690,00 zł**	**1551**	**1 331 067,68 zł**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2021 r. - 2024 r.

Tabela 50. Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole".

Gmina	Liczba osób 2021	Kwota świadczeń 2021	Liczba osób 2022	Kwota świadczeń 2022	Liczba osób 2023	Kwota świadczeń 2023	Liczba osób 2024	Kwota świadczeń 2024
Wołomin	380	238 969	373	317 859	334	305 405	253	284 673
Zielonka	68	45 465	76	65 337	67	95 918	56	79 952
Ząbki	83	42 259	74	42 809	68	68 955	74	81 549
Radzymin	93	47 477	109	93 622	97	85 743	102	86 175
Dąbrówka	51	15 695	33	14 384	27	10 272	24	11 944
Kobyłka	147	125 435	145	161 261	146	204 199	145	227 546
Poświętne	85	49 229	80	72 502	100	125 180	95	149 330
Tłuszcz	54	26 211	64	26 596	66	49 664	69	68 977
Klembów	59	17 809	63	34 126	65	49 096	63	52 943
Jadów	54	18 089	66	28 566	61	31 900	54	35 234
Strachówka	47	13 924	46	27 530	51	30 393	40	26 694
Marki	55	23 919	58	33 251	80	55 703	96	85 456
RAZEM	**1 176**	**664 481 zł**	**1 187**	**917 843 zł**	**1 162**	**1 112 428 zł**	**1 071**	**1 190 473 zł**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2021 r. – 2024 r.

Tabela 51. Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole".

Gmina	Liczba osób 2021	Kwota świadczeń 2021	Liczba osób 2022	Kwota świadczeń 2022	Liczba osób 2023	Kwota świadczeń 2023	Liczba osób 2024	Kwota świadczeń 2024
Wołomin	328	156 847	335	227 238	320	278 857	234	235 295
Zielonka	62	43 267	70	57 357	58	66 047	42	61 586
Ząbki	80	39 592	73	40 813	67	67 375	66	77 833
Radzymin	93	45 196	109	93 622	97	85 743	102	86 175
Dąbrówka	50	15 261	33	14 384	27	10 272	24	11 944
Kobyłka	125	93 973	118	120 508	127	154 391	90	111 868
Poświętne	84	44 414	74	63 886	94	117 334	93	141 903
Tłuszcz	48	11 571	62	20 215	49	21 346	54	29 545
Klembów	59	17 809	63	34 126	65	49 096	63	52 943
Jadów	54	18 089	66	28 566	61	31 900	54	35 234
Strachówka	47	13 924	46	27 530	51	30 393	40	26 694
Marki	52	19 270	53	25 335	78	46 978	94	75 574
Razem	**1 082**	**519 213 zł**	**1 102**	**753 580 zł**	**1 094**	**959 732 zł**	**956**	**946 594 zł**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2021 r. - 2024 r.

IV. PODSUMOWANIE

Rok 2024 był kolejnym etapem realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025", której celem jest przeciwdziałanie najważniejszym problemom społecznym oraz budowa spójnego i skutecznego systemu wsparcia mieszkańców. Realizacja działań odbywała się we współpracy jednostek samorządu terytorialnego, powiatowych i gminnych instytucji pomocy społecznej, Urzędu Pracy, jednostek oświatowych i zdrowotnych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów lokalnych.

Podjęto działania w obszarach wskazanych w podsumowaniu za 2023 rok jako rekomendowane do pogłębionej analizy i działań. W efekcie, w 2024 roku:

- w obszarze zatrudnienia, dzięki kontynuacji działań stopa bezrobocia spadła do poziomu 5,3%, a liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wyniosła 4 504. Zrealizowano szereg działań aktywizacyjnych, w tym szkolenia, giełdy pracy, dwie edycje targów pracy (w tym dedykowane osobom z niepełnosprawnościami), staże, prace interwencyjne oraz wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- w obszarze funkcjonowania rodzin, skupiono się na działaniach wspierających pieczę zastępczą oraz rozwoju rodzinnych form opieki. Rozszerzono dostęp do specjalistycznego poradnictwa blisko miejsca zamieszkania, uruchomiono punkty terapii i rozbudowano bazę danych dotyczącą przemocy w rodzinie. Wsparcie objęło również działania profilaktyczne i edukacyjne dla dzieci i młodzieży, a także aktywizację społeczności lokalnych;
- w zakresie zdrowia, zrealizowano szereg inicjatyw związanych z profilaktyką i promocją zdrowia, leczeniem oraz rehabilitacją. Rozszerzono dostęp do specjalistów, w tym terapeutów rodzinnych i psychiatry dziecięcego, a także poprawiono warunki życia osób z niepełnosprawnościami i przewlekle chorych, przeciwdziałając ich wykluczeniu społecznemu. Kontynuowano działania w ramach warsztatów terapii zajęciowej, które wspierają osoby z chorobami psychicznymi w samodzielnym funkcjonowaniu społecznym i zawodowym.;
- w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami, dzięki wysokiemu wykorzystaniu środków PFRON, możliwe było podjęcie licznych działań w zakresie rehabilitacji, likwidacji barier oraz wyposażenia w sprzęt pomocniczy;
- w obszarze działań skierowanych do dzieci i młodzieży, nałożono nacisk na profilaktykę zachowań ryzykownych, takich jak uzależnienia, cyberprzemoc czy samookaleczenia. Prowadzono warsztaty, zajęcia edukacyjne oraz poradnictwo, wspierające rozwój psychospołeczny i zdrowie psychiczne młodych osób;
- w obszarze wsparcia seniorów podejmowano działania mające na celu rozszerzenie oferty usług opiekuńczych oraz aktywizacyjnych, m.in. poprzez tworzenie dziennych domów pobytu, klubów seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku, usług dla Seniorów. Usprawniono także system kierowania do domów pomocy społecznej, szczególnie w gminach, w których dostęp do takich form wsparcia jest ograniczony;
- w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu realizowano programy pomocowe we współpracy z gminami i organizacjami pozarządowymi. Wsparcie rodzin obejmowało system ulg, pomoc rzeczową i finansową, szczególnie w sytuacjach kryzysowych. Powiat aktywnie uczestniczył również w programach regionalnych i krajowych, co zwiększyło dostępność pomocy dla najbardziej potrzebujących mieszkańców.

W oparciu o analizę działań oraz zidentyfikowane wyzwania wskazane jest kontynuowanie i rozwijanie działań w kluczowych obszarach strategii, a także wdrożenie nowych rozwiązań odpowiadających na aktualne potrzeby społeczne:

- podtrzymanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie inicjowania i wspierania systemowych rozwiązań umożliwiających podjęcie pracy, szczególnie dla osób długotrwale bezrobotnych;

- zapewnienie oraz stałe rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego, szczególnie dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów oraz zapewnienie mieszkania chronionego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- dalsze prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych;
- tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu i funkcjonowaniu Środowiskowych Domów Samopomocy;
- wspieranie inicjatyw szerzących wiedzę i podnoszących kwalifikacje osób niepełnosprawnych oraz osób długotrwale lub ciężko chorych;
- rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecanie zadań aktywizujących społeczność lokalną;
- dalszy rozwój instytucji koordynatora i asystenta rodziny w celu wzmocnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin;
- skoordynowanie działań różnych instytucji, w szczególności Powiatowego Urzędu Pracy i Ośrodków Pomocy Społecznej, nakierowanych na aktywizację zawodową i społeczną wspólnych klientów szczególnie młodzieży i opracowywanie wspólnych działań, mających na celu przeciwdziałanie dziedziczenia ubóstwa i bezrobocia;
- utworzenie strony internetowej (platformy) wspólnej dla wszystkich instytucji działających na rzecz osób z dysfunkcjami - gdzie osoby będą mogły znaleźć informacje o rodzajach usług i pomocy świadczonej w powiecie i poszczególnych gminach;
- stworzenie funkcjonalnej ścieżki wsparcia uwzględniającej kolejne etapy życia osoby niepełnosprawnej od urodzenia do starości;
- podwyższenie standardu i zabezpieczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania seniorów jako alternatywy umieszczenia w domu pomocy społecznej;
- tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu i funkcjonowaniu Klubów Seniora lub Dziennych Domów Pobytu;
- niezbędne jest zintensyfikowanie inicjatyw w zakresie współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz podnoszenie potencjału podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych;
- zintensyfikowanie promocji idei rodzicielstwa zastępczego;

Warto podkreślić, iż polityka społeczna jest zagadnieniem obszernym i wielowątkowym, aby opisać ją w sposób wyczerpujący. Niezależnie jednak od skali podejmowanych działań gwarantem skuteczności i efektywności ich realizacji jest właściwa, systematyczna i nieprzerwana współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się nie tylko pomocą społeczną, ale również integracją lokalną mieszkańców Powiatu.

Efektywność podejmowanych działań w znacznej mierze uzależniona jest od posiadanych środków finansowych. Zasadne jest zatem dalsze aplikowanie przez jednostki organizacyjne powiatu o środki ze źródeł zewnętrznych, jak również zwiększenie nakładów finansowych zarówno gmin jak też Powiatu na realizację poszczególnych celów Strategii 2025.

PCPR w Wołominie nadzorowało i koordynowało prace nad przygotowaniem niniejszego raportu z realizacji podjętych działań na rzecz mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Dokument został opracowany przez zespół zadaniowy powołany Zarządzeniem nr 5/2017 z dnia 29.08.2017 r. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie do opracowania rocznych raportów z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025, zmienione Zarządzeniem Nr 11/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 11 maja 2020 r. oraz Zarządzeniem Nr 4/2021 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 29 marca 2021 r. przy współpracy przedstawicieli różnych środowisk (samorządowych, pozarządowych oraz społecznych).

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach 8
Tabela 2. Struktura osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim. 9
Tabela 3. Przyczyny „odpływu "osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy 9
Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2024 roku w podziale na poszczególne gminy 10
Tabela 5. Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność 11
Tabela 6. Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności 13
Tabela 7. Podział osób, kóre otrzymały dotację w 2024 roku według wieku i płci …….....13
Tabela 8. Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2018-2024.....15
Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych skierowanych, w latach 2018-2024 do pracy w ramach robót publicznych w podziale na poszczególne gminy wg miejsca zamieszkania. 22
Tabela 10. Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w latach 2018-2024 w rozbiciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego. 23
Tabela 11. Analiza SWOT 25
Tabela 12. Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej 25
Tabela 13. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2022-2024. 27
Tabela 14. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018-2024 27
Tabela 15. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2018-2024 27
Tabela 16. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2024 28
Tabela 17. Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2024 r. .28
Tabela 18. Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów 29
Tabela 19. Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego 30
Tabela 20. Wsparcie dla rodzin zastępczych.....31
Tabela 21. Liczba asystentów rodziny. 34
Tabela 22. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny. 35
Tabela 23. Specjalistyczne poradnictwo rodzinne na terenie powiatu wołomińskiego 36
Tabela 24. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy 37
Tabela 25. Działania podejmowane na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego. 51
Tabela 26. Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy. 52
Tabela 27. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie. 53
Tabela 28. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego. 54
Tabela 29. Liczba osób pobierających zasiłki w latach 2022-2023 65
Tabela 30. Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny - ogółem 66
Tabela 31.Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka 67
Tabela 32. Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16.roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności. 68
Tabela 33. Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat 69
Tabela 34. Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstałą przed 21 rokiem życia. 69
Tabela 35. Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych. 70
Tabela 36. Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych 71
Tabela 37. Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem. 71
Tabela 38. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2018 – 2021 w Powiecie Wołomińskim, według przyczyny niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia). 73
Tabela 39. Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w Powiecie Wołomińskim. 74
Tabela 40: Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych. 83

Tabela 41. Zestawienie udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez poszczególne Poradnie 2023-2024 86
Tabela 42. Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej (zadanie własne)....90
Tabela 43. Świadczenie usługi „Opieki Wytchnieniowej" z podziałem na gminy realizujące program w 2024 r....96
Tabela 44. Świadczenie usługi „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej z podziałem na gminy realizujące program w 2024 r....96
Tabela 45.Świadczenie usługi „Opieka 75+" z podziałem na gminy realizujące program....97
Tabela 46. Powiatowy program Lato/Zima z Uśmiechem – wydatkowane środki w latach 2020-2024 97
Tabela 47. Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego....98
Tabela 48. Powiatowa Karta Rodziny w gminach na terenie powiatu wołomińskiego w 2024 r. 99
Tabela 49. Zasiłki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole"....99
Tabela 50. Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole"....100
Tabela 51. Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole" 100

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1: Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2020-2024....7
Wykres 2: Oferty pracy złożone w celu uzyskania informacji starosty w latach 2020-2024....12
Wykres 3: Liczba wolnych stanowisk pracy zgłoszonych przez pracodawców w latach 2020-2024....12
Wykres 4: Liczba wydanych informacji starosty w latach 2020-2024. 12
Wykres 5: Liczba osób skierowanych na roboty publiczne w latach 2018-2024....21
Wykres 6: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych....23